

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Scala coeli

Johannes <Gobi, Iunior>

[Straßburg], 1483

C

[urn:nbn:de:bsz:31-106862](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-106862)

De Cantu vano

Quintus vanus multa mala inducit in nobis. Primum est deceptiuus. Primum refert iacobus de vieti. quod quidam sacerdos credebatur se cantare optime et tamen pessime cantabat. Cum autem quidam die quidam mulier audiret eum cantare ex horribilitate vocis fleu cepit. Cum autem ille est maritus quod ex suauitate sue vocis illa excitata ad deuotionem esset fortiter cantabat et illa apostolice plorabat. **Secundo** attendens sacerdos quod a muliere que tamen ploraret. Cui illa. **Primum** ego sum illa infelix mulier cuiusdam lupi alia die comedit et quando vos audio cantantem statim inouat dolor in corde meo quod oino sic cantabat astringit me. **Secundo** est demonis aduocatus. Primum refert Gregorius quod cum quidam clericus cum cantibus tumultuosus cantaret quidam religiosus vir vidit quidam demonem in loco eminentiori ecclesie sacrum eum tenere quod cum manu dextera cantus et voces dissolutas in sacco ponebat. Cum igitur completus esset officium diaboli. **Primum** statim incepit clamare. **Primum** cantasti quod saccum meum habeo plenum. **Item** ad idem refert Gregorius quod quidam iuuenis in quodam monasterio catus nimis exaltando eleuatur sic quod seniores non possent attingere licet habet distaret propter scandalum tunc mox ex ore eius demonis visus est qui scintillas ferri candentes ad oculos eius iuuarent mittere mitebat. **Tercio** est damnationis pronuntiatus. Primum refert Gregorius quod quidam monachus fuit in monte cassino habens vocem dulcissimam. Cum enim in vigilia pasce ceream benediceret et vo-

ce suauissima benedictionis melodiam resonaret atque vox musica in conuicio in auribus audientium personaret finita benedictione raptus nunquam conpuit.

Item ad idem refert Gregorius quod quidam clericus tam egregiam et dulcem vocem habebat quod eum audire quidam felicitas putaret. Die autem quidam vir quidam religiosus superueniens vocis illius dulcedinem auro percipiens dixit. **Primum** hec vox non est hominis sed diaboli. Euntes vero ad mirantibus demonem adiurauit quod statim de corpore illo exiens incepit clamare quod quia vox est predicatio demonis et sibi deceptio ac via ruine. **Primum** in illo caduere quod corruerat ipso ingrediente se introuiserat ad formatum vocis. **Quarto** est peccatorum accumulatus. **Le** in libro de demonibus quod quidam in visu vidit quidam horribilem virum sectare quod cum excessibus in gloria mundi gula lasciuia et precipue in viciis cantibus ductus est ad aula inferni et ecce princeps demonum surgens de cathedra sua et ei occurrens collocavit eum in ipsa dicens. **Primum** de in hac cathedra ignea per horreum quod habuisti in mundo et accepto vase dabat ei potum amarissimum fetidissimum et imundum et cum renneret bibere coegit per potum delcabilibus sustineret hanc penam. **Tunc** surrexerunt duo demones cum tubis maxis et insufflantes in auribus eius flatus ignis exibat per oculos eius per nares per os et per omnes meatus totius corporis et hoc fiebat propter cantilenas et cantus lasciuos. **Tunc** duo serpentes circūdabant eum et cum dentibus

discerpebāt ⁊ h° fiebat ppter am-
plexus mulierꝝ nec hēbat requiē
ppter transitoriaz delectatōz mūdi

De Caritate

Caritas multa bona indu-
cit i nobis. **D**io dicit
Legit' q' fuit q'daz iuueis
qui appetēs diuicias accessit ad
q'ndaz sapiētes qui nocte ⁊ die in
q'dā viridario sub arborē plceris-
ma q'escebat. Euz g' eū req'siuisz
quō possz ditari r'ndit' q' si possēt
hie vnaz bursam regis illi' terre
tūc essz diues potētissim' cui ille
q'ie hoc essz tūc sapiens r'ndēs di-
xit. Hec bursa kmie nunq' potest
euacuari thesauris ⁊ illi thesauri
nunq' p'dūtur s; i se otinet omnē
v'tutez ⁊ q'dqd rex habz in illa po-
suit nec pōt haberi p aliquaz pe-
cuniā quā hō pte hēat hūdo hāc
bursam. Eū igit' ille querēt p qm
modū possz haberi r'ndit' q' iuitā
do ⁊ hospitādo regez qui summe
est benign' i tuo hospicio ⁊ absqz
dubio hēbis hāc bursam. Hic sa-
piens est spūscūs viridariū ē ple-
nitudo grē arborū bonitas iuueis
paup est hō bursa aut ē caritas i
q' est thesaur' optim' tutissim' ⁊
copiosissim' ⁊ i se omnē v'tutez ⁊
donū otinet. Omnia bona alioz fa-
cit sua ⁊ h; lucrū oīm q' fiūt in ec-
clesia ea hita hoīem de' h; ⁊ ecō-
nerfo. **B**edo fructificat. **A**uctoz
Diues quidā fuit semē hūs mltas
possessiōes hōrābiles ⁊ mltos fili

os. Eū em illi peterēt diuisiōe; bo-
noz sicut eoz erāt q'ttuor. Ita de
oib' bois fecit q'ttuor ptes. ex v-
na pte posuit oīa molēdina ⁊ ho-
spicia. ex alia pte farnos ⁊ cēsus.
ex alia at vmeas ⁊ cāpos. ⁊ ex a-
lia vnū ortū t'm. Cū igit' otemne-
rent pte orti eo q' ignorabāt ei'
v'tutes iunior' ofusus de legalitate
p'is ortū elegit. Tūc p' Pitior es
oib' ⁊ pfectōri bñdictōne dicit'.
In h' orto sūt arbores nūq' fruct'
p'dētes s; sp' augētes. vent' nō
cebit ei' ⁊ oīm fructuū spē h; abū-
dantiaz. nec idiget nisi recto ⁊ bo-
no custode. Qd alij audientes re-
putanerūt se illusos ⁊ deceptos
esse. Iste p' est de' p' miaz ⁊ to-
tū' solatōnis. ⁊ iste p' h; q'ttuor
filios. Prim' ē supb' scds ē auar'
terci' ē lasciu' q'at' at est iustus.
Sicut g' p' iste h; q'ttuor filios.
Ita etiā bona sua diuidit q'dupli-
citer. In vna pte poit hōrez cū oī-
b' bois itellectualib' cū scia. euz
ingemo. cū rōne. cū nobilitate. cū
potētia. In scda pte poit oī' bona
corpalia. iunētutē. pulcritudinem
sanitatez. In tertia pte poit oīs
diuicias. oīa genera vestimētoz. ci-
boz. ornāmtoz. deliciaz. In q'ta
pte poit ortū caritatis. in q' sunt
oīs arbores v'turū. vent' mortis
nūq' nocet. pestilentia ire dei nū-
q' ibi pcutit. nunq' folia flores ⁊
fruct' p'dūtur ibi. ⁊ sic qui minus
credit habere plus habz ⁊ q' pl'
credit habē turpiter est illusos.

3. **T**ercio demonem fugat. Legitur quod fuit quidam demoniacus quatuor uariis mirabili modo a quodam demone. Cum enim fuisset adductus quidam sanctus homo ad expellendum eum dixit. ut in virtute caritatis christi exiret. Cum enim interrogasset quare sic festinater exisset respondit demon. Exiui tam cito quia vidi in eo quod plerumque odio sed caritatem. quia non timeo castitatem cum sim virgo. non abstinentiam quia nunquam comedi. non distributionem rerum. quia hanc facio. sed caritatem perfectam cuius nomen summe abhorreo. Et quia iste sanctus vir eam portat perfecte. ideo statim exiui. Tunc diabolus incepit clamare. De ceci quare non vidistis ramum pulcherrimum quem portat iste cum quattuor floribus sine quibus non potestis saluari et statim euauit. Tunc vir exponens dictus demonis dixit. Carissimi iste ramus est caritas et amor dei. Primus flos est non diligere quod non debet. Secundus est diligere quod debet diligere. Tercius est non equaliter diligere quod est minus et amplius diligendum. Quartus equaliter diligere quod non est minus vel amplius diligendum. sine quibus homo non potest beatificari.

4. **Q**uarto subleuat. Legitur quod quidam pegrinus fuit semel depeditus et vulneratus in via. Eius fuisset portatus ad domum pauperum dum aliquantulum ante diem vires

sumpsisset incepit reminisci quantaliter opera pietatis pegrinis et pauperibus impendisset. Tunc vidit claritatem maximam et in medio luminis unam reginam coronatam cum septem puellis. Que cum accessissent ad eum interrogauerunt an cognosceret eas. Tunc ille respondit quod non dixit regina. Ego sum caritas per te inuitata frequenter et iste socius meus que veniunt ad seruium tuum. Nam patientia sanabit vulnera tua. benignitas restituet tibi omnia ablata. Compassio induet te. veritas lauabit te. fides dirigat te. pax portabit te. Perseuerantia custodiet te. Et ego maiestati dei presentabo te. Qui sanus et curatus mane consurgens omnia ablata ad caput suum reperit. Et sic ille lascitudine ad propria rediens. post aliquot annos est per caritatem deo presentatus. **Q**uinto conseruat. Legitur quod semel regi syrie fuit quoddam ungentum preciosum presentatum. Tunc vocatis sapientibus interrogauit in quo vale perfectum et nobiliter custodiri possit. Hoc ungentum sanabat lepram et omne genus apostematis et vlcis quod exterius apparebat et omnes humorum venenosum de interioribus ad exteriora traherat. Tunc fuit sententia potior vni quam quod fieret vas de lapide adamantino in quo fueretur. Nam illud vas non frangitur nec dissoluitur igne sicut aurum

argentū vitrum z cristallū. **N**ō
frangit' malleo sicut vasa alaba-
stri marmoris z ligni. nec lapide
nec ferro nec casu frangi pōt z ef-
fūdi vngētū. Cūq; h° regi placuis-
set i illo fuit positū tanq; i excel-
lentiori. **I**ste rex ē de? pī. hoc vn-
gentū est meritū sangnis z passio-
nis xpī. vel grā q; omnē corruptō-
nē pctī curat. z infioez morbū ai-
me ad pfectā pñiaz deducit. **A**li-
qui aut dixerūt q; istud vngētū
optime cōsuaretur i vase cristalli-
no iusticie. **A**liqui i vase vitrio p-
gimitatis. aliq; i vase alabastrino
tempatie. aliq; i vase marmoreo
prudētie. aliq; i vase ligneo huī-
litate. s; spūssanct? dicit. q; i va-
se adamantino caritatis optime cō-
suatur. **Q** nō timet malleus pctī
corruptōnez inuidie. ignez ire. fer-
rum auaricie. lapidez ambitōis.
lignū pīe exaltatōis. casus ven-
dicatue cogitatōis. nec liquorē
calidū inboestatis. **S**exto ho-
norat. **L**egit' i historia troyana.
q; cū quidā nobilis multitudinez
dnaz ad solēne festuz inuitass; q;
dam clicus q; daz pomū aureum
jn cui? circūferētia circūscriptuz
piecit i medio. z tenor illi? scrip-
ture talis erat. pulciori det'. **E**un-
q; pomū istud aureū i medio fe-
stiuitate z leticie fuiss; reptum z
ess; lecta scriptura. orta est q̄stio i
mulieres. eo q; q̄lib; eaz profere-
bat suaz pulcritudinē esse excellē-
tiorē z pessulabat pomū. **E**unq;

fuiss; puentam ad iudiciuz regis
z ille iudicass; hñti faciē pulciorē
z hōestiora vestimta daretur.
Septa est vna plecta z i hitu
hōestissima. cui pomū ē datuz. **H**o-
em festū est curia celestis. iste no-
bilis ē spūssanct?. domicelle aut
vtutes. pomuz fili? dei. s; pulcior
est caritas induta raubis p̄ciosis-
simis nō ex pilis ouiu vel aialiu
sed ex viscerib; xpī sic stexta vt n̄
poss; diuidi. sic colorata vt omni
bonitas dei rēp̄saret' i ea. sic
honorata vt veneret' i curia dei
z opiret multitudinē pctōz. z i dō
merito sup oēs vtutes. h° fecit ad
xpī incarnatōnē z ad nostrā salu-
tem. **S**eptimo secure portat. **L**e-
gitur i historia trāsmarina q; cuz
Alexāder vell; inuadē q̄dam p-
uincia. nec poss; comode pp̄ mul-
titudinē leonū cōmorantiū i vijs
illis. **H**ito cōsilio fecit fieri curus
feratos z lammas ferreas i ma-
gna mltitudine. **E**ū igit' traherēt'
p̄ieiebātur lamie an curus. z ex
strepitu vtrozq; territi leones di-
missis vijs fugiebāt. **P**ia hoc est
mund?. leones sūt pctā. prouicia
acquirenda ē glia. lamie ferre sūt
dolores passionis xpī. curus ē ca-
ritas portans plam?. ducēs recti?
curiens citius. **O**ctauo placat.
Legitur i historia Romanoz q;
cū quidā impator phibuisset sub
pena mortis tactū cuiusdam ima-
gins z filius suus illam penam
omnino voluit vt interficeretur.

Eum em̄ ad preces ppli mitigata
fuisse sentēcia. z pena exilij sup
iuuenē fuisse inducta. hoc atten-
dens m̄ ad tactum auem. i. papa
gay sic nutriuit. z sic ad loquēduz
informauit vt orinue in p̄sentia i-
patoris clamaret. **D** impator p̄ce
filio tuo pbissimo z reduc euz ad
osortium Romanorū. Qui placat⁹
ex dulcedie auis filiu cum hono-
re reduxit. impator ē de⁹ p̄i. ima-
go phibita in tactu est appetit⁹
equalitatis sue sapiētie. filius tā-
genf est hō. q̄e morte z exilio dā
natus. **D**na m̄ nostra est caritas
q̄ sic nutriuit dei filiu i gaba no-
stre hūamitati. vt cōtinue clamat
ad p̄ez dicens. **D**i ignosce eis qz
nesciūt quid faciunt. **A**d cui⁹ vō
cem de⁹ p̄i placatus nos reuocet
ad consortium angelorū.

De castitate.

Castitas m̄ta bona facie
inducit in nobis. **D**no
em̄ est dolozis mitigatia.
Refert Rufinus q̄ cū Grego-
nazāzenus cū castitate in philoso-
phia studēt athenis. vidit duz le-
geret duas decoras z pulcerrimas
domicellas. quaruz vna ad dexte-
ram. altera ad sinistraz erat posita.
Cūqz ille diligēter inspiceret
z interrogat⁹ q̄ essent z qd vellēt
p̄quirebat. **T**ūc ille familiari⁹ am-
plicātes dixerunt. **N**e moleste

capiatis. **N**am familiarēs et note
tue sum⁹ adeo tibi hitaculum p̄-
parasti vt in omī dolore labore z
anxietate tibi orinue assistemus.

Bedo est piculorū liberatiua.
Legitur in quadā historia regum
francie q̄ quidā Comes fuit in pi-
ctauia qui ex vxore sua nobili et
bona filiu z filiā habuit. **C**ū igit⁹
quadā die mortua vxore orempa-
retur pulcritudinē filie osensit in
eius corruptōnem. **C**um autē mole-
staret eā blandicijs z terroribus.
illa autē in castitate z in mūdicia
osfirmata non tanq̄ mulier. sed si-
cut vir repulit maliciā p̄is. **D**i in-
stat cōtinue p̄ facinorē. z illa cla-
mat viriliter. **Q**uero frater vte-
rinus suus **B**onomā inuetat ad sci-
enciā acquirēdam. nec h̄iet de q̄
possz plene osidere. **M**atrice vo-
cat z maifestat sibi hoc lacrima-
bile secretū. q̄ stupefacta. tuz p̄-
maliciam p̄is. tum p̄pter constan-
tiam puelle. z nutrix ei osuluit vt
fugerent hāc occasione peccati.
Et acceptis iocalibus z pecunia
de nocte fugerūt. **E**t tandem apd
sanctū Egidium venerūt. vbi idē
filius regis arelatens̄ nutriebar⁹
per Comitem sancti Egidij. **Q**uia
vero iā deficiebat nutriti z puel-
le pecunia. accedētes ad comitissā
supplicauerūt p̄ sustētationē vite. q̄
attendēs ad ei⁹ pulcritudinē z i-
nocētiam q̄ relucebat in sua facie
ipam nutriuit tanq̄m filiam. retē-
ta etiā nutrice sua p̄ societate sua

Cum igitur ista continē instaret apud deū z beatam virginem vt suā pudiciam custodirēt. fili⁹ regis arelaten⁹ cum honestate tñ summe dilexit eam. Cū autē tractaret m̄imomū inter filium regis arelaten⁹ z filiā regis francie. z hoc p reginam arelatēsem m̄rem iuuenis que morabatur in quib⁹dam castris p̄p̄ijs. Cū dicit iuuenis q̄ nunq̄ hiet vxorē nisi Margaretā domicellaz sancti Egidij. Eū igitur om̄s amici ogregati cū magnis lacrimis instarēt p̄ otrario nec poss; frangi. vocat̄ p̄dictā domicella z filio regis p̄dicto in m̄imomo copulatur. vñ p̄pter h̄ mortatis inimicia fuit facta m̄e reginaz arelatēsem z vxorē sui filij. ingressus ergo ad eā concepit. Et dum approximat; ptus fuit necesse vt iste rex nouus arelaten⁹ iret ad q̄ddam p̄eliū sibi arduū. Et q; summe ofidebat de Comite sancti Egidij qui eum nutrierat. Margaretam suā vxorē p̄gnātem sibi humiliter omendabat. vt narta ple nunciat; sibi ptus rumoc; necnō circūstantias. Recedit rex vxorē p̄t filij pulcerimus. Comes autē sancti Egidij cursore; dirigē ad denūciandū regi. Tūc nuncius cupiente duct⁹ transiēs p reginā turpiter decept⁹ est. Nam falsatis lris in psonam Comitis sancti Egidij scripsit vxorem comitis sci peperisse filium cū capite camno. Perlectis lris a rege vict⁹ amore

vxoris. lic; rumores mādati eēnt m̄ktū lacrimabiles. scripsit vt m̄euz puero nutrirētur z custodirētur p̄fecte. Reuertitur nunci⁹ et iter; visitat m̄rem regis. z iebriatus secūdo p eam. subtractis lris alias sub tali tenore in pixide supposuit. Talis rex tali comiti salutem. Eū certam sciam habuerim⁹ de ignobilitate z vilitate nostre consortis mandam⁹ tibi sub pena nostri amoris vt m̄rem z filiū iterficias vt dum reuersus fuero honorifice possim nobilem z pulcrā sponsam h̄ie. p̄legūtur lre a comite dolo; z fletus ip̄m militem inuadūt. z apto facto dñe iacenti i puerperio adhuc sibi p̄cipitur vt surgat z se ponat in manib⁹ hoicidaz. Tūc dñā illa surgēs. flexis gembus incepit clamare ad dñm dicēs. De⁹ amato; castitatis z veritatis serua me ab omni pctō et ab isto dolore. Eūq; Margareta p carnifices vnacū filio suo fuiss; ducta nocte illa ad interficiēduz ad q̄ddam nemus. Carnifices per brachia sumentes puez. diagina to ense euz vellēt eum trucidare. tūc puer incepit congaudē. q̄ pietate victi dixerūt ad inuicem. Si modo m̄ficim⁹ m̄rem z suamus puez puer fame pibit. cum nō vāteam⁹ eū tradē alteri nutrici z h̄ p̄ timore mortis m̄ferēde. Et quia horror erat eis m̄ficere vt q; dixerūt m̄i secrete. Si velles fugē z ad longinquas terras transire i

quibus effes ignota ppter puernz
 fuabim? vitam tuā. **Q**ue gracial
 referens bñdictione accepta ab
 eis hostiatim elemosinas petēdo
 cū pegrinis spacia et riaz ptrañs
 ens. **B**ononie tandem deuenit ubi
 frater suus qui illuc p scia vene
 rat. erat **E**p̄us ordinar? ip̄a vero
 quiescēte ibidē z elemosinas re
 cipiente ab ip̄o qui quotidie pe
 grinatib? puidēbat. iñtura est a
 quodā sancto viro. z attenta eius
 pulcritudie z elegancia filij sup
 plicauit **E**p̄o vt in necessarijs pro
 uidēt huic iuēcule in domo cui?
 dam dñe ne vagando p munduz
 essz in scādalum alioz. quib? pre
 cib? annuens **E**p̄s necessaria vite
 gūssime ministravit. **T**andē reuer
 titur a prello marit? suus. requir
 a **C**omite sancti **E**gidij vxorem et
 postulat filium. **Q**ui stupefactus
 lēam de interfectōne priusqz mō
 strauit. **V**ocatur cursor. via requi
 tur. z reptum est qd mē regis are
 laten? falsauerat lēas p̄sentatas
Vocatur carnifices cū merore vo
 ces lacrimabiles effundūtur. rex
 querit locū sepulture vxoris z fi
 lij vt ibi morētur cū eis. **E**uz ergo
 duct? fuissz ad nem? nec possz la
 tere veritas. carnifices ofessi sūt
 qd opatiēdo filio absqz lesione ab
 ire dimiserant m̄tem cum eo. **A**d
 hanc vocē cor regis letatur. z iu
 rat nunq̄ ingredi suū regnū quo
 usqz sciuissz certos rumores d̄ eis
 z solus viam aggreditur. vestes

regales paupibus erogātur. ipse
 aut induitur vilib? vestimētis. et
 hostiatim petēdo elemosinam. re
 quitit de filio z m̄te. exprimendo
 signa indicātia figuraz vxoris. **Q**ui
 vero repiebat certitudinē cū pau
 pib? qd illā viā fecerat. sic secut?
 est vestigia sui itineris vt **B**onoi
 am ducētur. **Q**uz aut quadam die
 elemosinā **E**p̄i recipet. nec appa
 rēt debilitas seu necessitas. s; so
 la humilitas in susceptōne huius
 elemosine. vocatur p **E**p̄m z cām
 sui itineris pquirir. **Q**ui reuelant
 p ordinē seriem rei geste. agnouit
 ep̄s qd illa erat vxor sua q̄ suis ele
 mosinis nutrebat. **V**ocatur matro
 na cū iuenculo. interrogat prim
 cipiū sue originis. z mediū sui sta
 tus. z agnouit qd soror sua esset et
 vxor arelaten? in crastinum pran
 dium p̄patur. ambo vestibus re
 galibus induūtur. z cōuocatis om
 nibus cū suo filio marito suo est p
 sentata. **Q**ui p̄re gaudio in oscula
 ruēs. z nō possz diuidi ī amplexu
 vxoris. **E**p̄s incepit clamare cum
 fletu. karissime dimitte. dimitte
 eam mihi aliq̄ntulū qd soror mea
 est. z ego frater suus. **P**terinus fi
 lius **C**omitis pictauiē. **Q**ui iuen
 ta veritate agaudēs simul dedit
 sorori sue in dorem **C**omitatus pi
 ctauiē. in quo ip̄e successerat. et
 cū magno gaudio z comitatu re
 misit eos ad suū regnū. **T**ercō
 est honoris subleuatiua. **V**n legir
 in quibusdā historijs **R**omanoz

q̄ quidā rex fuit in Sicilia qui fi-
 liam impatoris constantinopolitani
 vxore habuit. Que cū esset castissi-
 ma cuius castitati inuidēs diabolus
 zelocipiā induxit in virū suū et sō-
 nia mala de ea. Nā videbat sibi
 in somnis q̄ q̄dā iudeus cōmiscē-
 bat cū ea. Cū igitur hoc sibi pluries
 ad pcuratōnez demoīs accidisset
 duocatis cōiectōib⁹ et suo cōsilio
 q̄d esset faciendū requirit. Et q̄ con-
 siliatores erāt sui diaboli et odie-
 bāt castitatē dñe cōsulerēt vt cū
 illo iudo de q̄ erat suspitio expo-
 nētur marinis fluctib⁹ sine guber-
 nacto sine velo sine cibo et sine ali-
 q̄ adiutorio vt a beluis marinis
 deuoraretur et non innotescēt apud
 pentes suos. Nec punitio scā cōsi-
 lium executioni mādat. dñā cū iu-
 deo in nauī destituta ponit. nō s̄-
 sperat tñ de eo q̄ castitati cōgau-
 det. s̄ deus elegit in patronū bea-
 tam v̄ginez Mariā in adiutricem
 et beatā katherinā in aduocatam
 Marie intumescit vñ scaturiūt. s̄
 deo gubernāte v̄gine ptegete s̄
 aliq̄ lesione venecijs applicauerēt
 Et q̄ malicia iudei est instm dia-
 boli iude⁹ oblitus hoc miracul⁹
 eā ligauit in ripa et venalē expo-
 nit tanq̄ seruā. Cui⁹ pulcritudinē
 et cōuersatōnez attendēs quidam
 Tholozan⁹ mercator eā emit. xxv.
 florens. et emptā duxit ad suū ho-
 spiciū. nō sine dolore et lacrimis
 maximis isti⁹ dñe sancte somnus
 fugit ab oculis ei⁹. lacrimę fluūt

ab oculis eius. cib⁹ non recipit.
 naz die noctuq̄ ieiunauit se casti-
 gans. amatori castitatis deuote et
 humiliter se offert. subsidiū virgi-
 nis Marie et katherie exposulat.
 Et duz sic in dolore manēt causa
 requiritur a Tholozano eius emp-
 tore. Cū igitur agnouisset q̄ esset
 nobilis. non tñ illi⁹ generis cui⁹
 erat solatōnem eius desiderio af-
 fectans. cessit ei omnē petitōnez
 vt deponēt illū dolorē. Tunc illa
 Tria peto a dilectōne tua. Primū
 est ne p̄sumas violare castitatem
 meā. Scdm est ne deducas me in
 hūtu mulieris sed in hūtu viri. ne-
 dem materiā scandali. Terciū ne
 nomies me noie meo katherinaz.
 sed nomies me sociū tuū. Qui cō-
 senties libēti aīo et firmanit iura-
 mento. induitur vestib⁹ hoīs no-
 minat socius. nauē cū mercib⁹ su-
 is ingrediūtur et portui massiliēsi
 applicauerūt. in q̄ erat archieps
 lugdunē. q̄ se ad trāsfretādū pa-
 rabat. Pecunia deficit. mercatori
 osiliuz requirit a socō. qui extrahēs
 anul⁹ sue despōsationis sibi tra-
 didit ad vendēdum. Q̄ vero mer-
 cator ignorabat virtutez anuli a
 diuerf̄ comperit q̄ ciuitas massi-
 lienf̄ nō possit sufficiēter estimāe
 vtutem ei⁹. multi emptores cōe-
 rūt et p̄ntauit mutuū solis q̄ anu-
 lum dimittat. Cūq̄ ille p̄rexisset
 vt soleret sociū. i. dñam q̄ reman-
 serat in portu p̄ custodia rex eaz
 non cepit. Et dū requirēt vbi esset

a circumstantibus fuit responsum.
 archiep̄s Lugdunēſ cū oīb⁹ ſuis
 p̄pter p̄ſpitatez venti ſuā nauē in
 trauit. **D**ū 8° op̄aſſione mori nos
 om̄s z ſoci⁹ tuus vna nobiſcū iu-
 uarem⁹ ad recollacōnē victualiu
 velū eſt eleuatū ip̄a adhuc ex̄nte
 in naue z ignoſcēter ducit⁹ cū ſai-
 lia archiep̄i lugdunenſis. **I**lle hoc
 audiēs p̄ dolore ſcandit veſtimenta
 cadit ad terrā obliuiſcit⁹ merces
 currit ad mōtana vt ſalcim poſſit
 vidē veſtigia eius z ip̄m agnoſce-
 ret q̄ elamaē p̄ fletu nō poterat
 eleuata manū oſtēdebat ei anuluz
 eo q̄ nauis nō mltū diſtaret ſubi-
 to venit coruz z ſurſipēs anuluz
 ſecū portauit. corruūt hō p̄cuſſus
 vtroq; dolore. **E**t ſoci⁹ ſuus fuit ſ
 cia dei amat⁹ vt fact⁹ de raubis
 z domo archiep̄i ab eo tanq̄ fili⁹
 nutritetur nec v̄tute fuit agnecū
 q̄ eſt mulier ſz vt ſcutifer ab oī-
 bus hēbat. **R**euertit⁹ mercator
 maſſiliaz z om̄s merces p̄ditōm
 exponit nauē templarioz igredi-
 tur vt ſc̄q̄tur ſociū tam benignuz
 ſz via ſua fuit lam̄tabil⁹. **N**am eo
 eūte fuit reuerſus archiep̄s vna
 cū ſocio z etiā p̄ aliā viam. **E**uz 8°
 terra recepta agnoſciſz reſſam
 nec nauis eſt ad redeūduz p̄ta-
 deſpans vltra de iuentione ſocij
 infirmitate z lāguore grauāt⁹ cō-
 ſumptis oīb⁹ bonis ſuis p̄ quibz
 ānos i anchori p̄maſit archiep̄s
 p̄dic̄t⁹ oſtātropolim puenit z in-
 uitatus ab impatore ſa p̄ie iſſi⁹

dñe ei tanq̄ ſcutifer apte p̄uinit.
Et q̄ ſanguis trahit hic ſcutifer
 fuit impatori ḡtiſſim⁹ ab archiep̄o
 poſtulat⁹ nō ſine turbatōne ip̄ius
Ep̄i. **E**t ſc̄a lōga altricatōne i ele-
 ctione ſcutiferi ponit⁹ ſuiciū ip̄a-
 tois elegit archiep̄us recedit z
 ip̄e ſic amat⁹ ab impatore q̄ eū
 ſibi ſucceſſorē ordīnat z diſponit.
Cū em̄ rēnueret z ſoluz caſtr⁹ p̄o
 ſuſtētatione vite petēt. vocantur
 p̄ncipes z comites ad impatoris
 oſiliū impator declarat poſituz
 oēs oſentiunt z ogaudēt propter
 ſtrēnuitatē ſcutiferi. **Q**ui recipiēt
 iurāmētum fidelitatis ab omnib⁹
 ſub ſecreto p̄i z alijs reuelauit
 q̄ filia impatoris eſſet imponens
 ſub pena capitis q̄ nuſq̄ reuela-
 ret niſi de eius licētia q̄ mulier
 eſt. **T**andē morit⁹ p̄i z ipſa vt hō
 in impium ſublimat⁹ vacat elemo-
 ſinis z fecit edificat⁹ hoſpitale mi-
 re magnitudis ad hōiez btē v̄gi-
 nis z btē katherine. z p̄ aīa ſocij
 ſui q̄m credebat mortuz. **D**e no-
 ſte ſurgebat p̄eo z clamabat ſic
 dicēs. **H**o hoſpitale fecit fieri dñs
 impator ad hōiez beate v̄ginis z
 beate katherine z p̄t ſuū bonuz
 ſociū. **T**ūc ille mercator **T**holoza-
 nus qui p̄pter d̄ſideriuz recupādi-
 nā om̄ia bona ſua p̄diderat de vl-
 tra mare rediēs petendo elemoſi-
 nas oſtātropolim eſt reduct⁹ in
 hoſpitali illo p̄ mltos dies z mē-
 ſes remāſit z tandē ad vocē p̄e-
 comis attendit animus eleuatur z

scipm iugiter ad videndū faciem
 impatoris: z licz nō statim finalit
 tñ agnouit: z ex facie z ex mō ve
 niendi q° venerat ad suū iūm
 patoris mortui q° ess; illa quā ipē
 emerat: z accedēs ad milites z p
 uitores ei? dixit: q° si vellēt eū p
 sentare impatori ipē p̄sentar; sibi
 unum anuluz tante v̄tutis z nobi
 litatis q° vix estimari poss;: Eōtem
 meur p̄pter vilitatē vestium z ex
 pellit extra domū: s; ipē sic opoz
 tune deduxit negociū vt impato
 ri dicētur. Qui non ingrāt; nec i
 memori bonitatis socij ad ipm ac
 cedit amplexātur: fletus maximi
 emittūtur: induit vestibus regijs
 nutritur recreat; z lauat; iterum
 principes z Barones cōuocātur:
 festū maximū p̄comizat; z disponi
 tur. Quib; omibus adunatis: in p
 sentia rotū p̄p̄ti iste fit miles z in
 ambone leuat;: Est ibi impator cū
 principib; q; sciebāt ipaz nō hoī
 nez; s; filiaz impatoris esse: Decla
 rat; p̄cessus ipa predicat oīa sua
 infortunia z fidelitatē amici: Q̄
 dem in signū z in retributōnē la
 boris sibi offert impiuz z despon
 sat; p̄ euz ita q° ipa fuit impatrix
 z ille Tholozan; fuit fact; impa
 tor: **I**tem ad idē refert; p̄ncipi
 ti; q° i egipto i fimb; eliopoleos
 fuit q̄daz p̄nceps osiliari; **P**ha
 raomis: z iste hēbat filiaz pulcери
 mā nomie **A**ssenech pulcera; sup
 om̄s v̄gines: castaz sup om̄s m̄tie
 res: z sic nobile z mūdūz cor ei m

erat vt omne despiceret: v̄tū cōfor
 tium: z nulli vnq̄ se p̄sentauerat
 aspectui viroz. **E**t erat turris con
 ſūcta domū p̄ncipis piis sui ma
 gna: z excelsa z tam mire magni
 tudis decem thalamos infra sua
 cenacula otineret: **P**rimus thala
 mus magn; z decorus ex lapidi
 b; porphireticis ostruct; in se cō
 tinebat deos egiptioz: pietes ei
 erant iduti lapidib; p̄ciosissimis
 z laq̄aria aurea ibi erāt: z quoti
 die ibi **A**ssenech nec sacrificia i
 molabat: **I**n secūdo thalamo ser
 uabātur **A**ssenech ornāta q; ex
 cedebāt i p̄ciositate z nobilitate
 quidq̄d potest repiri ad muliez
 decorem: **I**n tercō thalamo erāt
 omnia bona terre: in alijs aut; sep
 tem morabātur virgines pulceri
 rime q; otinue assenech f̄uebant:
Nam om̄s mascul; erat priuat;
 z fugiebat a circūferentia turris
 illi;: **I**n thalamo **A**ssenech tres
 erāt fenestre: in meridie ad orien
 tem z ad aquilonē: ibi erat lect;
 aureus stratus peplis purpureis
 auro textis iacincto z purpura et
 bysso i quo dormiebat ipa: nec ve
 ro vnq̄ tetigit ipaz: **E**t in circūitu
 turris erat atrium nobile z v̄tū
 dariū pulcerrimū oīm diuersita
 te arboz z pulcitudie p̄mutum
 glandebat; etiā illud vitidarium
 muro altissimo ac fons magnus
 clarissim; scaturiebat in eo amei
 tas cant; auīū: excedebat omnia
 mistoz genera: z diuersitas fru

Annū ornabat z pulchrificabat euz
Dū autē ioseph regnam egipti gu-
 bernās vellz diuertere ad domuz
 principis gauisus princeps sue fi-
 lie hoc exp̄ssit z insinuādo q̄ gra-
 tum h̄iet si vellet eū habere i vi-
 rum. **Q**ue indiḡta ex verbis andi-
 tis affirmavit se nunq̄ h̄ie viram
 captiuū sed regē vel regis filium
Dū ergo hec agerētur ioseph ice-
 pit ingredi domū principis filia
 ad cenaculuz fugit z de fenestra
 veniētes aspexit. **E**rat ioseph pul-
 cerim⁹ sup omēs homies mundi
 z sedebat sup currū **P**haraonis d̄
 auratū trahēbat a q̄rtuor equis
 albis q̄z frena erāt totaliter de-
 aurata z ip̄e ioseph erat indutus
 tunica alba z splēdidissima z pal-
 leo purpureo z auro texto erat p̄-
 cinctus corona aurea erat sup ca-
 put eius cū xij lapidib⁹ p̄cios⁹ et
 cū figuris astroz in gyro in maū
 tenebat virgā aureā in cui⁹ sum-
 mitate erat ramus oliue cum fru-
 ctu pinguisimo z occurrēs ei p̄i-
 ceptus z vxor sua adorauerūt eum
 z cum intrassent atruz clausa sūt
 ostia. **A**ssenech v̄o viso ioseph cō-
 turbata ē refutatōne facta dixit
Ecce sol de celo veit ad nos i car-
 su suo nesciebam q̄ ioseph essz fi-
 lius dei nec q̄ virtus hoim tātas
 potuerit generare pulchritudinez
 nec v̄eter mulieris tm̄ portare lu-
 men. **C**ū ergo loti fuissent eius pe-
 des z octos eleuassz requirit que
 erat illa mulier q̄ appuit in cena-
 culo. **C**ui r̄ndit princeps. **D**ñe fi-

lia mea est virgo purissima z dili-
 gens puritatē virū nunq̄ vidit p̄-
 ter me z te hodie si tibi placeat
 veniat coram te z saluet te z re-
 uertat. **Q**ui assentiēs dictis eorū
Puella vocatur z ad p̄sentia eius
 adducit z a p̄ie adducta sic loq̄-
 tur. **F**ilia saluta fr̄z tuū qui odit
 om̄s mulieres sicut tu om̄s viros
 z inclinavit se z dixit. **Q**ue b̄ndi-
 cte a deo excelso z ait ioseph mu-
 lieri. **B**ndicat te deus qui viuificat
 omnia. **T**ūc dixit princeps **A**s-
 senech filie sue vt oscularetur jo-
 seph. **Q**d cum illa vellz facere jo-
 seph manū posuit sup pectus suū
 dicens. **N**on decz viz colentem
 deū vex z viuentem osculari mu-
 lierē alienigenā z osculatē ydola
 surda ceca z muta. **Q**d cū audissz
 puella ofusa ploauit z misertus
 eius ioseph manū posuit sup ca-
 put eius z b̄ndixit eaz. **Q**ue gauis-
 sa ascendit cenaculum z egit pei-
 tentiā p̄ honore ydolorū cū p̄posi-
 to ab hm̄oi abstinendi z p̄strata
 in lecto cepit flere amare. **F**acto
 p̄adio recessit ioseph octauo die
 reuersurus. **C**ui⁹ recessum respici-
 ens **A**ssenech in signū tristicie ē
 iduta vestib⁹ nigris clausit ostiū
 sup se ydola proiecit cinerem po-
 suit super caput z p̄strata super
 pavim̄tum p̄ septez dies fletit a-
 mare octauo at die ioseph reuer-
 titur ip̄a quoqz velociter surgit
 ornat se p̄ciosissimis ornāntis. **E**t
 tandē hec v̄go casta castissimo jo-
 seph i vxorē donat z sic ioseph p̄

castitatē subleuatus ē zc. Quarto castitas ē cōsolatiua. Pñ legie^r in historia Noānoꝝ. q̄ rome fuit q̄da; hoēsta mtr Macidiana noie mī sancti Elemētis. z q; Macidiana erat pulcerra z decora nimis fuit sollicitata p frēm viri sui ad actū imundū. Qd Macidiana reuens ne materiā scādali p̄staret finxit se vidisse somnium vt p ali^o qd tps poss; se absentare a terra. yñ viro suo sic dixit. appuit mihi iuuenis splēdidissim⁹ z p̄cepit q̄ cum duob⁹ filijs meis Faustino z Fausto hāc terrā dimittā. alioqñ subito morēmur. Tūc marit⁹ credul⁹ sensit vxorē z eā cū mag⁹ comitina misit athenas retēto Clemente nauigātib⁹ illis nauis frāgitur z mī amissis filijs q̄os submersos credidit. sup q̄ndaz rupez euasit. z i vicina terra hitans palitica ē effecta p̄ dolore filioꝝ hito. Tandē marit⁹ suus p⁹ ānu; nūcios misit athenas. z n̄los d vxore z filijs rumoēs audiēs. dimisso Clemente sub custodia tutoris nānem ascēdit. z discutiens p xx annos de vxore z de filijs rumoēs n̄ potuit audire. Iterū Clemēs btō Petro adhefit q̄ sex annoꝝ erat qñ p̄ ei⁹ recesserat. z nariās Petro qd p̄i z mī z frīb⁹ accidisset fleuit. Petr⁹. Eū autē discutiēdo p̄ pdicatōis officō. Petr⁹ z Clemēs uenērūt ad locū ubi erat Macidiana mī Elemētis. z eā fuiss; Petr⁹ intuit⁹. facta bñdictōne curauit.

z accepta p manū dicebat. Dei z ostendā tibi Elemētes filiū tuum Elemēs. p̄uidit Petr⁹ m̄teris manū tenētem ridē cepit. s; mox illa dimisso Petro ruit sup collū filij z crebris osculis cepit āplexari. qm̄ ille tanq̄ isamētes m̄terē repellēbat. Cui Petr⁹. qd agis o fili clemēs noli repellē m̄terē tuā. Qd cū Clemēs audiss; lacrimis pfus⁹ sup m̄terē cecidit z eā recognoscē cepit. Dū at duo discipuli Petr⁹ requirēt q̄ ess; illa m̄terē r̄ndit. Clemēs. mī mea ē. Petro at nariante totū p̄cessus inuentū est q̄ illi duo discipuli erāt Faustino z Faust⁹ etiā cū gaudio hōrāuerūt marit⁹. Tandē dō ordmāte p̄i eoz repit⁹. z sic i scitate p̄cā cōsolatōne deo p̄fectissime fūierūt. **I**te ad idē. Refert Vincenti⁹ q̄ qdā roman⁹ ipator vxorē hūit pulcerrimā mūdā z castā nimis. quā summe diligēs. gubernatōez dimisit toti⁹ impij. eo q̄ voluit ire ad regios lōginqs p̄ uengratōne scōtū. Pergēs s⁹ z frēm suū iuuenēz illi omēdāns. i ei⁹ amore iuuenis exardet. cor ei apit ad actū imundū eā sollicitat. illa at totalit⁹ renuēte. Pū at totit⁹ istaret iuuenis molestāz eā sub p̄textu cuiusdaz uisitātōis i vna turri icluditur z ipa pacifice ipiuz rexit. Quiq; annis elaps; ipator reuertit⁹. ciuitas p̄pat⁹. de mādato ipatoris turris apit⁹. iuuenis expedit⁹ z occurrēs i patorē suū vxorē s̄uissime accusa⁹.

bat. z q̄i osentire noluerit suis ne
farijs actib⁹ q̄b⁹ erat totte d̄dita
eū sic i carce tenuit. z iō sic maci
lētus z pallid⁹ asp̄iciebat. impa
tor at̄ nimis credens v̄bis f̄ris ta
ct⁹ dolore fē exāimis i terzaz coz
ruit. resūptisq; virib⁹ reginā occ̄
rentē z eū āplecti volētes ita ḡui
ter percussit q̄ eā ad trā p̄stravit.
p̄cepitq; dñs famul⁹ vt deducēt eā
ad nem⁹ decollatē. q̄ ad locuz
d̄collatōis p̄uēientes. dū vi vel
lent eā agnoscē. illa clamavit. Et
ecce ad ei⁹ vocē miles cū multis
adest. z illi iterfectis. liberavit re
ginā. quā vxori sue recōmēdās z
v̄nici filij sui nutricem ostituēs a
frē dicti militis adamat. corrup
te. z dū sollicitata ab eo ip̄z repel
lēt. ip̄a dormiētē. ille filiū f̄ris iux
eā gladio iugulauit. gladio iuxta
eā dimisso. ad riuū sangnis decur
rētis p̄ lectū. excitatur m̄r. z viso
fēo horribili clamat. surgit miles
z ois failia. Qui attēdētes ad fa
ctū. dū vellēt reginam iterficē p̄
militē ē saluata. s; ne ex ei⁹ p̄ntia
innouaret. dolor. tradita ē nauis
ad lōginq̄ regiōz portādas. q̄ soli
citātes eaz de carnali p̄ctō. z illa
virilit̄ repellēt vt submergēt. p̄o
iecta ē in mare. Tāde; peitētes z
ip̄am eleuātes in rupe circūdata
mari eā deponētes recesserūt. Cui
appens v̄go btā p̄cepit vt herbā
q̄ erat sub capite colligēt. z custo
dita diligēt⁹ oēs lepsos sanaret
trāseūt nante. clamat m̄r. illi cō

p̄atiūt. z ad portū deducūt. z in p̄
sentia eoz vnū lepsuz sanauit. Eū
q; fama hec p̄ totā regiōz diuul
gat. hec ad locū militis p̄pauit
vbi f̄i militis iacebat. lepsus itro
ducit. regia ad eū nec aḡscit. ab
aliq̄ scitātē p̄fectā p̄mittit. s; oia
p̄ctā in p̄ntia sua z f̄ris reuelat. le
psus osēnt. s; dū p̄uēss; ad p̄ctm
hoicidij f̄ris sui z f̄re accusatōis
regie. ille tacebat. tūc illa. adhuc
hēs p̄ctm i corde. tāde; tremēs z
a frē assecurat. oia ē osēnt. Cūq;
regia maifestass; se eis z aḡscēt
ab oib⁹. lepsuz tetigit z curauit.
nec fuit ibi pua effusio lacriaruz
p̄mo flexis geib⁹ veiaz. petēs ro
gabāt vt manēt cū eis. s; illa ren
nuēs romā p̄rexit vbiq; curās le
psos. accepta decenti comitiua a
militē s̄ dcō. Q; v̄o f̄i ip̄atoris ef
fect⁹ erat lepsus. hec ab ip̄atore
vocat. vt frēz suū curāz. nec aḡ
scebāt. ab aliq̄. Cūq; asserēt se n̄
posse facē nisi i p̄ntia sua z i p̄sen
tia ip̄atoris oia p̄ctā sua ositēt. vt
rogat. ab ip̄atore oia exp̄ssit ex
cepta sollicitatōne z ip̄ositōne f̄ta
ip̄atricis. Cūq; illa asserēt eū n̄ di
xisse oia. flexis genib⁹ ab ip̄atore
rogat. z assecurat. de indulgētia. q̄
replicās veritatē osēnt. ē ordinez
rei geste z maliciā p̄petratā. q̄b⁹
dictis cecidit ip̄ator. z cū maximis
lacris aiebat. heu mis̄ q̄ bonā q̄
scāz q̄ castā q̄ prudētē vxorem p̄
didi. heu bona vxor vbi te inueniā
cur n̄ sum mortu⁹ vt tu viuēs. Cū
s̄ a nullo d̄solatōez pellet recipe

illa extracta herba sanauit frēm
Et depositis velis dixit marito.
Ego sum impatrix vxor tua. Cūq;
 eā cū mirabili gaudio recepiss;
 z oīa q̄ sibi acciderāt en ass;
 licētia pape diu deo ī re giōe p̄
 niuit. **¶** Quito ē scandali motiua.
Refert Heraclius q̄ q̄dā iuueca
 noie Alexadrina q̄ summe cupie
 bat castitatē suare. z hiet sumaz
 pulcritudinē. fecit se icludi ī q̄
 dā magno sepulcro nec ī x. ānis
 fuit visa ab hoīe. nec ipsa pulcri
 tudinē hoīs respexit. s; p̄ exigunz
 foramē recipiebat necia vite. Cū
 q; req̄retur cā tante p̄nie. ip̄a v̄o
 r̄ndit. īn h̄o sepulcro volo esse iclu
 sa ne violet castitas mea. z ne pol
 luam aīas ad similitudinē dei fecas z
 creatas. Cūq; q̄retur quō poss; vi
 uē. r̄ndit. a p̄ncipio diei oīom va
 cor. op̄ ex limo facio. **¶** Dea p̄ scōs
 p̄iarchas p̄phās. ap̄tos. martires
 ofessores. v̄gines cogitādo discū
 ro. cetis hoīs cibū capio. vespere
 deū gl̄ifico. z ex aduētū tenebrāz
 et p̄ditōne lucis agnosco q̄ bonū
 sit adherē deo. z dānatōez vitare
¶ Sexto ē mortis sup̄atina. refert
 iacobus de vitri. q̄ cū leodiēsi ciui
 tas a brabātims deuastaret. mul
 te m̄tieres z v̄gines z alie zelo ca
 stitatis. diuerf̄ supplicijs z picul
 ḡtis se exposuerūt. **¶** Pū at̄ vna illa
 rum fuiss; piecta ī flumē. duo ex
 hostib; p̄pt̄ ei; pulcritudinē leuā
 tes violae conati sūt. Cū illa v̄tuo
 sissime resistēt nec poss; corūpi
 eā ī flunio piecerūt. **¶** Dū aut̄ ex ī

petū pietōnis subuertētur nauis
 illi duo submersi sūt. z hec illesa
 euasit. **¶** Septimo est mēbriozum
 deo sacrificatiua. **R**efert Hiero.
 q̄ quidā vir xpianus deo deuot;
 a saracenis captus crudelissime
 torq̄bat̄ ab eis. Cūq; pl̄ ofitētur
 xpm̄ ofultū est impatori vt a tor
 mētis deponētur. ī delcātiōibus
 z gaudijs exponētur. z dū recrea
 tus ess; p̄fecte. ad viridariūz ī q̄
 essent cibaria dlicata. p̄ma electa
 virgo pulcra z leta. z allect̄ amo
 re mulieris castitatē p̄dēt z fides
 negaret. Cūq; oīa fuissent sic im
 pleta. z ī orto exns m̄tierre fugēt
 ligat̄. z ab ea ip̄ortune impedit̄
 ille volens se aliq̄ mō defendere
 p̄p̄iā linguā momordit z ofregit.
 z spuens eā ī faciē m̄tierre totaz
 sangne eruētavit. **T**ūc illa cōfusa
 a viro sancto recessit. **¶** Octauo ē
 deo purificatiua. **L**egitur ī vital
 pa. q̄ cū duo hēmite rogarēt d̄m
 vt oñderz q̄nti meriti essent ap̄d
 eū. **D**ox diuina r̄ndit. **E**st hō ī vil
 la h̄ns vxorē ad cui; m̄rituz non
 dū puenistis. **¶** Qui dū req̄sissent z
 inueissent. de vita eius req̄unt. q̄
 r̄ndit. possessiones a pentib; n̄ris
 z q̄d q̄d d̄ns dat. facim; tres p̄tes
Dñā dam; paupib;. alterā hospi
 talib;. alia est p̄ n̄ro vsu. nūq̄ fui
 polluta a viro. nūq̄ fui polluta
 a viro meo. nec ego eā pollui. nun
 q̄ simt dormiim;. sed sepati sac
 cos portā vt vicini n̄ri ofscerūt

De Clerico

Clericus debet habere ad hoc qd sit perfectus cōse-
quentes conditōnes.
Primo em debet esse vir-
tuosus. Refert Mercurius qd qui-
dam Philosophus fuit nomine
Platinus qui sic erat ornatus vir-
tutibus vt non solum verbo doce-
ret. nec alieno ostēdebat exēplo
sed pprie virtutis ymaginē osten-
debat. Vt ergo clerici noīmas; vir-
tutis in eo aspicerēt. locum quie-
tis elegit separatus ab omni con-
uersatōne humana. Vnde hic om-
nibus clericis ramum cuius tribus
virgulis offerebat. **P**rima vir-
gula rami dabat intelligere. vt si-
cut erat designatus determinato
signo. sic virtutibus prepolleret.
Secunda virgula rami signabat
vt ad illos adhaeret honores qd
perfecte sciencie et sapientie con-
ferebat. Tercia ramūculi virgula
significabat vt illis diuicijs cleri-
cus intenderet. quibus animus ori-
natus possessoriem proprie origi-
nis inuenire. **S**ecundo debet
esse studiosus. Refert Valerius.
qd athenis fuerunt septem sapiē-
tes. Primus vocabatur Solomus
qui tantum mitebatur ad habē-
dam sapientiam. vt dum infirma-
retur et esset in periculo mortis au-
diuit aliquos de sciencia colloqn-
tes. Qui hoc aduertens dum ca-
put verteret et paululum etigeret.
dixerunt astantes. si aliquo indi-
geret. Respondit nihil. sed ideo

eleuauit caput vt cū desiderio hō
de qd disputatis leti moriar. **S**e-
cundus sapiēs vocabatur vaspenus.
Et iste in foris; scolaz suaz depi-
xit sapiētiaz tenētes i maū archā
aureā et porrigētem eā pauperi. et
erat subscriptio illi; imagis ista.
Nulli dabit thesaur; idesciens
nisi obliuiscēdo puluerē. amet sci-
enciā nō pituram p mortē. Tercius
dixit. Scia est splēdo; lumis irra-
dicatiua erroris. et ideo quācūq; le-
gebat candelab; aureus. xij. bra-
chior; an eum stabat. et in capite
cuiusda; brachij erat. xij. insignes
et fulgidi lapides precōsi denora-
tes et orinētes. xij. sciencie fruct;. **Q**uartus
dixit qd scia erat mūdi-
cie opuatua et doctrix. ac repressi-
ua passionū mētis. et idcirco i for-
is; sue scole rosariū erat depictū
cui; flores imarcessibiles appare-
bāt. Quintus dixit qd scia erat ho-
noris subleuatua. et fuitutis anul-
latua. et in signū hui; in facie sua
rū scolaz pēdebat corona aurea.
miris opibus fabricata. Sextus di-
xit qd erat contemptua doloris. et
gaudij āplexatiua. et idcirco i fori-
s; scolaz suaz erat statera enea
in multis figuris. qd hēbat duo ca-
pita. vnū argenteū et aliud aureū
videbat. hie opposita respiciētia
Septimus dixit qd erat iusticie fū-
datua. et vtutū generatiua. et idcir-
co i foris; scolaz liber pēdebat.
et postes erāt eburnee foris et i-
tel late. Tercio d; esse sobri;. **R**e

fert Hieronim⁹ q̄ Epicur⁹ licz m̄
 cibarijs z delectatōib⁹ poneret
 summā btitudinē sup̄ om̄s libros
 suos ymagies olez z cuboz viliū
 depm̄xerat. Cūq; requirētur ab
 eo cā. R̄ndit q̄ sicut lumē cāde⁹
 le extinguit ex nimia abūdantia
 cere z oculi excecātur p̄ fumū et
 puluerē z aialia gulose comedē
 tia sicut sunt lup⁹ z canis z sic d̄
 alijs faciebāt fetus excecatos sic
 homies seipos nutriētes vicō gu
 le fientes nūq̄ p̄nt ad p̄fectōez
 sciencie puenire sed lumen rōnis
 excecatur in eis. ¶ Quarto debet
 esse pius. Refert Seneca q̄ so
 crates habuit mltos discipulos.
 Cūq; transactō studio diuites sco
 lares p̄ pecunias ei satisfacerent.
 cū inter eos essz vn⁹ paup̄ nec ha
 beret qd̄ offerz dixit mḡo. Mḡ
 paup̄ sum nec terrenas diuicias
 hēo. ideo meipm̄ velis offero cuz
 sciencia acq̄sita a vobis cui mḡo.
 Hoc munus optimū est excedens
 p̄cedentiuz donatia. Na; illi dā
 tes aliqua meliora te timuerunt.
 hic autē seipm̄ dedit q̄ nihil me
 lius habz z dirigens vocē ad di
 scriptm̄ dicit pius es z ideo rogo
 vt hoc donnm̄ tua pietas quolibz
 die meliorādo ḡtifices. Dic mḡo
 est de⁹ p̄ discipuli sunt p̄phete ve
 teris testam̄ti s; paup̄ discipulus
 fuit x̄ps f̄m̄ qd̄ homo q̄ seipm̄ de
 dit z deo p̄i se obtulit p̄ n̄ra sa
 lute. ¶ Quinto debz esse sollicitus
 Refert Angeli⁹ q̄ q̄dam ph̄s

fuit Democritus noie qui sic solli
 citus fuit de acq̄sitōne scie q̄ ne
 res exteriores z pulcritudines rez
 ipm̄ distraberēt fecit sibi erui o
 culos. Eūq; ab alijs sapiētib⁹ fuis
 set rephensus r̄ndit. Non inquit
 tm̄ p̄pter me hoc feci s; vt studen
 tibus det oḡnitio suaz p̄uaticati
 onū ipi nāq; suis nepharijs exē
 plis ignoātes excecāter z cū tri
 bumis cellitudinē honozis cōten
 dūt. ¶ Q; vero ad q̄ndā excecatoez
 p̄tinet ego excecatus doceo z ad
 disco. ¶ Sexto debz esse deuot⁹.
 Legit i vitaspaz q̄ q̄da; abbas
 fuit nomie pambo. Qui cū sū lris
 essz accessit ad vnū vt addisceret
 aliqm̄ lectōnez. Cūq; ille p̄sentat
 set sibi psalteriū z ap̄to libro oc
 currit p̄s. Dixi custodiā vias me
 as recessit z ampli⁹ audie noluit.
 Req̄situs autē a mḡo q̄e in sex
 mētib⁹ p̄sum cordi nō reddidissz
 r̄ndit q; nonduz ope opleui ymo
 vix de xlix annis ople illū voluit
 ¶ Item ad idez fuit x̄sus q̄da;
 scolaris q̄ de terza lōginā venēs
 ingressus ē scolas cuiusda; Mḡo
 q̄ legebat euāgeliū Math. Cūq;
 p̄io die q̄ ei scolā irrauit legēt
 illd̄. Diliges d̄nm̄ d̄m̄ tuū ex toto
 corde z c̄ ille subito surrexit z duz
 incipet recedē cūctis mirātib⁹ in
 terrogat a mḡo si essz sibi d̄m̄
 vel f̄m̄ q̄e dimittēt scolas suas.
 ille respondit nihil nā anteq̄ pl⁹
 audiam istud volo opere oplere
 z egressus religionem intravit

Primo debz esse elemosina-
rius. Legit' i historijs angloꝝ qd
fuit quida cleric' canonic' i diuers'
ecclesijs. z decan' i vna. Cūqz ifir-
maret' grauit'er visitat' a q'dam
scō viro familiar' suo. Cūqz iccepissz
eū monē d' via salutis. mox obscu-
rata ē camera z vox mirabil' ter-
roris audita ē. Surge surge sacri-
lege spoliator xpī. z infector pau-
per. z accipe iudiciū tuū. Cūqz il-
le subito expirassz. z corp' eius ni-
grum tanq' carbo fuissz dimissuz.
Sāct' vir cū horrore z timore ad
suū moāsteriū est reuersus. z cum
maxis lacrimis pseuerāter roga-
bat deū vt sibi digret' ondē iudi-
ciū illi' cleri. Et vno die illo oran-
te. illi appuit sub tali figura. duo
equi ignei cū sellis stabāt iux' euz
vn' an' z alter retro z firmabant
pedes anteriores sup humeros ei'.
z cū dentib' frāgebāt ossa z omia
mēbra ei'. z in q'tibz sella equi sta-
bat vna mātica. i. mala. Cūqz sā-
ct' corruēt' p' horrore visionis. ille
decanus incepit dicē. q're vocasti
me miser ex q' non vis mihi loq'.
Cūqz resūptis virib' interrogasset
qs essz. rñdit. Ego sum tal' decan'
maledict' z dānatus quōdaz fai-
liari' tuus. Tūc sanct'. Que ē ista
horribil' pena tibi data a deo. rñ-
dit dicēs. Hi equi mēbra mea ote-
runt z frāgunt oia ossa mea. sicut
equus me' comedebat substācial'
pauper. vn' portat pctā mea. z al-
ter pctā p'p'toꝝ p' qb' oblationes

decimas z āmuerfaria z p'bendas
recepti. Tūc sanct' hō. Viro. cum
fueris mūd' hō discret' z ecclia-
stic'. q're sic es dānat'. Tūc deca-
nus. nō mireris de hō. s' mirari q'
mō clericus hñs eccliaz pōt saluari.
Cūqz ille admirās adiurassz eū vt
dicēt cām. dixit. attēde ad stabu-
lum clericoz z ad eccliam. illud cō-
spuat' a pluuia z a otrarijs ec-
clesia ruit. Attēde ad porticas z
ad vestes clericoz. z ad vestes sac-
dotales. numer' primaz p' multi-
tudie ignorat'. scōe aut' nulle sūt.
aut sic fracte z fetide q' vix pñt
portari. Attēde etiā mensaz eozū
z ad altare xpī. in mēsa eoz' vasa
aurea z argētea ad emiscēdā cra-
pulā z ebrietatē. z in altari di vix
calix stāneus repit'. Scutiferos z
mētices induūt. paupes spoliāt.
hospitalitatē fugant. p'dicatōnē
abhorēt. s'z lasciniā z mundanuz
gaudiū amplexātur. obliuiscūtur
aut' diuinū officiū. z remeōrantur
cantilenas. hec est porta dānatio-
nis z p'cipicij. Tūc flāma fetidissi-
ma decanū z equos eleuās cū mi-
rabili dolore de p'sentia sancti vi-
ri euauit. **I**tem ad idem. Vñ
legit' q' fuit quidaz de ordie s'm
predicator' qui hēbat frēz clericuz
sectarē denotū z gratū cuidā ma-
gno archiepo. Cūqz predicator' il-
le ifirmaret'. de q' ifirmitate mor-
tu' ē. visitauit euz. al' fr' su' cleric'
ac diligēt' sibi f'iuuit. Et q' iste p-
dicator' scissime vixeat i suo ordie

Dum appropinquet morti frater
 suus clericus rogabat eum ut quoniam esset
 coram deo illum rogaret ut nunquam
 daret sibi beneficium ecclesiasticum si
 propter illud possit damnari. Tunc in-
 firmus sibi permisit quod si deo place-
 ret et clero expediret ipse rediret
 ad eum. Tandem moritur frater pre-
 dicator et in crastino mortis sue fratri
 suo appuit sic dicens. Frater si af-
 fectas beneficium ecclesiasticum istis
 tribus cathenis ligaberis a domino
 quibus quibus ligatur et multi ad in-
 fernum trahuntur. Cuius clericus qui
 ret que esset ille cathene et quid
 significabatur in eis. Respondit mor-
 tuus. Prima ponitur in collo. Secun-
 da ponitur in manibus. Tercia autem
 ponitur in pedibus eorum qui non re-
 cte regunt ecclesiastica beneficia. Pri-
 ma cathena est malicia et hec stat
 in collo et in capite. Nam summa
 malicia est quod mutatoria stent in
 porticis et in arcibus et pauperes quorum
 sunt nuditate et frigore cruciuntur
 cibaria corrumpuntur et pauperes
 fame perire vane effunduntur et a pau-
 peribus crudeliter repetuntur. ima-
 ginem dei ostentant et inimicos dei
 nutriunt pietes et muros auratos
 induunt de sumptibus egenorum et fi-
 lios dei abire nudos permittunt ad
 lacrimas viduarum nec ad voces
 pauperum attendunt et ad orandum
 metricas de bonis crucifixi conti-
 nue studet. Et hec est cathena ma-
 licie demonis prima. Secunda cathe-
 na diaboli ponitur in manibus et hec

cathena vocatur rapina que est per-
 sima et super omnem crudelitatem ra-
 pinarum. Nam auferunt bonum paupe-
 ris et egeni et dant divitiis auferunt
 de ore dei et ponunt in ore porci dia-
 boli. Tondent oves et induunt lupum
 et diabolum percipiunt in lutum et occi-
 dunt pauperem. Tercia cathena po-
 nitur in pedibus romis et voluntatis et
 hec vocatur ignorantia quia non percipi-
 unt se teneri ad restitutionem omnium que
 dederunt metricis et expeditunt
 in vanitatibus et subtrahunt paupe-
 ribus. Dum ergo istis tribus cathenis
 tenentur ligati efficiuntur raptores
 simoniaci opprobriosos pauperum et ex-
 coriatores subditorum. Quare sit ka-
 rissime fuge redditus ecclesiasticos
 Quia cum istis tribus cathenis diabo-
 lus multos clericos ad infernum deducit
¶ Octavo clericus debet esse sapiens.
 Non refert Angelus quod omnia magistri
 athenarum ad Aristotilem accesserunt
 Et quia morti appropinabat roga-
 verunt eum ut iudicaret quoniam magister in
 determinatione veritatis deberet
 sequi. Tunc aristoteles precepit si-
 bi afferri vinum clarum et vinum ru-
 beum. Cuius utrumque gustavit et sic
 commendavit utrumque nec extollen-
 do unum vituperare voluit reliquum
 ut ex hoc rideret utrumque esse per-
 fectum. **¶** Item ad idem dicitur quod
 quod cleri athenarum per ripam maris ac-
 cedentes a quodam piscatore emer-
 sit fortunam tractum. Cuius piscator re-
 cia percussit et elenavit ac extraxit
 ex capra est lamia aurea pulcherrima

Et ideo quod septem sapientes erant
ibi presentes. isti qui fortunam eme-
rant iudicauerunt illi esse donan-
dum. qui inter plures ceteros sapien-
tia prepollebat. qui eam eleuans suo
deo humiliter consecrauit. **Hic** pi-
scator est spiritus sanctus. conducent
est genus humanum. lamina siue
massa aurea est uirgo benedicta. sa-
pientes sunt patriarche. prophete.
martires. doctores. professores. uir-
gines. et septimum cui data eam con-
secrauit sanctissime trinitati. Hoc
etiam ad sanctam Magdalenam optime
potest applicari. **Item** ad idem
dicitur quod quidam uolens probare
utrum filius suus in studio proficiscer-
et duxit eum ad sacerdotem ut ab eo
examinaretur. Sacerdos igitur eum
uolens confundere. fecit popacita-
te questionem sequentem. Quare. Cui
clericus. Quare magister per se nihil sig-
nificat. et ideo proponatis questionem si-
gnificatiuam. Cui sacerdos questionem
predictam replicauit. Clericus etiam
sibi responsionem dedit. Tunc sa-
cerdos omnino uolens eum confun-
dere. uocauit unum nepotem quem in
psalmodia optime instruxerat. et
ait ei. Quare fremuerunt gentes. et
populi meditati sunt inania. Tunc sa-
cerdos ait ad patrem. melius respondit
nepos meus ad questionem proposi-
tam quam filius uester. Ille autem con-
fusus discessit. et uolens se uindicare
de sacerdote. dixit quod una die
uellet sibi offerri. Qui dum offerretur
ait. Maximus inquit peccatum con-

missi domine. et hoc peccatum nullo modo
uobis dicerem. nisi ueniam uobis pete-
retis ad Christum. Cui promittenti quod
faceret ait. Frequentissime commissi
unum peccatum in scolis. nam frequen-
ter reduxi baroco ad barbara per
impossibile. Cui sacerdos. maximus
peccatum est hoc. et ideo consulo ut ad
Christum pergamus. Cui cum rem gestam
et questionem factam a sacerdote si-
militer enarrassent. intelligens epi-
scopus aptitudinem clerici. ait sacer-
dote. et uos sacerdos commisit ne
unquam tale peccatum. Qui ait. absit a
me domine. Et ipse quod non fecistis istud
peccatum. aufero uobis ecclesiam et do-
mini istum clericum. Cum igitur in possessionem
intraret presente eius patre et sacer-
dote de hoc optimum constantate
clericus ait sacerdoti. Quare. et hoc
frequentem replicabat. **Item** ad
idem. Refert Valerius. quod cum alexan-
der accederet ad destructionem
quarundam ciuitatum. occurrit ei quidam
clericus perfectus de familia
sua. et quod ipse semper reprimebat im-
petuosos motus ipsius alexandri.
Dum ingreditur ad Alexandriam
tunc alexander iurauit. Nihil fa-
ciam quod tu petas. Tunc ille. Ego
peto ut destruas tales ciuitates.
Tunc alexander miratus de tanta sub-
tili sapientia. et tenendo iuramentum
ciuitatibus remisit offensam. **No-**
no debet esse honestus. Legitur in li-
bro de uindicta spiritus sancti. quod quidam clericus
fuit qui quendam mulierem corrup-
to amore amauit. Cuius autem diu

continuasset peccata. inquit pifius
 p sciencia. Eūq; in deuotione z sci
 entia pfectiss; ad suam terram re
 vertit. z a muliere fortissime ife
 statur. Eūq; ille non posset tēpta
 tiones eius effugē. duxit eam ad
 plateam cōmunem. z dixit sibi vt
 in presentia oīm ad pctm se para
 ret. **Q**d illa rēnuens. dixit clericus
 ei. **I**n scolis in quibus fui tres le
 ctiones vtilis didici. **P**rima ē vt
 plus timeā deuz q̄ homies. **E**t iō
 si in p̄sentia hoim non peccatez.
 nec in p̄sentia dei. qui vbiq; p̄ns
 est. **S**ecōda lectio vt attendam a q̄
 auferam z furor meā castitatem.
 z cui eaz offero. z q̄ p vili precio
 aufero a deo. cui eam voui ex su
 scptione ordinis. **E**t tunc omitto
 sacrilegiū. furtum. trāsgressionez
 voti z imundicie pctm. offero eaz
 diabolo p mima z momētanea d
 lectatione. **T**ercia lectō est q̄ attē
 dam qd sequitur. **E**st pctm. scāda
 li proximi. cōfusio mundi. et pena
 inferni. **H**ec audiēs mulier. p̄niaz
 egit. z ambo diuisim sanctā vitaz
 duxerūt. **I**tem ad idē. fuit q̄
 dam mgr̄ pifius. qui omnibus sco
 laribus suis qui euz otinue audie
 bant. quolibz anno dabat florem
 lilij. **E**um querētur quare hoc fa
 ciebat. **R**ēdebat. q̄ttuor sunt in
 lilio. **E**st ibi triplex color. qui de
 notat triplicem honestatē. cordis
 corporis. z itentōnis. **E**st ibi odor
 qui q̄ndiu non tangitur redolet.
 et si tangatur fetet. **S**ūt ibi sep̄

tem folia z septem grana. **E**t er
 go clerici z mei discipuli habeant
 plenariam honestatez fugiāt con
 sortia mulier. ornant se septem v̄
 tutib; z odiunt septem pctā mor
 talia. z ideo do eis hanc floiē. **D**e
 cimo debz esse humilis. **N**ō legit̄
 in libro de septem donis spūsan
 ti. q̄ fuit quidaz mgr̄ pifius qui
 habens scolares supbissimū. **Q**ui
 credebat ex sua p̄sumptōne q̄
 aliquis non posset eam superare
 Instabant autem alij scolares cō
 tra eum. questio disputatur ad i
 stantiam clericorum. **C**lerico huic p
 magistrum cōcluditur. qui tristis
 z confusus. z ad cameram suaz re
 uersus infirmabatur. z tertia die
 moritur. ploiat magister z eū plā
 git. nec egrediebatur ca meraz p̄
 dolore. credens interfecisse ex di
 sputatione illa. z se reum putans
 mortis illius. **E**t cum diligenter
 confessus imploraret diuinaz cle
 mentiam. vt statum illius ostēde
 ret. apparuit ille in magno z mi
 rabili tormento. **E**unq; post mul
 ta verba petiuisset. **M**agister de
 quadam controuersia z opinione
 quatundam questionum. **R**espō
 dit clericus. **M**iser z insensate
 in inferno nulla versatur questio
 nullus est locus i mundo qui tor
 mentis careat. z qui flammis eti
 am jehennalibus non vexetur.

Item ad idem. fuit quidam
 clericus parisius oriūdu de huili
 loco societati magnor se imiscuit

Cūq; pater illius cum bona q̄nti-
tate pecunie venisset ad eum ipse
hoc presentiens occurrit ei: et mo-
nuit vt non dicēt q̄ ess; p̄ suus
sed famulus p̄is illius. Tandem
venerunt ad hospiciū: mense po-
nūtur p̄is cum gartio m̄b; ponitur
et sic filius se gerebat ad eum ap-
petens videri de nobilitate: ac si
ess; famulus gartio p̄is sui. Ter-
minato prando ambo secrete in-
trant cameram: filius petit adiuto-
riū et pecuniā. Tunc p̄is Dilissime
in publico negasti me esse p̄em
tuū et hoc p̄pter honorem quez q̄
ris. Et iso ego hic in secreto et etiā
in publico nego te esse filiū meū
p̄pter vtilitatem meā: nec nunc
nec alias hēbis adiutoriū meum
ne hēas materiam negandi p̄iez
tuū et rediens pecuniam reposita-
uit. **I**tem ad idem. Legit em̄
Q; clericus quidam paup̄ in domo
militis hospitat; requiritur q̄d
p̄is didicisset. Qui respondit
sciam naturalē et diuinitatis. tūc
dñs habens anserē et voluit q̄ cli-
cus diuideret eum s̄m sciam na-
turalē. Qui rē nuens sed coactus
ita diuisit: caput dedit dño collū
et alas filiabus: pedes famul; cu-
ra filijs: et ait: mibi clericus debetur
ecclia. Tunc in crastino retent; a
dño. Cum in prandio quimq; h̄iet
p̄dices: voluit vt s̄m sciam diuī-
nitatis eas diuideret. Tunc clericus
in diuinitate trinitas ē principiū
et ideo vobis et dñe do vnam et sic

estis tres: duab; filiab; vnā: et sic
sunt tres: duobus filijs vnā: et sic
sunt tres: mibi soli duas et sic su-
mus tres. **I**tem ad idem. Ele-
ricus quidā hospitatus in domo
cuiusdam militis. Cui; vxor habe-
bat amasiū ex hoc grauis ess; si-
bi presentia cleri: milite recedēte
vinū acetosum: panis durus cleri-
co ministratur: et inducitur ad it̄ā
dum lectum. Cūq; intrasset came-
ram: et amasius cū multis generi-
bus ferculorū venisset: dum posuis-
sent mensas: miles rediēs ad por-
tam pulsauit. Tūc dñs monachus
inclusit subtus scammū: et vidēte
clero cibaria abscondit: ingredit;
dñs: vocatur clericus: et dum come-
derent: interrogatur clericus quaz
sciam didicisset. Tūc ille: migromā-
ticam. Et cum rogaretur de dño
et dñā: vt aliquod experimentum fa-
ceret: ait: Dabo vobis bonā cenā
Et fictis incantationib; dixit: Do-
lo vt in tali loco sint talia ac t̄lia
cibaria: et in tali talia: nec timea-
tis: q; ego expellaz de ista domo
demonem qui portauit. H; q; est
horribilissime figure: aperientur
om̄s porte: et claudatis oculos ve-
stros: et ego cōiurabo eū: vt in fi-
gura moāchi exeat de domo ista
Cūq; om̄ia fuissent completa: cla-
mauit clericus: Demon qui es sub
illa banca exi statim. Tunc mona-
chus surgens velociter exiuit ho-
spiciū sine aliqua ofusione.
Item ad idem. Quidam iuueis

factus magister in artibus dum redisset ad propria pie traditus est sacerdoti ad examinandum. Tunc sacerdos volens eum confundere dixit sibi solum istud quere. Tunc clericus attendens ad malicias suas respondit. Quia iacnistis cum tali amasia via a qua habuistis filium.

De Cogitatione

Cogitatio peruersa multa mala inducit in nobis. Primo est omnium impedimentum. Unde legitur in libro de septem donis spiritus quod quidam bonus homo fuit qui pro liberis omnium vacaret omnibus rebus temporalibus renunciauit. retento sibi tantum azimo in quo portaretur. Cum autem esset in una ecclesia ubi oraret vel predicaret permissam celebraret cogitatio de suo azimo inuadebat eum et dicebat. Si modo furarer tibi vel a lupo comedetur et sic impediret a cogitatione. venit ad azimum et dixit. Domine azime plus volo vos perdere quam si perderem cor meum. Et eo vendito precium dedit pauperibus et libere ex tunc omnium et predicationi vacauit.

Item ad idem. Refert Augustinus iacobus de vitruaco quod quidam clericus de suis cogitationibus querebatur eo quod impedirent cor suum ab attentione omnium. Quod cum audiuisset alius dixit quod erat ex pigritia resistendi et non ex vehementia cogitationum tunc clericus molestatus a

cogitationibus dixit sibi si tu potes dicere unum patrem nostrum absque eo quod aliquid cogites ego dabo tibi equum. Qui cum gaudens acceptasset statim cogitatio postquam mediam partem patrem nostrum dixisset inuasit eum et incepit cogitare. Postquam sella intelligitur in oblatione equi et rediens ad seipsum agnouit quod diuerterat et confessus est veritatem et ex hoc perdidit equum alterius et sellam.

Secundo est cordis macularia. Legitur in vitasparum quod quidam impugbatur pueris et imundis cogitationibus carnis. Eum autem senex oraret pro isto ut tales cogitationes remouerentur ab eo nullus effectus sequebatur inde et admirans senex flere cepit et in visione aspexit iuuenem illum sedere et ante ipsum mulieres in diuersis formis ludere. Cum autem iuuenis non repelleret sed delectaretur vidit contra eum angelum iratum eo quod non fugiebat et prostratus in oratione adiutorium postularet. Tunc dixit senex iuueni. Frater culpa tua est quia non proficiunt tibi orationes pro te facte. Delictis enim in cogitationibus tuis maculatus. Et ideo impossibile est te aliorum precibus liberari stante et perseverante voluntate tua in malo sicut infirmus nisi abstineat a noxijs non potest curari ex diligentia medicantis.

Item ad idem. Legitur in vitasparum. Quidam fuit molestus a cogitationibus. fuit quidam cuiusdam semini cogitationes polluebant cor suum. Tunc abbas

Cogitatio

pastor rñdit. **E**xamns ad aerem
 z cū exiissent dixit abbas pastor
Expande sinum tuū z compñede
 ventum ne recedat a te. **T**unc iu-
 uenis non possum. **T**ūc abbas sic
 nec cogitationes poteris phibere
 ne introeant s; tuū est resistē ne
 polluāt. **T**ercō est ad culpaz p-
 uocatiua. **E**n legi' in vitaspaz
 q̄ duo frēs vacantes cogitōm-
 bus imundis sunt impugni a spū
 fornicatōnis z ideo recedētes ad
 sectm accepūt vxores postea vn-
 illoz dixit alteri. **Q**uid mō lucra-
 ri sum? ex istis imundicijs nostris
Alter rñdit. dñationez eternam
 z dimisiū osortium angeloz. re-
 uertūt ad hēnum z ortiū z pe-
 nitentes recipiūt a se. **E**t cū an-
 nualem pñiaz miūisset āno elap-
 so visitauit eos. z facies vni? ap-
 paruit pallida. z alteri? rubicun-
 da. requiritur causa a sene hui? di-
 uerſitatis. **T**ūc prim? rñdit. **E**ōti-
 nue cogito acerbitatem penaz i-
 fermi. q̄ mihi debētur ex enormi-
 tate pctōz meoz. z ideo hēo faci-
 em pallidā. **S**cds vero dixit. **N**e-
 colo bñficiū dei qd̄ mihi misero
 itulit retrahēdo a pctō z auferē-
 do penam inferni. z ex hoc sum in
 otinno gaudio. quare facies mea
 est rubicūdior. tūc agnouit senex
 q̄ essent viri penitentes z dilexit
Item ad idem. **Q**uidā fatu? co-
 gitabat semel de quadam puella
 pulcra. **E**um aut̄ in illa cogitatio-
 ne nimīū delectaret. z ad fornicā-

tionem inclīnaretur. occurrit ei q̄-
 dam puella ei oīno sitis. **Q**ue cuz
 vell; se ponē sup gēua ei? z ille
 repelleret eam cū manu illa eua-
 nuit. sed tant? fetoz remāsit i ma-
 nu illi? q̄ fere suffocauit eum.

Quarto est supbie iductiua. **L**e-
 gitur in vita **B**erni. q̄ cū ip̄e set
 deuote z ardentē predicaret co-
 gitatio inuasit cor eius. optime p-
 dicas. **Q** multi flent cōuertūtur
 z libēter te audiūt. prudētes z sa-
 pientem te reputāt. z in sanctita-
 te pfectū. **Q**ui attēdens ad iniciū
 z ad terminū puerse cogitōnis
 dixit itra se. nō ex me s; ex dō sūt
 hec oīa. nec p te incepi. nec p te
 dimittaz. tūc cogitatio recessit. p-
 secut? est s̄monē suū. **Q**uinto ē
 litigij causariua. **L**egit' i vitaspa.
 q̄ quidā frater venit ad q̄ndā se-
 nem cā visitationis. z cū audisset
 maximū litigiū itra cellā. z fuiss;
 ingressus neminē vidit nisi senex
 solū. **C**ūq; q̄suiss; ab eo cū q̄ litig-
 garet. rñdit cū cogitationib; suis
 q̄ volebāt auferre oīonē z deuotō-
 nem. z sic acriter euz inuasērāt q̄
 cū xiiij. libros mediē tradidisset.
 nullū p̄bū de eis i ope dei occur-
 rebat nisi p̄ba ociosa q̄ extra au-
 dierat. **I**te ad idē. **L**egit' in vi-
 talpa. q̄ qdam accessit ad abba-
 tem syrum cōq̄endo de molestia
 suaz agnitionū. eo q̄ exñs i secto
 nō fuiss; sic impugtus ab eis. tūc
 abbas rñdit. **F**rater tu vides q̄
 palus z rupis posit? in aq̄ faciūt

strepitam ex repugnancia facta.
Si aut palus aque non resistet. sed
 fluere cum aqua nullus esset ibi stre-
 pitus vel litigium. **S**ic dico tibi
 illi qui non habent cogitationes. non
 habent spem vite eterne. quia non resi-
 stunt. molestatur ab eis. et hoc to-
 tum fit ad augmentum corone.

Item ad idem. Legitur in vitas.
 patet quod quidam senex interroga-
 uit quendam peritum. quomodo intelligen-
 bat illud. arcta est via que ducit ad
 vitam. Respondit ille. Strictum est
 illud quod repellit aliud a transitu.
Et ideo quod cogitatio debet repelli-
 mens vel cor repellens. vel eijci-
 ens perversas cogitationes dicitur
 arcta via et stricta. vel aliter. quanto
 homo magis ambulat prope terras
 et in infimis. tanto minus timet am-
 bulare per strictam viam. **S**ed quando
 ambulat in altis sicut in ponte al-
 tissimo tunc requirit maiores latitudi-
 nes. **A**ltus locus est superbia. in-
 firmus locus est humilitas. ideo ar-
 ta est via humilitatis que ducit ad
 vitam. sed lata est via superbie que
 ducit ad mortem. **I**tem ad idem
 Legitur in vitas patet quod quidam
 frater vexatus per annos ab im-
 mundis cogitationibus. videns quod non
 posset expellere voluit redire ad
 sectam. **E**um autem iam viam incepisset
 vox de celis facta est ad eum. **I**sti
 anni decem sunt tibi numerati ad
 coronam. eo quod fuisti in otinuo bel-
 lo et pugna. **E**t ideo revertere et au-
 xilium tibi dabo. **Q**ui rediens li-

beratus est et deo fuit. **B**er-
 to est penarum accumulativa. **L**egi-
 tur in libro de vij. domibus spiritus. quod fuit
 quidam mulier castissima corpe tamen
 imunda mente. eo quod puerse cogi-
 tationes diligenter per eam. **E**um
 autem morietur et post multos dies
 mortis sue aperietur sepulchrum a pe-
 ctore erat sapia tota combusta. et
 a pectore infra remansit intacta.

Item videtur idem. **R**efert jaco-
 bus vitriaco. quod quidam mirabili modo
 et otinuo molestatur a cogitatio-
 nibus imundis. **E**um autem perversa
 consilia petiisset. ut possit vitare et ni-
 hil proficissent. pro oppositis cogita-
 tiones voluit liberari. et expellere in-
 mundas. **U**nus incepit dicere intra
 se. anime damnatorum qui fecerunt
 hec peccata liberabuntur de mille an-
 nis. **E**t respondebat sibi cogitatio
 certe non nunquam post centum milia
 annorum. **C**erte non nunquam pro mille
 milia. **C**erte non. **N**unquam pro tot
 mille milia quot sunt gutte aque in
 mari. **C**erte non. **T**unc conclusit se cum
 Iugiam. peccatum quod est via inferni
 et adheam deo.

De Compassione

Compassio perfecta multa bo-
 na inducit in nobis. **P**rius
 nutrit. **R**efert valerius quod
 quidam mulier fuit semel ad iudica-
 ta morti per imperatorem romanum. **E**ius
 autem tenetur in carcere et absque ali-
 quo nutrimento dimitteretur ibi due

mulieres opatientes ei? necessita
 ti rogauerūt custodē vt pdictam
 miseram possent libere visitare.
Eūq; ille factus precibus z facta
 diligenti examinatione an aliqd
 natribile vel alimtum portarent
 Dum ognouisset eas nihil portae
 nisi solū pmisit eas ingredi iuxta
 votum z attēdentes quō hec mu
 lier fuerat magne opassionis duz
 in pspitate esset q̄libz illaz extra
 xit mamillas z de lacte illaz fuit
 nutrita z fuata a morte. Dum autē
 dies iudicij instaret z hec sū mu
 tatione speciei fuisset inuenta req̄
 ritur vñ sumpsisset nutrimentuz. **C**ui
 illa cōpassionē semp habui i cor
 de. Et ideo deus misit mibi duas
 dñas q̄ me nutruerunt lacte suo
Tūc impator audiēs nouū cōpati
 endi modū ipam a morte libera
 uit. Spūaliter loquēdo hec mtr
 odemnata morti est aia q̄ cōmisit
 offensam dei. Carcer vero in quo
 inclusa manet est oditio pcti in q̄
 exñs priuatur omī bñficio ecclie
 z omni dono celesti. **H**oc attēden
 tes due dñe padis scz mia z cari
 tas danē nutrimentuz lactis z vna
 dat lac cōpūctionis z altera dat
 lac deuotionis scz mia quibz nu
 trita anima deo grata efficitur z
 a dñationis pcto liberat. **U**bi
 cūdo xpm recipit. Refert iacobz
 de vitri q̄ q̄da nobilis dña fuit
 semel q̄ multū opaciebat ifirmis
 z precipue leproz. totum autē erat
 oppositū de viro suo. **C**ū autē qua

dam die leprosum q̄nda; horribi
 lē inuēisset z vellz ei p̄bere eleōsi
 naz ille dixit nunq̄ comedā neqz
 bibā neqz subsidiū aliqd recipiā
 nisi me duxeris ad domū tuā. **E**ū
 q; illa exp̄ssisset quō vir suus odie
 bat leproz ille p̄ debilitate ruēs
 ad terrā flē incepit. **C**ui opatiens
 pdicta dña ipm p̄ijs maibz ele
 uans ad hospiciū suū duxit. **E**ūq;
 gemens z flēs supplicat; dñe vt
 i camera z i lecto p̄o ad q̄scen
 dū ponēt. illa opassionē victa licz
 reuerti virū suuz de penatione ci
 to credēt suā petitiōnem oplenit
 quō q̄scēte in p̄o lecto z i p̄ijs
 p̄amis vir ei reuertit z festus ad
 camerā z ad q̄scēdū accessit. **E**ū
 q; dña vellz eū retardare timens
 de leprosi morte z sua. ille cū idi
 gnatione camerā igredit. lectus
 ornat; aspicit camera redol; sup
 omia aromatica. **C**ūq; requisisset
 cām inuētuz est q̄ xps opassionē
 diligēs p̄ dñas fuerat receptus.
Ite ad idē. **L**e' in li' de vij. do.
 spūst q̄ fuit q̄da religiosus Mar
 tinus noie p̄ obedientiam ad lon
 ginquas ptes accedēs dū redit;
 inuenit in via vnum hominem sic
 destitutū q̄ omnia memb; fue
 runt putrefacta z corrupta. **E**um
 autem cū lacrimis rogaret Mar
 tinū vt subueiret ei illa air equū
 non habeo in quo istum portem.
 pestes non hēo in quo ipm inuol
 nam sed ne compassione caream
 eum in p̄ia cappa muolua; z in

scapulis portabatur et cum appropinquaret monasterio angelus dixit abbati occurrere fratri martino qui portat deum in scapulis suis. Eumque occurrissent ei infirmus saltavit in aere cum splendore mirabili et dixit sibi alijs audientibus. Martine benedicta est compassio tua que inuoluit me in capta et portauit in humeris propter que dabo tibi gratiam meam et coronam fulgentem. **T**ercio mortem excludit. Legitur in libro de vita et perfectione fratrum predicatorum quod fuit quidam frater qui dum per viam incederet quidam nudum quem naufragium passus fuit cum magno frigore vidit deficere. Eumque sex expoliasset se et dedisset sibi vestes meliores quam habet. Ille aliquantulum recreatus vestem vendidit et iterum nudus medicare incepit. Quod cernens frater incepit dicere cuius fletu non sum dignus ut vestes tanti peccatoris ossa pauperum otentent. Non sum dignus ut mei meminerit faciat et pro me apud saluatores intercedat. Cuius igitur fletu vidit Iesum Christum venientem ad se inducitur sua vestes sibi dicentem. Consolare frater karissime quia vestes tuas habui et mihi compassionem impedisti. ac in membris meis me persuasisti a morte. **T**ertio ad idem. Legitur in libro de viis domini spiritus quod papa alexander in quodam sermone dixit quod omnia membra totius corporis insurgunt contra stomachum et contra cor. eo quod videbat eis quod omnia alimenta retinerent sibi et ideo retraxerunt se ne eis impederet nutrimentum. Tunc membra incepunt languere. Quod at-

tendentes inuenerunt stomachum et cor nutrimenta prestando et tunc ab eo acceperunt beneficia prima. Loquendo spiritualiter stomachus est ecclesia. Cor autem dans vitam est Christus sed membra sunt diuites et potestates huius mundi. Non ergo compassio retrahitur fidelibus. tunc deus sua beneficia retrahit sed quando homo impendit deus etiam augmentat. **T**ertio ad idem. Componitur fabula quod mures curiotes circa leonem vna cecidit iuxta eum qui eam accipiens et deuorare volens dixit mus. Domine in vobis est summa compassio non decet ut nutrimenta tam vili et tam paruo cibo. Cum ergo illam dimisisset et leo venaretur in nemore in pedis dissecata fuit captus. Quod agnoscens mus dicens. Domine pietas vestra et compassio quam habuistis in me liberabit vos. Et accedens ad cordulas cum dentibus fregit laxato instrumento liberauit leonem. Leo est princeps mus est paupercula persona que interdum ex leui causa est capta pro eum. Si ergo compatitur in pedis dissecata mortis habebit liberationem. Si autem non compatitur capietur pro demonibus. **Q**uarto penitentiam incipit. Refertur in Evangelio quod semel quidam sapiens ibat pro mare. dum autem tempestas maris irrueret unde inualescerent. navis quasi verteretur. iste sapiens mirabili modo timore cepit et flere. Transacta autem tempestate vnus nauta eum vituperare incepit eo quod timuisset. Tunc ille ait.

Communio

Si ista nauis fuiss; plena camb; opassionē hūissē. z ideo non est mirū si opassionē habui de aiab; xpi sanguine redēptis. q̄ ita vile apd̄ vos reputat. nō sicut digne deo. s; maledictōne eterna. Tunc illi opūcti ex opassione viti sancti p̄nias egerūt. ¶ Quinto augmentum corone inducit. Refert **Heracles** q̄ dū quidā **Eugelius** noie oia bona sua ppter xpm ex opassione paupib; erogass; vidit q̄ndā elephantū sic destitutū z priuatum omni ope mēbrorū suorū q̄ n̄ remāserat sibi nisi loq̄la. Tūc **Eugelius** dixit deo. Dñe vt tua opassio z pietas me recipiāt. hūc accipio vt toto tempe vite mee ei seruiam. Eū autē p̄ xl. annos fūuissēt illi. ex instinctu diaboli eū otinacū v̄bis otumelios; dehoēstare cepit. qui ppter h̄ nō emittēs fūcium infirm; furiose clamabat vt ī platea ponētur. Tandē in nauē duct; ad b̄m **Anthomū** dixit **anthom;** xps. mistrauit tibi o infirme. z ideo filij nolite ab inuicē se pari. ¶ **Q** virt; cōpassionis p̄parat vobis coronam in celis.

De Communionē

Mcedens ad coionēz deb; h̄ie has p̄fectōnes sequētes. Dñs em̄ deb; esse cōtritus. Legit̄ in vita z p̄fect. f̄m p̄di. q̄ quidā frēs boni merentes q̄ndam eccliam vt missaz audirēt

¶ **U**nus illorū vidit q̄ dū sacerdos illi; ecclie se indueret in suppellicio erant implicati duo sp̄tes. Eū autē celebrata missa vestes deponeret. appuerunt tres dracoēs ipm cingentes. Eum autē ille bonus frater horrore p̄terit; secreta z ad p̄tem sacerdoti indicasset ille p̄stratus ad eius pedes exp̄. sic sibi quō habebat pecuniam ī mundicie de quo non erat contritus. Eui frater. Quotiēs celebrasti cum eo. Eui ille bis. Tunc ille. Draco vnus est peccatum imundicie quod cōmisisti. Secundus draco est peccatū mortale qd̄ heri celebrando fecisti. Tercius draco est peccatū mortale quod hodie factum est. Et sic contritus et confessus dō deuote z humiliter seruiuit. ¶ **I**tem ad idem. Legitur etiam q̄ fuit quidam religiosus qui adherens cuidam peccato mortali licet confiteretur frequenter quando celebrabat non habebat tamen propositum abstinendi. Eum igitur vna die missaz diceret. z facta eleuatiōe corp̄is xpi dum veniss; ad agnus hostia disparuit. z ille iquirēs circa omnes partes altaris. z eā non rep̄riens conscius de sua malicia icēpit flere. Tūc vox insonuit de medio altaris. Sup̄a dorsum meum fabricauerunt p̄ctōes. plongauerunt iniquitates suas. Tūc sacerdos otit; plenarie z cū maximis lacrimis deo se humilians hostia

apparuit sicut prius. et confessus est omnia. et penitentiam plenariam agens deo perfecte fuit. **S**ecundo debet esse confessus. Refert Eusebius quod fuit quidam sacerdos qui in nocte natiuitatis domini de villa accedens ad ecclesiam inueniens mulierem carnaliter cum ea peccauit. Eum autem diebus matutinis se induisset ad celebrationem missae. pro verecundia noluit hoc peccatum confiteri. Cum autem facta consecratione ad communionem permisisset. venit columba et corpus christi secum portauit. Eum autem proplexus quid faceret missam renunciauit. Eum secunda et tertia die hoc idem accidit. postposita verecundia cum maximis lacrimis cuidam abbati confessus est suum peccatum. Qui iniuncta sibi penitentia. per mare transiit et per tres annos ibi infirmis seruit. et nihilominus quod in crastinum celebraret. ille mundatam missam incepit. et facta consecratione. ecce columba descendit et tres hostias in altari posuit. ac tamen de liquore in calicem expressit. quantum ille octidiebus de vino in calice posuit. **I**tem ad idem. Refert Eusebius quod quidam sacerdos turpissime uiuens. ad celebrationem missae accessit. Eius autem distincte vestes accipet. tot serpentes exiebant de sinu eius quot vestes assumpsit. et quot serpentes exiuerant. tot redierunt cum uno maiori. Qui visionem ei declarantes. feritum multa peccata mortalia est confessus. de quibus

alias non fecit mentionem. tunc monachi qui visionem viderant glorificabant deum. **I**tem ad idem. Refert Eusebius quod in Colonia fuit quidam sacerdos qui imunde uiuens rarissime confitebatur. Et ideo dum celebraret quadam die. post consecrationem corpus et sanguis disparuit. Et dum quaret circum circa concubinae que eius missam audiebat. vidit iuuenem descendentem de caelo. corpus et sanguinem accipientem et ad celum portantem. Quod cum sacerdoti retulisset. ille contra emendauit vitam suam. **T**ercio debet esse deuotus. Refert Eusebius quod quaedam mulier fuit que ex deuotione coicabat frequenter. Eum ergo tediatus sacerdos communionem semet negaret. et ipsa cum lacrimis remansit in ecclesia. Deo humiliter excusaret. subito vidit quendam sacerdotem fulgidum de caelo descendentem. et accepta pixide. in qua corpus christi tenebatur ad coicandum eam accessit. et precepta communionis sacerdos ad celum ascendit. et relicta mirabili deuotione in corde illius. **I**tem ad idem. Legitur in libro de vita et perfectis fratrum predicatorum. Quod cum fratres non sacerdotes coicauerunt quadam die. visa est multitudo magna angelorum a quodam sancto fratre. quorum aliqui ducebant eos qui debebant coicare. et alij tenebant ante altare timotheum deauratum coram eis. **Q**uarto coicans debet esse mundus. Legitur enim

in quibusdam miraculis de corpore
 xpi. quod quidam homo immunde vite ad
 sacra coionez accessit. Tunc quidam
 sancta miter vidit duos sacerdotes
 circa eum prochiale et alium fulgidum
 et sibi ignotum. Cumque propter sacerdos
 vellet coicare illum hominem immundum
 sacerdos fulgidus accepta hostia
 posuit in ore cuiusdam fidelis et sancti
 christiani. Cum interrogaret sacerdos
 ab illa muliere que hoc fecisset. Res-
 pondit. non est bonum sumere deum et po-
 nere in carcere fetido et obscuro. et
 hoc dicto dispuit. **Item** ad idem
 legitur in vita et profectu fratrum per quos
 quidam frater in die pasce quosdam homines
 laicos coicabat. Et iter alios fuit
 ibi unus. cui datus corpus christi statim
 resiliit et resaltauit ad patenam. Cum
 ergo hoc ter sibi accidisset rediens ad
 seipsum traxit fratrem ad partem et con-
 fessus est quod illo mane sua uxorem li-
 bidinose cognouerat. Confessus igitur
 hoc peccato statim corpus christi rece-
 pit. **Item** ad idem. **Le** in libro vij.
 domini. scilicet quod quidam sanctus episcopus in
 die pasce suos subditos coicabat
 et dum instaret apud deum ut sibi dig-
 retur ostendere qualis profectiois eene
 vidit quosdam nigros sicut pixi. ali-
 os igitur sicut ferrum. alios sang-
 nolentos. alios fulgidos ut sol. cui
 apparens angelus dixit. nigri sunt
 luxuriosi. igitur avari. sangnolenti
 iracundi. qui non sunt digni tanta pro-
 ceptione sacri. **S** lucidi sunt pen-
 tentes et mundi inuitati per deum
Quinto debet esse perseuerans et

et firmus. **Le** in gestis sumorum potius
 ficum. quod quidam ciues in die pasce. super
 ta coione. dederunt se coizationi.
 habet et ebrietatibus. tunc ira dei ceci-
 dit super eos. **N**az de ore eorum pro-
 exibat sanguis fetidus et reflexus ad
 interiora subito suffocauit eos. aqua
 sicut pluuia aliam sic iundauit ut di-
 scuerunt per omnem terram eorum omnia vire-
 tia vel penitus euerit aut omnino suf-
 focauit. diacones pestiferos in via
 dimisit. sic quod nullus poterat ingredi
 vel egredi sine morte. Cum ergo quidam
 sanctus oraret ut deus placaret huic
 peccato. vel saltem demonstraret. cum ta-
 ti flagelli. appuit ei angelus et pro-
 fuit ei tale questionem. **S**i aliquis acci-
 pet filium imperatoris et ponet in fe-
 tidissimo et obscurissimo carcere. et
 hoc perditione. quod debet tibi facere im-
 perator. cui bonum homo talis debet in-
 terfici et mutilari membris. iterum
 dixit angelus. propono aliud dubium.
Prius accipit pixidem in qua suatur
 corpus christi et in fetidissimo luto in pre-
 sentia multorum eam proiecit et abscon-
 dit. **Q**uid ergo dicit fieri tali. respondit sa-
 ctus. **D**z cremari tanquam hereticus. **T**unc
 angelus dixit. tales sunt ciues illius
 terre. nam filium dei posuerunt in feti-
 dissimo et obscurissimo carcere. et vi-
 teri pixidem. in corpora eorum in quibus
 fuit positum et obuatum corpus domini. cum
 piecerunt in luto et in fimo fetidissimo
 uacuat. coizationum. immundicia.
Et ideo nimirum si istis et maioribus pu-
 niantur. **Q**ui cum audisset a sancto potius
 fice penitentia. agentes liberati sunt.
Sexto debet esse credens.

Habetur i gestis beati Gregorij
 q̄ cū quedam matrona coicaret
 ab eo. z in porrigendo diceret q̄
 corp⁹ xp̄i custodiret eam. illa ice
 pit ridere. Tunc sanctus manū re
 trahens sub cōinratōne requirit
 causā sui risus. Tūc illa heri hūc
 panem manibus meis panis. z nūc
 miroz qūo potestis dicē q̄ sit cor
 pus xp̄i. Tunc flens beatus Greg.
 vnacū pp̄lo ceperunt dñm rogāe
 vt dignaretur suā potentiā osten
 dere. statim spēs panis mutata ē
 in spēs carnis. Qd̄ videns mulier
 cōuersa recognouit suū peccatū.
 Item ad idem. fuit quidā mona
 chus. qui cū cōmisisset vnū p̄c̄m
 mortale. illud fuit confessus b̄to
 Bernardo. sine d̄tritione tam. Cū
 ergo exhortatus fuisset euz ne ad
 sacram comunionez accederet. ille
 hesitans circa hoc sacramentum
 temerarie cū alijs accessit. Qd̄ at
 tendens beatus Bern. dixit silen
 ter. iudicet dñs iter me z te. z m̄
 strato corpore xp̄i. statim guttur
 monachi recipientis scissum est z
 corpus dñicum exiuit illesum.

De Confessione.

Confessio multa bona ida
 cit in nobis. **P**rimo est
 p̄c̄tōz occultina. Dicitur
 q̄ quidam miles habuit scutife
 rum suspectum ne adulteriū com
 mittet cū sua vxore. Et ideo duxit
 eum ad quādam demonia cum qui

reuelabat peccata occulta. Eum
 autēz scutifer hoc p̄pendisset. nec
 habere sacerdotem cui confiteri
 possit fuit confessus suo socio. Euz
 ergo demonia requirētū an
 illud opus nepharium cōmisisset.
Respondit. istum non cognosco.
 nisi q̄ fortiter fleuit. **I**tem ad
 idem. fuit quidam clericus s̄cte
 vite. cui diabolus assumpta hūa
 na specie eum accusat de illo cri
 mine coram suo Episcopo. Et cita
 tus ad respōdendum. Eum cōpa
 ruisset. z factuz simpliciter negat.
 set diabolus instrumentū ptulit
 in quo temp⁹. locus. z persone ex
 plicite fuerunt. Qui ad hoc attē
 dens. z habita dilatione respōdē
 di. plenarie omnia est confessus.
 Eum ergo comparuisset. z diabo
 lus instrumentū vellz p̄ducere.
 omnia sunt repta deleta oimode.
 Eum ergo diabolus ad hoc attē
 disse confusus recessit. **I**tem
 ad idem. Legit in miraculis bea
 te virginis. q̄ quedā vidua fuit
 in Roma. que habēs filium sibi
 valde dilectum. concepit ab eo z
 conceptum peperit filium. ac in
 partu ip̄m suffocando interfecit.
 Eum ergo diu z per multos an
 nos in peccato mansisset penitus
 inconfessa. z diabolus hūana spe
 cie assumpta eam coram impera
 tore malicōse accusauit. z i signū
 peritatis instrumentuz in q̄ erat
 dies temp⁹. hora. z loc⁹ in quo e
 rat sepult⁹ filius ptulit i mediuz

Cum autem ad diem assignatum
hec cum suis amicis compareret
cum lacrimis ad confitendum accessit
Cum ergo diabolus predictam car-
tam in medium protulisset dum fuisset
apta nihil penitus in ea est inuen-
tum. Tunc confusus diabolus subi-
to evanuit et domina fuit laudata.

4. **Item** ad idem. Refert Eusebius
quod cum quidam monachus Euangelium
cum peccato mortali legisset diabolus
intrauit in eum qui omnibus adueni-
entibus sua improbat peccata. Cum
autem quidam accedens fuisset confusus
per eum ille cum oratione accedens
ad sacerdotem confessus est plenarie
peccata sua et cum preteriret ante eum et
iterum a circumstantibus incitaretur ut
quis esset respondit demoniachus
sanctus et iustus est et amicus dei.
Eum ergo requiretur que primus
malum de eo dixerat dixit nunquam eum
nouisset. **Secundo** est de demone de
captiua. Legitur in libro de vita et per-
fectione fratrum predicatorum quod duo boi
fratres oberantes in motibus yberie
nue qui viam inuenire non valentes
dum aspicerent ante se viderunt quendam
hominem prope stature quem cum voca-
rissent fugere eos cepit. Qui cum eum
secuti fuissent et attingissent requi-
sita via noluit respondere. Sed cum
multum instarent et inquireretur quis
esset. Respondit triginta annis demo-
nibus hic seruiui hominibus eis fe-
cit et sigillum in manibus meis por-
to. Visitant me in diuersis figuris
et quicquid precipiunt facio semper.

Eunq; dominus illorum sermonem ei faceret
et tangeret acerbiter penam in-
ferni. Vitiatem peccati et infinitatem
diuine misericordie. Ille compunctus requie-
re consilium quomodo possit saluari. Tunc
fuit confitere omnia peccata tua quia
virtus confessionis tanta est ut frangat
omnem peccatum diaboli. Mitiga-
gat omnem iram dei et induat te omni
virtuti. Eum ergo ille cum perfecta
oracione fecisset statim sigillum de-
monis de suis manibus ablatum est.
Tunc fratres ut agnoscat magis ple-
narie adhuc virtutem confessionis.
Sed hic in nemore confidenter et si
diabolus cui hominibus fecisti dum
venerit te non agnouerit. Deus in-
dulsit tibi peccata tua. Qui confusus
de diuina misericordia demones expecta-
uit et cum magnis equitatis pro re-
cessum fratris venisset demon inter-
rogasset hominem si suum seruum vi-
disset. Cui respondit ille. Ego sum ille
qui xxx annis seruiui tibi. Cui dia-
bolus mentiris nunquam vidi te. Sed
quero illum qui sigillum meum habet
in manibus suis. Ille ergo hec au-
diens accedens ad fratres perseueran-
ter deo fuit. **Item** ad idem.
Legitur in libro de septem donis spiritus
quod quidam flagitiosus qui erat de-
ditus voluntati demonis ut demon
in humana specie eum associaret. Eum
autem quadam die eum inuicisset
ad balneum ut suffocaret eum. dum
sirent et iste inueniens timens inuito
diabolo et eo prohibente ingressus
est ecclesiam et sacerdoti ibi inueto

cum magna cōtritionē fuit omnia
 peccata sua confessus extra ecclias
 diabolo expectante. Et q̄ demon
 ingredi non audebat om̄s intrā
 tes rogabat vt suum sociū festia
 rent. Ille tandem confessus z exiens
 eum iam ignot⁹ apparēt. demon
 interrogat⁹ si vidiss⁹ socium suū
 cui iuuenis ego sum. tūc demon
 mentiris. Nam video angelū dī
 iuxta te ambulātem. Tunc iuuenis
 stupens z se muniens signo crucis
 remisit demonem confusus. **Ter**
 cio est maloz examinatua. **Audi**
 uia quēdā p̄dicatore fide digno
 q̄ semel duo p̄dicatores ibāt p̄
 viam. quoz vnus erat penitētia
 rius dñi pape z sanctus homo. et
 alter erat multū ignoscens z p̄
 Cum ergo irent p̄ viam z ad quē
 dam castrū venissent. in quo erat
 mulier que adulteriu⁹ cōmiserat
 euz quodā de pentela sua. z p̄pter
 enormitatem p̄c̄i. z erubescētiaz
 humanam. xi. annis absq̄ confes
 sione retinuis⁹. **Du**z vidisset illos
 fratres in ecclia celebrātes dixit
 intra se. isti non agnoscunt te nec
 vnq̄ redibunt ad istas p̄tes. z iō
 istis dices p̄c̄ā. **Celebrata** missa
 ad penitentiariū accessit. stāte so
 cio ex opposito. z cum p̄c̄ā sua cō
 fiteretur. ad quālibz expressionez
 vnus p̄c̄i vnus buffo exibat de
 ore eius saltrando exiebat eccliaz.
Tandem confessis omnibz p̄c̄is
 cum veniss⁹ ad illud p̄re verēcun
 dia noluit confiteri. **Et dū** absol

ueret a penitentiario. z ip̄a vells
 recedere. soci⁹ penitētiarij vidit
 q̄ oēs illi bufones qui exiuerant
 cum vno alio maiori z enormioris
 forme ingressi sunt om̄s os mulie
 ris z ventrem. recedit mulier nō
 confesso p̄c̄o. scilic⁹ adulterij. re
 cedunt fratres. **Et** cum p̄ vnam
 leucam iuissent. socius penitētia
 rij ei revelauit visionem quaz vi
 derat de muliere confessā. **Qui** ter
 ritus tristis dixit. certe celauit a
 liquid in sua confessiōe. z cum re
 dissent vt eā cōuerterent. eaz suf
 focatam inuenerūt. **Qui** otristati
 modo mirabili cum ieiunijs z oīo
 mibus cepunt implorare diuinaz
 clementiam vt dignaretur osten
 dere quid significabatur p̄ visionē
 ostensaz. **Tercia** die apparuit eis
 mulier equitans sup̄ diaconem z
 duo sp̄entes crudeles angentes
 collum eius. iugebant ei⁹ vbera.
 duo bufones terribiles erāt sup̄
 eius oculos. ac de ore eius ignis
 sulphure⁹ expirabat. duo canes
 deuorabāt manus ei⁹ crudeliter.
 z due sagitte ignite imittebātur
 in aures eius. in capite ei⁹ stabāt
 lacerte. **Quam** cum vidissent fra
 tres teriti corruerūt. illa autem
 nolite timere amici dei. **Nā** ego
 sum illa maledicta mulier q̄ alia
 die vobis fui confessā. z quia celauī
 in confessiōe tale p̄c̄m. sum adiu
 dica ta p̄petuo huic pene. **Tūc** pe
 nitentiarius. **A**diuro te per xpm
 verum z viuū vt informes me de

duobus dubijs. **P**rimū quid signi-
ficat hec diuersitas penarū. **T**unc
illa. **L**acerte capitis sunt in puni-
tionē ornamētorū capitis: bufones
oculorū in punitionē corruptorū
aspectuū: sagitte ignite in puni-
tionē corrupti auditus: ignis oris
in punitionē diffamatorū: oscu-
lorū cantationū: et imūdorū vborū.
Herpētes sugentes vbera in pu-
nitionē: quia sustinui imundos ta-
ctus. **S**ed crudelitas canū istorū
crudelissimorū in punitionē tactuū
imūdorū: et quia multa bona de-
di porcis et canib⁹: de quibus po-
terāt nutrire paupes xp̄i. **E**quito
autem sup hunc diaconē: qui ier-
pressibili dolore me cruciat: et cō-
burit omnes tibias meas et omnia
viscera mea in punitionem imū-
daz opationū: que in seculo gessi.
Tunc penitentiarius dixit. **R**ogō
te secūdo vt soluas mihi secūduz
dubium meū. **Q**ue sunt peccā ex q̄-
bus gentes magis dānantur: tūc
mulier. **H**omines p omnē viā peccā
ad infernū descendunt. **S**ed mulie-
res p quattuor genera peccā scz
p peccā lingue: p peccā ornatu et
pictōnis: p peccā sacrilegij: et p eru-
bescentiam confessionis. **C**um ergo
interrogaret an poss; iuuari dia-
co cū mirabili cruciatu subito ele-
uans ad infernū portauit. **I**tez
ad idem. **L**egitur in li. de vij. doil
spūss. q̄ fuit quidam iust⁹ et hone-
stus valde: qui hñs vxorem steri-
lem: rogauerūt ambo deum: vt mi-

seruus eorū eis plem ocederet: eā
diuino seruicō manciparet. **C**ūq;
exauditi a deo: et filium simul ha-
buissent: et crāfacta puericia moā-
chum statuissent: ipse quoq; san-
ctissime suo creatori deuote serui-
uit. **E**t q; p̄ alium filiū non habe-
bat vnacū vxore sua: suas faculta-
tes sic distribuebāt paupibus vt
iam p̄es paupum vocaretur. **C**ū
autē quidam iuuenis fuitor domi
vxorem dñi adamass;: et ipa incli-
nata ad peccā ab eo ocepit filium
et oceptum occultauit otinuando
et augendo largitionē elemosina-
rum dictaz. **T**andē peperit filius
et eūdem extinxit p̄p̄ijs manibus
et sub lecto p̄prio sepeliuit. **T**andē
morigur maritus ei⁹. **Q**uo mortuo
ipa mulier plus instanter: et sine
freno libidine incepit vacare. **E**t
ideo secūdo ocepit: et itez filium
pepit: et extinxit p̄p̄ijs suis ma-
nibus sicut primuz: nec ofitebatur
hec peccā alicui: sed in multitudie
elemosinaz ofisa: sine confessione
sperabat saluari. **T**andem mulier
infirmatur monitur ad confessionē:
sed illa oremur: tandem mortua
est: et finaliter ad infernū porta-
ta. **E**ui⁹ mortem audiens moāch⁹
instanter p ea incepit orare ieiū-
nare celebrare disciplinas accipe
Et duz quadā die deuotissime ce-
lebraret vidit m̄em suā iuxta se:
et duos diacones horribiles ma-
millas et totum corpus cruciātes.
Eum autē fili⁹ interrogass; q̄liter

ei esset. respondit flens et eiulans
 quod damnata erat propter verecundi-
 am penitendi. **Q** nullum bonum pro-
 ficere ubi virtus confessionis deficit.
Tunc filius. **Q**uid significat isti dia-
 cones. tunc mihi fetus quos lacta-
 re debui propriis manibus extinxi.
Et ideo sunt mihi dati in penam
 eternam. **Q**uarto est deo reconcili-
 ativa. Legitur in libro de vii domibus
 spiritus sancti. quod fuit quidam sacerdos
 deuotus. qui celebrata missa. retro
 altare vidit diabolum scribentem in
 pagameno longissimo. **E**unq; paga-
 menum deficeret ei incepit cum den-
 tibus ampliare more sutoris. ut maio-
 rem partem recipe scripturam. **A**d quod
 accedens sacerdos in virtute ihesu
 christi diabolo precepit ut in presentia
 totius populi diceret quid ibi scrip-
 sisset. respondit demon. **N**ic scrip-
 si omnia mendacia et detractones.
 aspectus impudicos. cogitationes
 imundas. vanitates. et omnia pecca-
 ta populi tui. que hodie in ista ecclesia
 commiserunt. **H**ec facta in ecclesia
 deum offendunt. et letificant nos ini-
 micos. **T**unc sacerdos assumpto paga-
 meno. et lectis partibus populo nunci-
 auit. **C**umq; ad monitiones sacer-
 dotis perfecte fuissent contriti et confes-
 si. tota illa scriptura fuit de paga-
 meno deleta. et demon confusione at-
 tendens recessit dolens. **T**ertio ad
 idez. Legitur quod sanctus Paulus sim-
 plex staret in foribus cuiusdam ec-
 clesie. venit vnus iuuenis lasciuus
 ornatus et compositus super cuius hu-

meros stabat diabolus in figura
 symee et catti et fimo turpitudine
 sputis et alijs spurcicijs implebat
 eius faciem et eum totum. **A**ngelus
 autem sequebatur eum a longe confu-
 sus tristis et verecundus. **T**andem in-
 greditur iuuenis ecclesiam et audi-
 uit verbum prophete. lauamini mun-
 di estote etc. **C**um ergo his verbis
 premeditatus fuisset contritus et
 confessus egreditur de ecclesia. vi-
 dit beatus paulus quod bonus ange-
 lus amplexando eum tenebat. et
 cum in theatro pulcherrimo tergebat
 eius oculos faciem et cetera mem-
 bra. **D**emon vero sequebatur eum a
 longe verecundus et confusus. tunc
 sanctus vocans iuuenem. requisit
 quid operatus fuisset in ecclesia. et
 cum scinisset quod fuerat confessus.
 narrauit sibi suam visionem. et quod
 modo fuerat deo reconciliatus.
Item ad idem. Legitur in li-
 bro de septem domibus spiritus sancti.
 quod quidam clericus in diuersis et ma-
 ximis peccatis implicatus deo in-
 spirante confessus est. et peccata
 sua scribens iuit paritius ad san-
 ctum victorem. et quia pro nimio do-
 lore non poterat legere suam scrip-
 turam. confessori suo eas tradidit
 ut eam legeret et ipse responderet
 sic vel non. **C**onfessione facta con-
 fessor deliberationem retinuit de
 penitentia iniungenda. et vocatis multis
 cum cartulam aperuisset. inueit totum
 deletum. et pagamenum ita mundum et al-
 bum. ac si nunquam fuisset scriptum.

Et rediens ad eum plenitudinem
remissionis et abundantiam diuine
gracie nunciavit. **¶** Quinto est de
moris oditiua. Refert Celsus quod quidam
doctor mirabilis fuit pater
de ordine fratrum predicatorum. Cuius
nomen est sanctus Thomas de aquino. Qui cum infirmaretur et dia-
bolus transiret subito per camera
eius non valens perfectam sancti-
tatem eius ferre sanctus Thomas
vocauit eum. Tunc totus timidus
stans in angulo camere clamabat
Dimitte me lucerna veritatis quia
nihil pro nobis sed contra nos in tua
vita aspicio. Cuius sanctus Tho-
mas responderet ei ut diceret quid pro-
dierat in religione christiana et quid ei
plus noceret respondit coactus dico
sed merita tua arguunt me et ideo
notifico quod confessionem pro odio
et nobis displicet et plus nocet. Nam
peccata mortalia prouocant iram dei
auferunt beneficia tenent peccatores
ligatos sed confessio omnia soluit et
restaurat. **¶** Item ad idem. Refert
jacobus de vitriaco quod cum quidam
magnus peccator infirmaretur
ad mortem diabolus timens ne con-
fiteretur in forma sacerdotis ei ap-
paruit cui confessus. Post mor-
tem puentum fuisse ad iudicium
demon allegabat eum non fuisse
confessum eo quod ipse deceptorie eius
audiuerat peccata. Sed sancti ange-
li oppositum assererent eo quod con-
tritus fuisse et ex impositione dno-
nis locum sacerdotis tenentis. alii

sacerdoti non fuisse confessus. Cum
igitur diuina iusticia mandasset ut
ad corpus rediret et confiteretur si
vellet demones incipunt clama-
re. Traditus est ei gladius nostre iu-
gulationis. **¶** Item ad idem. Refert
Celsus quod quidam sacerdos fuit in
Colonia iuuenis multum imundus
cuius sacerdos se suspenderit eius
concupiscencia audita eius morte ter-
ribili multus penitens monasterium
est ingressus. Tunc demon in specie
sacerdotis ei apparens instabat
eam ut confiteretur ei. Cuius illa
renueret ei confiteri instabat no-
cte ac die ab eo. Que stupens et
dolens. Dum enim proposuisset confiteri
generaliter priori fratrum predi-
catorum et ille iam venisset ad mona-
sterium demon incipit clamare.
Nunc te temptabo nunc tibi appa-
parebo nunc te molestabo solus
quod non confitearis. Quia hoc est no-
strum venenum. Cuius illa propter
hoc non omittet ille voluit per-
grediri et cum confessionem incepisset
confusus recessit. **¶** Item ad idem
Legitur in vita et perfectione fratrum
predicatorum quod quidam frater audies confessionem
cuiusdam peccatoris vidit in collo-
lo eius cathenam quam tenebat
diabolus in specie hominis usque ad por-
tam ecclesie pensam et confesso vno
peccato cadebat vnus nodus et tan-
dem perfecta confessione cathena
penitus est destructa. Cum autem
diabolus rogaret de porta ecclesie
ut saltem vnum nodum dimitteret.

Tunc frater dixit iuueni ofitenti
Pade dic illi hoī qui stat in por-
 ta ecclie vt veniat ad me si vult
 ofiteri. **Q**uōd cū iuuenis dixisset dia-
 bolus clamauit volādo p̄ aerem.
Maledicta sit ofessio q̄ de amicis
 inimicos facit. **I**tem ad idem.
 Fuit quidā clericus qui implicatus
 in diuersis peccatis venit ad sermonez
 cuiusdam fratris de ordine fratrum
 predicatorum. Cūq; ille fuisset compū-
 ctus in sermone et p̄ totā noctē re-
 uelauerat sua peccata cū proposito cō-
 fitendi in crastinus illi fratri qui
 predicauerat in auroa januis emz
 clausis eo iaz induto in sua came-
 ra appuit sibi quidā senex alb⁹ te-
 nens in manū crucē cū imagine cru-
 cifixi et dixit pax tibi. Cūq; clericus
 apertā fenestra eū fuisset intuit⁹ vt
 eū agnosceret interrogauit q̄s esset
 vel qd̄ veller. Tūc senex ego sum
 xp̄s q̄ attendens ad bonū cogitatū
 tuū et veni vt informē de via salu-
 tis. Tu p̄ponis ofiteri illi fr̄i iuue-
 ni q̄ heri predicauit et q̄ in iuuenib⁹
 nō est magna scia vel discretio. Li-
 cet ille sit lector cōsulo vt vadat
 p̄fessus ad ofitendū et ad hūnduz cō-
 filium de peccatis. Tūc iste. P̄ne nō
 esset meli⁹ q̄ ego isti diceret et po-
 stea irem p̄fessus q̄ timeo morte. **N**ō
 q̄ fr̄ ille horrebit enormitatem
 peccatorum tuorum et ex diuersa re-
 prehensionis tanq̄ fatu⁹ deducet te
 ad desperationē nec oportet te dubi-
 tare de morte q̄ ero defensor tu⁹.
 Cūq; ita ille acquiesceret senex gau-

dens p̄ntauit sibi crucē in q̄ erat
 imago crucifixi et dixit adora hūc
 deū qui ē hic in cruce. Tūc iuue-
 nis sicut didicerat ab illo fratre
 in quodā alio sermone flexis genib⁹
 dixit sic. Adoro ih̄m xp̄m et veruz
 hoiez de ȳgine natū p̄ nobis pec-
 catorib⁹ crucifixū et in signū vere
 adoratiōis hūc sue imaginē non
 tanq̄ deo s̄ tanq̄ imaginē genua
 flecto tūc senex hec audies. p̄fessus
 in colore carbonis incepit clamae.
Maledict⁹ sit ille q̄ te docuit fu-
 gere vitā nr̄am et adherere xp̄o de-
 structori nr̄o et dimissa camera cū
 horribili fetore tanq̄ fulgur eua-
 nit. Iste autē subito domū exiēs
 et ad eccliam fugiēs fratri genera-
 liter est ofessus et facta absolutio-
 ne vt agnosceret fallaciam diaboli
 apud curiā Romanā eū misit vt
 cū meliorib⁹ magis in theologia
 de suis peccatis colloquationē habet
 Qui nihil mutates in ofilio dicti
 fratris letus rediēs deo de toto
 corde fuit. **S**exto est ofusio
 mis phibitua. Refert v̄mētual
 q̄ quedā nobilis dñā fuit in Ro-
 ma q̄ ex viro suo filiū habuit. Cūq;
 autē ipm̄ summe diligeret q̄ ex mi-
 nima dilectione in suo lecto dormi-
 ret. Cunte viro suo ad peregrinatio-
 nez sepulcri dñi. hec a proprio filio
 imp̄gnatur et malū malo diūgēs
 duz filium pepisset ipm̄ extinxit.
 Transacto vno anno demō in spē
 clerici seruicio imp̄atoris se obtulit
 et reuelauit omēs latrones et ma-

leficos occultos. **C**ū autem quādam
 die impator p̄ tribunali sedēt cle
 ricus surrexit z sibi fieri iusticiā
 postulauit. exprimit causā. stupēt
 om̄s z dolēt. eo q̄ illa dñā mater
 pauperū z castitatis nōmīaret. s̄
 ne iusticia deficēt. citat̄ mulier.
 vt ad obiecta rñderet si poss̄. **E**ū
 ergo ad statutā diē venissent et
 diabolus in sp̄e cl̄ici audacter p̄
 poneret req̄siuit. q̄ si verū ess̄ qd̄
 ip̄e assererat ipsa comburētur. si
 vero ecōtra nō posset pbare. ip̄e
 comburētur p̄ ea. **E**ōcedit dñā. s̄
 breues inducias petit respōdēdi.
Cū aut̄ ocessus esset ab impatore
 ip̄a cū lacrimis eccl̄iaz beate vir
 ginis ingrediēs ofisa de ei⁹ miā
 ofessa est om̄ia p̄ctā sua cuidā sa
 cerdoti. qui dñicam orōnē ei miū
 gens eā beate v̄gini humiliter of
 mendauit. **V**enit mulier ad diem
 statutā. z requisito cl̄ico sibi ipo
 nitur vt p̄bet illa de qb⁹ illā do
 minā accusauit. **E**ū demō vel cle
 ric⁹ hāc dixit nūq̄ accusaui ego.
 q̄ tante sanctitatis z boītat̄is ē q̄
 beata v̄go cum suo pallio eā tenz
 cooptam. **T**unc om̄es p̄re stupore
 se signo crucis signātes viderūt
 cl̄icum ad modū fulguris ab eo
 rum aspectib⁹ euolare. relicto ibi
 magno fetore. **I**tem ad idem
Refert **E**ep̄. q̄ quidā miles fuit
 qui hñs vxorē. ex eo suscepit fi
 lium. **Q**ua mortua cum quādam cō
 traxit ex qua nullus poterat hñe
 filium. sed sterilis p̄manebat. **E**ū

ergo hec domina inuidēt puero
 prime vxoris. propinato veneno
 eū infecit. **Q**uo mortuo dū semel
 audito f̄mone ess̄. compūcta. fle
 uit vberime z doluit p̄ p̄ctō per
 acto. licz suo viro dicēt q̄ p̄pter
 displicētiaz mortis filij lugēt. sic
 ergo p̄fecte cōtrita fuit cuidā sa
 cerdoti ofessa. qui miūxit sibi vt ī
 q̄ntis ferijs ieiunaret ī pane z aq̄
 camisiam nō portaret. cingulum
 ferreum iuxta carnē deferret. **E**t
 disciplias cū catheīs ferreis ter
 ī septimana reciperet. **C**ūq̄ illa hu
 militer acceptass̄ z z otinuat̄ sū
 defectu. diabolo istigante sacer
 dos ille iurgiū hūit cum fr̄e dñe
 ofesse. **E**t q̄ dñā fr̄em suū carna
 lem sustinebat otra ḡues z miu
 stas iurias sacerdotis. **S**acerdos
 accedēs ad vicū suū totā ofessioz
 p̄ ordinē ei reuelauit. **C**ui nō cre
 dens miles. dixit sacerdos. in sig
 num veritatis inuenies q̄ ip̄a cō
 plet talē p̄ me sibi miūctā p̄niam
 z hoc in tali die. **M**iles igitur vo
 lens veritatē scire. finxit se in q̄
 ta feria ire ad p̄tes longinq̄s. **E**t
 cū dñā hora p̄andij inclusiss̄ se ī
 sua camera z verberasset se vsq̄
 ad sanḡnez. sine mappa posuit se
 ad comedēdū panē z aquā. porta
 to tota die cingulo ferreo ad car
 nē. **D**ū sic ess̄. vir su⁹ subito hospi
 ciū ingredit̄. portas camere fran
 git. z aspexit mēsa dñe z vidit ibi
 mappas splēdidiss̄as. carnes oli
 catiss̄as. vinū z vocās eā secreti⁹

dixit sibi vt expoliaret se ibi que
 ofisa de mia dei pceptuz viri im-
 plerit z carnes ei apparuerunt
 ita albe z viride sicut carnes pue-
 ri ac cingulus ferreus fuit factus
 cingulus ferreus. **T**uc dñs ad virū.
 Dñe quid vultis de me z que hanc
 pbationē fecistis. **T**uc miles tal
 sacerdos dixit mihi q tu comise-
 ras tñe pctm z ideo p illo pctō fa-
 ciebas talem pñiam z ideo pba-
 re volui et inueni q fkm dixerat
 mihi tuc dñs sentiens grām sibi
 factā a deo. **H**oc reuelauit cuidā
 sancto viro. **F**uiens postea in ma-
 gna pfectōne deo. **I**tem ad idē
 Refert **E**ef. q cū quidā piscator
 fuisset adulter pessim⁹ attendēs
 q debebat in curia accusari con-
 fessus est plenarie sua pctā. **E**t q
 moris erat illi curie vt negans
 accusatōne acciperet examē cāden-
 tis ferri z interrogā a confessore
 quid faceret. **C**ōfessor rñdit cōfessus
 de mia dei z de vtute ofessionis.
Euz ad examē pductus fueris ac-
 cipe ferrū q dei bonitas te inua-
 bit qui se pñtans examini a fer-
 ro ignito non est lesus in aliquo.
Eūqz resiliet ad prima pctā z a
 quodaz requirētur quō possit ne-
 gare. iste dixit scio vnū q ita paz
 nocebit mihi ferrū sicut ista aqz
 imittens manū in aquā man⁹ ei⁹
 aruit z oino est combusta. **I**tem
 ad idē. **R**efert **E**ef. q quidam
 sacerdos occulte peccās cū vxorē
 cuiusdam militis suspitione hita

miles voluit veritatem probare.
 Dñ p modum spacij duxit eaz ad
 qñdam villam in qua erat demō
 inclusus qui veritatē dicebat de
 omnib⁹ requisitis. **E**ū ergo hoc p-
 penderet nec copiam sacerdotis
 hiet contritus vere ingredit sta-
 bulum z puolutus ad pedes cui⁹
 dam rustici loco sacerdotis omia
 pctā sua est ei confessus. **E**ū ad p-
 sentiam demonis ambo venissent
Requirit miles qd sibi videtur
 de sacerdote rñdit demon nihil
 de eo scio. **S**z in lingua latina quā
 sacerdos solus intelligebat sub-
 iūxit in stabulo iustificatus est.
Septimo est doloris mitiga-
 tiua. **D**ñ refert **E**ef. q quidam ru-
 sticus Curicus nomie qui infirma-
 retur z morti appropinqret vidit
 supra se lapidē ignitum in aere z
 cū ei⁹ ardore nimū estuaret cla-
 mauit. **L**apis qui immet capiti
 meo me totum incendit. **D**ocatur
 sacerdos z facta cōfessione repit
 q qñdam lapidez mutauerat ad
 ampliatiōne suoz agroz. **T**andez
 facta absolutione z satisfactiōne
 liberat⁹ est ab illa tremēda z hor-
 ribili visione. **O**ctauo est tem-
 pestatis elōgatiua. **R**efert **E**ef. q
 cū multi pegrini transfretando
 essent in piculo tempestatis dum
 nante desperarent vn⁹ inter eos
 pctōi maxim⁹ surgens corā omni-
 bus dixit. **C**redo certissime q ppē
 pctā mea hec tempestas est orta.
Et ideo rogo vt om̄s audiatis cō-

fessionem meam. Cum ergo euo-
 muisset p̄cā talia. ut aures hoim
 horrerent audire. statim facta est
 tranquillitas. ita ut sine piculo ve-
 nerūt ad portum. et accepta terra
 deus de memoria singulorum illa
 peccata deleuit. ach nūq̄ aliqd
 audiuerunt. **M**ono est monis
 liberatiua. Refert Eef. q̄ qdam
 clericus iuuenis et paup dixit cui
 dam aurifabro q̄ ad domum suam
 veniebat quidam mercator q̄ vo-
 lebat emere vasa aurea et argen-
 rea diuersarū formarū. **E**unq̄ iste
 aurifaber sua vasa parasset et ve-
 nisset ad domum iuuenis. ille pat̄
 in introitu porte ip̄m occidit. et so-
 rori sue vasa tradens ip̄m in cloa-
 cam proiecit. Eūq̄ aurifaber tar-
 dasset venire. requiritur iuuenis.
 et reperto scelere iuuenis et soror
 iudicatur combustioni. Eūq̄ soror
 p̄fecte contrita confiteretur. fratre
 abhorrente sacramentalem confes-
 sionem. duz. ambo eēt ligati ad sti-
 pitem ignis copiosus dispersus ē
 et iuuenem consumpsit subito sorore
 manente illesa. **I**tem ad idē
Quer quidam in molendino manēs
 quotienscunq̄ exiebat. veniebat
 mirabilis multitudo conuoz. qui
 eum volebant extrahē oculos. cū
 nullus añ eum apparēt ibidem.
Cūq̄ vocass; vnum frēm predica-
 torem et ei fuiss; cōfessus sua pec-
 cata. facta confessione corui nūq̄
 comparuerūt nec ei in aliquo no-
 cuerunt.

De Confessore

Confessor debet esse p-
 fectus istis conditio-
 nibus sequentibus.
Primo debz esse mun-
 dus. Refert Vincentius q̄ quidam
 fuit prope Lugdunū qui de volū-
 tate vxoris vnicam filiam cuidam
 iuueni nuptui tradiderat. et filiaz
 et virum in domo propria tenentes.
 inuidia orta est inter genex et ma-
 trem puelle. eo q̄ sibi videbatur
 q̄ plus diligētur a suo marito q̄
 ip̄a. et etiam malicōse suspicando
 ne ad eum sicut ad filiam accede-
 ret pro nefario actu. Cum ergo iu-
 uenis semel dormiuit in lecto pa-
 tris sui. natus accepto gladio euz
 ingulauit. et in loco sue filie collo-
 cauit. Cum ergo appropinquasset
 hora comestionis mater precepit
 filie ut suum virum vocar; que in-
 gressa cameram. et inuenisset eum
 in suo sanguine cruentatum. Ela-
 mans et eiulans ac seipsam differ-
 pens totam familiam conuocauit.
 Cum ergo premissis mētis exhor-
 tationibus eam de terra leuassēt
 et iuuenem sepeliuissent. interfe-
 ctrix precognita sua malicia. do-
 lere cepit multum de scelere per-
 petrato. et ad sacerdotes accedēs
 fuit clare confessa. Tandē lis po-
 nit iter sacerdotē et eā. eo q̄ nol-
 let acq̄escē petitiōib; suis imūdis
 et ideo ad iudicē iuit confessiones

integram p̄dicte dñe reuelauit. q̄
capta z confessa. dum fuiss; data
sententia vt seq̄nti die comburē-
tur. illa nocte cum lacrimis maxi-
mis inuocare cepit x̄pm. vt p̄ me-
rita beate virginis z p̄ virtutem
ofessionis ip̄am dignaretur iuuare.
jn crastinum ad ignē ducitur. z
beate virginis se omendans humi-
liter. dū accēsus fuiss; ignis i me-
dio flāmax stetit illesa. Eūq; tota
congeries lignoz fuisset cōsump-
ta. z ignis quasi fuiss; extinctus i
ea nullum vestigiū combustionis
appuit. Cum ergo p̄ta ligna addi
dissent. nec sic in aliquo ledētur.
stupens iudex z visa virtute dei
z beate virginis ip̄am absolutam
dimisit zc. **I**tem ad idem. **R**e-
fert **C**es. q̄ fuit quedā diues ma-
trona que hñs p̄ctā enormia. no-
lebat alicui confiteri. licet de eis
multum doleret. Cum nutriisset
quēdam clericum. z ille esset factus
sacerdos ac veniret de bonis sui
hospicij. ex hoc securitate assūp-
ta fuit illi confessa. Eūq; ille solli-
cicaret eam ad actū immūdum. et
illa p̄fecte rēnueret. ille turbat⁹.
reuelando ofessione; eius eā dif-
famare decreuit. Eūq; p̄ vicos et
plateas ipse narraret mala illius.
ders qui adiutor est in tribulatio-
ne auertit suam cogitationem. et
credens dicē p̄ctā z mala dñe. di-
cebat om̄s eius p̄fectiones z boi-
tates. Eūq; gentes omendassent
sacerdotes. eo q̄ tot bona diceret

de dñā. ip̄a gr̄cias deo referens
cum magna deuotione plus deo
se dedit. sed sacerdos subito per-
cussus a fulgure expirauit. **S**e-
cundo debz esse discret⁹. **R**efer-
ret **C**es. q̄ quedam virgo fuit ofessa
cuidam sacerdoti. Eūq; ille inter-
rogaret de p̄ctis virginis ignotis
ip̄a sic fuit sollicitata a demone
de illis p̄ctis. q̄ fere p̄pter noti-
ciam habitam a sacerdote in illis
est lapsa. **I**tem ad idem. **L**egit⁹
q̄ quedam dñā nobilis z delica-
ta fuit semel infirma. Eūq; visita-
ta fuiss; p̄ medicum quēdam. inter-
rogauit eam in quo loco patētur.
Et ip̄a respōdit. nescio. interroga-
uit p̄ quem modū euemiss; infir-
mitas. z ip̄a respondit. nescio. inter-
rogauit eam quo die sibi euene-
rat. z ipsa respondit. nescio. **T**unc
medic⁹. **D**os facietis vnuz empla-
strum optimum. nescio de quo. et
pomitis nescio vbi. Et eritis cura-
ta nescio quando. **U**nde cōfessor
multuz debz considerare z discer-
nere ea que sibi dicuntur. **I**tem
ad idem. **L**egitur enim q̄ quidaz
in diuersis peccatis vtilibus im-
plicatus. ad quendam confessorē
accessit. z confessis diligēter pec-
catis. interrogauit confessor. qua-
re tam diu distulerat confiteri. tūc
ille. **E**x timore grauitatis peniten-
tie mihi debite ex meis peccatis
grauissimis. Eūq; sacerdos tan-
tum orationem **D**ominicalem sibi
imposuisset. ille deuote eam sic

dixit q̄ iterū rediens maiorem
p̄niam sibi iniungi peccit̄ z toties
q̄ ex verecūdia cōfessionis omnia
p̄ctā sua fuerunt deleta. **D**ñ mul-
rum debz attendere cōfessor per
quem modū p̄nias miūgit. q̄ me-
lius est animas ducere ad purga-
toriū q̄ ad infernum. **I**tem ad
idem. **Q**uidam cōfessor cōfessionē
cuiusdam p̄ctōis audiens. incepit
spuere z obturare nasum. **Q**d ar-
tendens ille qui cōfitebatur omnia
p̄ctā graua retinuit. z ceteri cir-
cumstantes sacerdotem illū dimi-
serūt omīno. eo q̄ videbat̄ eis q̄
p̄ signa confessionē reuelaret.

Tercio confessor debz esse cle-
ricus. vt possit discernere inter le-
p̄iam z lep̄iam. **L**egitur em̄ in li-
de septem domis sp̄s sancti q̄ qui-
dam cecus ducebat̄ p̄ viam a q̄-
dam iuuenē. **E**ūq; venissent ad
quēdam flumiū. z iuuenis nō esset
ausus transire p̄pter obscuritatez
aque. cecus instabat q̄ omīno tran-
siret. **E**ūq; ille omīno recusasset. z
venisset quidam alius rusticus. dixit
cecus rustico. pone te sup̄ collum
meū z dirige baculum meū z au-
dacter transibo. z socius meus hic
remanebit in ripa. **E**ūq; ille tāq̄
fatuus acquieuit. duz essent in
medio fluminis ambo p̄ter sub-
mersi sunt. **I**ste flumiū est enormi-
tas p̄ctōrum. **S**ed iste iuuenis vi-
dens est clericus discernens p̄ctā.
qui timet accedere ad audiētiā
confessionū. **C**ecus autez ignorās

confessor. qui ex hoc q̄ non videt
p̄icula. igerit se ad transitū huius
fluminis. z ideo peccato. se diu-
gens tali summergit̄ vnacum eo.
Q si cecus ceco ducatur. prebet
ambo in foueam cadunt. **Q**uarto
debz eē pius. **L**egitur in libro
de septem domis sp̄s sancti q̄ qui-
dam p̄itate tēpestate graua ti po-
nerunt q̄ si liberatētur p̄ deū cō-
fiterētur peccata sua. **E**ūq; venis-
sent ad terram z mḡt̄ nauis fuisset
confessus cuidā heremite. ille sic
dare eum increpauit q̄ cōfitens
turbatus eum decidit. **I**tem fecit
de secūdo confessore. **E**ūq; venisset
ad terciū. z ille cū mirabili mā-
suetudine z beniuolētia recepisset
ille compūctus humiliter p̄niam
peccit̄. **T**unc confessor. nolo q̄ fa-
ciatis aliam p̄niam nisi q̄ iu uetis
mortuos sepeliri. z cogitētis q̄ mo-
ri debetis. **E**ūq; ille diu fecisset sic
fuit mutatus ex hoc q̄ mundum
omīno dimittens humiliter deo
seruiuit. **I**tem ad idem. **L**egi-
tur enim in vitasparrum. **Q** cum
quidam monachus de temptatio-
nibus turpibus temptaret. z hoc
fuisset confessus cuidam seni. ille
eum sic acriter reprehendit. vt si-
bi diceret q̄ non erat dignus no-
mine monachi. **Q**ui desperans et
ad seculum rediēs. occurrit ei ab-
bas **A**ppolomus. **Q**ui dum co-
gnouisset egressionis causam et
rem gestam z consolaret̄ eū blā-
de. reduxit ad cellam. **T**unc deus

misit bellum temptationis illi se-
 ni crudeli: et accensus vehementer
 reuertebatur ad sectam eo quod de-
 mon in spe ethiopsis misisset sagi-
 tas ignitas in eum: Eni occurrens
 abbas Appollomus dixit: Si disce
 copati membris christi et oratione facta
 statim liberatus est: et ad monaste-
 rium reductus. **I**tem ad idem. **A**de-
 fert **E**phraem quod cum quidam iuuenis de
 ordine cisterciensium admonitione et
 dam Episcopi auunculi sui cum esset profes-
 sus et sacerdos: suadente diabolo
 de suo ordine exiit: et diuersus se
 multitudi latronum deterior est effe-
 ctus: Cumque in obsidione cuiusdam
 castrum telo percussus ad extrema per-
 uenisset voluit confiteri. **C**ui deus tam-
 tam ostulit orationem: ut frequenter
 impediretur confessio propter singul-
 tus et lacrimas copiosas. Tandem
 facta sibi vi ait: Domine peccavi super
 arenam maris: ordinem meum dimi-
 si: perditionibus me coniuxi: infinitos in-
 terfecit: uxores et virginis violauit:
 incendijs multis vastauit: et multa
 alia enarraui. **T**unc sacerdos fatuus
 dixit: Maior est iniquitas tua quam veni-
 am merearis. **T**unc infirmus deus dixit:
 in quantumque hora igemuerit pec-
 cator: omnium iniquitatum eius non recora-
 dabo amplius: etiam rogo ut imposi-
 tatis mihi penitentiam. **C**umque sacerdos
 renuisset: ymo assereret eum esse dan-
 andum: ait ille: Confido de misericordia dei
 et ex quo non vultis mihi dare peni-
 tentiam: ego assumo eas mihi: ut
 anima mea stet in purgatorio duo

mille annorum. **C**umque petiuisset corpus
 christi et sacerdos ei penitus negasset:
 rogabatur ab infirmo ut saltem
 sua peccata scriberet et mitteret illi
 Episcopo auunculo suo. **C**umque mortuus esset
 et sacerdos misisset peccata scripta illi
 Episcopo: ille convocatis omnibus
 sacerdotibus sue dyocesis iniunxit
 missas et orationes pro eo. **T**andem in ca-
 pite anni defunctus sibi appuit gra-
 cias referens: eo quod per suffragia
 illius anni esset liberatus a pena pur-
 gatorii mille annorum. **T**unc Episcopus per
 alium annum continuans: in fine anni
 vidit eum cum mirabili claritate
 ire ad gloriam beatorum. **Q**uinto deus
 esse secretus. **A**defert **J**acobus de vitri-
 quod cum quidam miles vellet audire con-
 fessionem sue uxoris accepta stola
 et suppellicio induto caputio pos-
 suit se in sede confessoris. **T**unc uxor de-
 fessa est sua peccata que non erant magna:
 et ille stitabat audire maiora. **C**um-
 que uxor in modo loquendi eum agnos-
 uisset: dixit: iuuenis fui et dilexi vir-
 num iuuenem: in maiori etate exiit
 dilexi militem: nunc diligo sacerdo-
 tem. **C**um ergo ille inquireret an ille
 sacerdos tunc uiueret: dixit illa:
Nos estis ille quem diabolus fe-
 cit sacerdotem. **N**am dilexi vos
 in iuuetute uestra dum esset iuue-
 nis: et in militia in perfectioni eta-
 te. **T**unc ille confusus recessit.

De Consiliario

Consiliarius ad hoc qd sic
 pfectus z bonus debz hie
 istas pfectōnes seqntes.
Primo debz esse iustus. **Le-**
 gitur in historijs regū frantie qd
 Comes tholozanus habuit qndam
 militē sibi fidelē. Eūqz paupate
 grauat⁹ z hiet. xij. filias supplica
 uie Comiti vt eū dignaret⁹ iuuare.
 Ille aut pplex⁹ cogitare incepit
 quō possz militē iuuare. Et qz ibi
 erat vnus consiliari⁹ suus diues et
 potens z eū interrogassz Comes.
 p quē modū possz puidere militē
 ti. rñdit consiliarius. **Dñe** vos estis
 grauat⁹ nihil habetis differatis
 mō. Tunc Comes. **Mentiris** certē
 tanq̄ iniqu⁹ consiliarius. **Qz** satis
 habeo. **Naqz** hēo te seruū iniquū
 Et vocato milite dedit eū sibi. Et
 qd ipm de carcere non educēt qd
 usqz habuissz x. milia librarū. **Qui**
 eum accipiēs. hīta pecunia filias
 suas maritauit. **Item** ad idem
Legitur i historijs regum Fratie.
 qd **Philipp⁹** rex hēbat qndaz cle
 ricum bonū z dignū sed paupem
 Eūqz vacassz qdam p̄ochia q̄ va
 lebat in redditibus qngentas li
 bras. **Sz** clīci sui iuissent p consi
 līarijs. ille paup clīcus hoc atten
 dens intrauit ad **Regem** quem
 solū in capella inuenit. Eui se hu
 milians dixit. **Dñe** tale bñficiū
 vacat p deo oferaetis mihi. **Quia**
 paup clīcus sum. Eui rex hēo con
 silium sup hoc. **Tunc** clīcus. **Dñe**
 clīci tui iam iuerunt ad informā

dam consiliarios. z ideo si petas cō
 silium non hēbo. **Tūc** rex ocesso be
 neficio ipm emisit. **Cum** g⁹ venis
 sent ceteri clīci cū consiliarijs p̄posi
 to negotio. **Rex** exp̄sisset cui de
 derat. **Tūc** cum illi assererēt eum
 non esse dignuz. **Dixit** rex. **Peruz**
 dicit clīcus qd consiliari⁹ iniqui euz
 impediussent. **Item** ad idem
Refert iacob⁹ de vitri. qd fuit qd
 dam febricitans qui mō mirabili
 sitiebat. z hīto consilio a medico. cō
 suluit medic⁹ qd biberet multam
 aquā mixtam cū vīno. **Quqz** infir
 mus vīnū appetēt sine aqua z nō
 ocedētur sibi a medico. **dixit** sal
 tem bibam vīnūz primo z postea
 bibam aquā. concessit medic⁹. **Eū**
 qz iam bibisset vīnū z fuisset sibi
 p̄sentata aqua. **Rñdit** infirmus.
Non sitio. infirm⁹ est p̄ctōz vīnū
 sunt p̄spiritates mūdi. **Medicus**
 bonus est consiliarius iustus. **Sed**
 aqua est tribulatio vel miseria. **Con**
 sulit ergo iustus consiliari⁹ vt mi
 sericordia sit mixta cū iusticia. et
 tribulatio cum p̄spirate. **Sz** hoc
 rēnuens p̄ctōz mortem incurrit.
Secūdo consiliarius debz eē
 pius. **Refert** **Helimādu** qd qdaz
 impator fuit in **Roma** pius z iu
 stus. z rōne pietatis non poterat
 respicere mortem maloz. **Habito**
 p̄t de modo punitōnū. **Dixit** vn⁹
 consiliari⁹ qd ipē aduenerit opti
 mū modū. **Fecit** nāqz fieri vaccaz
 eneam cōcauam z magnā in qua
 positi condemnati supposito igne

h

ponerentur interficiendi. **C**ognita autem ab impatore crudelitate consiliantis. ipm in illo tormento fecit pemi. **D**acca enea est bursa regum z principū quam mali consiliarij fabricant. vt supposito igne auaricie depēdētur subditi boni z iusti. **E**t ideo frequēter est vt tales cōsiliatores primo patiantur de mala fuitute inducta. **T**ercio debz esse secretus. **R**efert **Placrobins** qd cū quidam consul **Romanus** cum suo filio ad consiliū accessisset. illis reuerf sollicitat mē filium vt reuelaret qd in consilio erat dictū. **C**um puer rēnueret et illa cū mīis z pmissiōibus istaret. **T**unc puer. **O**rdinatum est vt vnus vir possz habere ptes vxorē. **E**ūqz illa iuisset ad vicinas. z ille ad alias. z tandem diuulgatū fuit p totam vrbem. z in crastinum facta agregatōne omīs nobiles mulieres de tota vrbē accesserūt ad consiliū. requirētes oppositū ei qd fuerat ordinatū. s. qd vna ptes viros haberet. **E**ūqz illi fuissent mirati. et inq̄suisissent causam. tūc scita veritate iuuenem laudauerūt. **Q**uarto debet esse discretus. **R**efert **Heraclius** qd fuit quidaz rex multum iuuenis. et ideo iuuenum cōsilio ptebatur. **P**ū de eorū consilio ordinatōnem fecit qd oīs homo sexagenarius interficeret. **E**t quia in illo consilio erat vnus iuuenis qui hēbat vnum militem ne interficeret. **O**ccultauit euz in

camera sue vxoris. z iste iuuenis omnia secreta consilij reuelauit p̄i. z p̄i cum essz prudētissim⁹ in formabat quid rēderet in cōsilio tanq̄ prudētior inter omīs honorabatur a rege. **T**andē emuli istigantes **R**egem otra eum. iuueni rex mandauit. vt ad eum accederet cum suo fr̄o. cum suo ioculatore. cum suo amico. z euz suo inimico. **Q**ui habito consilio euz p̄e. azimū p seruo duxit. filium vnicū p ioculatore. canem p amico. vxorem p inimico. **Q**d illa aspiciēs. statim incepit clamare. **S**i essem inimicus vester. octo anni sunt qd fuissetis suspensus. eo qd p̄em vestrum contra p̄ceptum **R**egis viuuz p̄uastis. **T**unc iuuenis. **E**cce domi mi rex qd iam apparz qd inimicus meus est. **T**unc rex scita veritate qd a p̄e sene iuuenis tam bona cōsilia habuissz. iussit vt senes viuerent z in consilio ponerētur. **I**tem ad idem. **F**uit quidā miles qui vxorem habuit familiarē cuidam sacerdoti. **E**ūqz ex hoc haberetur suspecta. rogauit **M**iles scutiferum suū vt interficeret sacerdotem. **T**unc scutifer respōdit. **V**el vxor via est bona vel est mala. **S**i est bona. iniuste occiditur sacerdos. **S**i ē mala. mortuo illo adherabit alteri. z illo mortuo alteri. z sic in infinitum. **T**ūc miles hoc audiens. noluit vt interficeretur sacerdos.

De Consuetudine.

Consuetudo mala peccandi multa mala inducit in nobis. Primo est natura destructiua. Refert Esai. q̄ q̄dam puer fuit statim post natiuitatem proiectus in nemore et ablatas a lupa. recte ululabat abulabat comedebat ut lupus quando fuit magnus effectus. Nemo est status peccati. lupa nutriens delectatio peccandi. Et ideo in loquendo in comedendo in ambulando ipsi tenent conuersationes peccandi. Item ad idem. fuit disputatio semel inter aliquos sapientes. quid erat maioris virtutis vel natura. vel consuetudo. et ostensum fuit q̄ consuetudo. Non circa hoc fuit ficta fabula. Semel fuit quidam diues qui porcum suum sic nutriuit delicate ut non comederet nisi fursur. Cum leo fecisset omnibus animalibus conuiuium et dedisset fercula maxime nobilitatis. et porcus non iuisset. narrauerunt ei alia animalia solennitate festiuitatis. Tunc porcus incepit inquirere si fuisset ibi fursur. et audies q̄ non contempsit et derisit festum. Iste porcus est peccator assuefactus per diabolum ad dilectionem immundorum vilium et terrenorum. Et tantum se dedit istis q̄ recte oremus vitam eternam et omnem statum perfectiōnis. quia ibi non sunt delicia carnis. Secundo est asso-

ciantium nociua. fingitur fabula. q̄ lupus semel considerado mala q̄ fecerat. penitentiam voluit facere de foris factis suis. et cum confitebatur de rapinis et maleficijs suis vidisset gregem ouium et iestabat confessoriem ut expediret eum. Cuius reprehenderetur. respondit. Consuetudo dedit mihi hoc. Tercio est diuine gracie expulsua. Legitur in libro de vii. domis spiritus. Quod semel quidam rex rogauit quendam sapientem ut ostenderet sibi quod erat illud quod plerumque impediebat receptionem gracie q̄ aliquid aliud. Respondit iste q̄ consuetudo peccandi. et hoc declarauit tribus exemplis. Balsamum difficiliter ponitur in vase in quo continue fuit corruptio et turpitudine q̄ in illo in quo fuit transitorie. Sed consuetudo peccandi continue lutum peccati seruat in mente. ergo hec maxime prohibet aduentum gracie dei. Secunda sua ratio fuit. Difficiliter flectitur imo et in pleribus nunquam arbor antiqua q̄ iuuenis. Sic peccator assuefactus in peccatis est tanquam arbor antiqua. et ideo raro aut nunquam ad bonum flectitur. Tercia autem ratio fuit ista. Nam difficiliter dicitur tatur. qui bona propria consumpsit et bona patris q̄ qui consumpsit bona propria tantum. Sed assuefactus in peccatis consumpsit bona propria et bona dei patris. scilicet innocentiam. virginitatem. et sic de alijs. et ideo difficiliter venit ad diuitias

Consolatio mortuorum

paradisi. **Q**uarto est dānatio
nis p̄nūciatiua. Legitur in libro
de vii. domis spūſ. Quidam vir san
ctus vidit quādam mulierē miger
rimā ſtāntem ſup̄ia quādam furnuz
ardentem z hec tenebat vnū cir
culum infra quē erant multe per
ſone non valentes exire. Cūq; in
terrogasset que eſſent. Rēdit q̄
ip̄a erat portaria inferni z requi
ſito nomine. reſpondit q̄ vocabatur
coſuetudo peccādi. Quid igitur
dixit ille ſāctus eſt ille circulus
ait illa. Iſte circulus ē amor
peccati. infra quez teneo adherē
tes mihi z ſicut homo exiis in pu
teo profundo clauſo inſuper non
potest exire. z ignis nō potest nu
triri in aqua nec infirmitatē hūis
infra medulla offium potest cura
ri. ſic nec aſſuefactis in peccatis.

De Conſolatione mortuoz

Conſolari debent om̄s iſti
deſolati ſequentes. **P**ri
mo amicos p̄ mortem per
dentes. Legitur q̄ ſemel fuit qui
dam rex habēs vnicum filiū. Qui
cum eſſet ſtrēnuus z prudētissim⁹
Rege existente ſene mortu⁹ eſt.
Cui⁹ dolorem non valens portare
pater tanq̄ fatu⁹ ſolus exiſtebat
in camera. nec poterat conſolari
p̄ aliquem amicoz. Cūq; hec au
diens quidam hiſtrio ad eius cu
riaz acceſſit. z requirebat vt regē

videret. Cūq; repelleretur a ſer
uitozib⁹ dixit. vemo de paradiso
locutus ſum filio regis. et ſibi de
eo porto rumores. Quod cum rex
audiuiſſet p̄cepit vt introducē
tur. z ſalutato rege dixit. **H**omme
ego iui ad padisum ad rep̄hendē
dum dñm. z dixi ſibi q̄ ipſe neſci
ret regere mundum. z feci vnam
rōnem. fortiffimam contra euz ſic
dicendo. **V**nus em̄ erat in vno ge
nere. z ille vilificabit z vitupabit
totum genus ſuum. et conſumet in
malis plib⁹ hereditates paren
tum z moys non tangat iſtuz. **E**rit
alius qui exaltabit totum genus
ſuum. erit diſcretus z bonus z ſta
tim moys veniet z percutiet iſtum.
Si petam⁹ pluuias. vos datis no
bis ſummerſionē. **S**i a vobis peti
mus ſiccitatem vos dabit⁹ plu
uiam. **S**i pluuiam ſiccitatem. **E**t
ſic videtur q̄ vos neſciatis modo
regere mundum. **T**ūc rex dixit hi
ſtrio. **Q**uid reſpondit deus. tūc
hiſtrio. **D**eus iterogauit me. **S**i
ego habeam aliquā poſſeſſionem
Et ego reſpondi ſibi q̄ ego hēo
vnum ortum. in quo erant multe
arbores z diuerſe. **T**ūc deus. ſūt
ne omnes fructus illarum arboz
boni in eodez tempore. **E**go reſpō
di q̄ non. ymo aliqui circa feſtu⁹
ſancti iohāms. aliqui circa mediū
auguſti. aliq̄ circa feſtū Michaeli.
Tūc dixit mihi deus. **D**itus me⁹
eſt mundus in quo ſunt homines
tanq̄ arbores. z ideo non omnes

Consolatio mortuorum

fructus eorum sunt homini in uno tempore
nec mihi grati. Sed aliqui in pueri-
tate aliqui in iuuentute aliqui in
senectute. Et ideo vade et dic regi
quod ego de viridario meo accepi fi-
lium suum tanquam pomum odoriferum
et si plus remansisset ibi fuisset feti-
dum corruptum et putrefactum et
hec audiens rex extitit consolatio-
nem accepit. **Item** ad idem. De-
bent consolari quia sunt irremedi-
cabiles. Refert **Priscianus** quod fuit
quidam imperator qui habens unum
cum filium puulum dum deberet
ire ad prelium omnes nobiles ci-
uitatis vocauit et tradidit filium
sic quod in morte pueri esset mors eo-
rum recessit imperator et puer dili-
genter ab omnibus custodit. **Post**
post tres menses deo volente pu-
er mortuus est. Quo mortuo et no-
biles Romani scirent imperatores
venturum congregauerunt se ad ha-
bendum consilium quomodo respon-
deret et quomodo possent mortem vi-
tare. Tunc vnus sapiens dedit ta-
le consilium. Consulo ut de omni-
bus bonis ciuitatis et etiam de ho-
minibus faciamus quatuor turmas
et ponemus illas in via per quam im-
perator debet venire. In prima turma
ponemus omnia animalia cum om-
nibus iocalibus et diuitiis nostris
In secunda omnes dommas et iu-
uenculas pulcras in tercia omnes
iuvenes et ad bellandum promptos
Et in quarta omnes senes et sapi-
entes magnos. **Cum** imperator ad

primam turmam veniret et interrogauerit
quid sibi voluit ille di-
uitie respondit sibi vnus statum a
nobis. **Primum** in ciuitate ista erat vnus
lapis preciosus mirabilis v-
tutis et mirabilis excellentie. **Cuius**
nobilitatem sciens vnus alius rex
maioris nobilitatis quam vos estis
venit et voluit habere istum lapi-
dem. Cum ergo presentassem ei
omnes istas diuitias ut eum di-
mitteret noluit presentari sibi
propterea contempsit nolimus sibi
resistere per potentiam quia fortior
nobis erat. **Voluimus** sibi ostendere
per rationem ut acquiesceret noluit eo
quod esset sapientior nobis. Tunc in-
terrogabat imperator sapientes quos
erat ille sapiens et quis erat ille
lapis talis preciosus. **Respondit** illi
Domine iste sapiens est deus qui
omnem creaturam in diuitiis in
sapientia in honore in potentia ex-
cellit. Sed iste lapis preciosus est
filius vester hunc voluimus reti-
nere et dare omnes diuitias filios
et filias contempsit. **Voluimus** bel-
lare contra eum nec potuimus vo-
luimus eum superare nec va-
luimus. Cum ergo omnia illa fecis-
sent ex discretione eorum imperator
fuit consolatus et remisit mortem
subditis suis. **Item** consolationes
debemus recipere ex mortuis quia
non plangimus eos nisi propter no-
stram necessitatem. Legitur in li-
bro de septem domibus spiritus sancti quod
quidam vir sanctus fuit rogatus

Consolatio mortuorum

ad visitandum uxorem cuiusdam principis. Qui cum accessisset ad ad eam dixit sibi duo exempla. **P**rimum exemplum fuit istud. in monasterio meo quidam azim? optimus et utilis nobis. Et accidit quod quidam princeps magnus venisset ad monasterium nostrum. et audivisset bonitatem azimi. omnino voluit eum habere. Et quia eramus ei mirabiliter obligati. negare non potuimus donationem azimi. Eumque fratres de eius perditione mirabiliter doluissent. et semper revertente principe ad monasterium. vidissent azimum esse portatorem vestram principis. et ceperunt eum amplius plangere. Tunc dixit eis unus sapiens. Quare plangitis vos sic azimum. Respondebant quod onera nostra portabat. finem et huiusmodi. Tunc sapiens. Vos ergo plangitis damnum et non azimum. nam modo melius comedit magis quiescit. minus laborat. et ita plangitis damnum vestrum et non diligitis azimum. ita dominus dico vobis. vir vester erat azimus vester. et portabat omnia onera hospicii. et providebat de omnibus necessariis. Eum ergo rex celorum eum voluit habere. et nunc sit in maiori quiete etiam habeat locum immortalitatis. et habeat cibum vite et nihil laborat. Vos autem non doletis nisi de damno vestro. et non propter dilectionem quam erga eum habeatis. **S**ecundum exem-

plum quod induxit ad consolationem domine fuit istud. **S**emel fuit quidam miles qui habens uxorem filios et filias multum dilectos fuit infirmus ad mortem. Eum ergo uxor et filii eius stantes iuxta eum cum plangerent. et in suo planctu quibus preterderet suam necessitatem. miles resumens vires dixit uxori. Ego dimitto vobis fratres consanguineos et parentes. possessiones et divitias. et redditus magnos. et hec et omnia ista et plura alia dimitto vobis et filiis meis. et attendi ad planctum meum et filiorum meorum et nullum vestrum plangit nec plorat me. Quia vado ad terram qua nullus scio me habere amicum. nec consanguineum. in qua nullas possessionem habeo. nec divitias. nusquam recedo et solus. nescio a quibus ero interrogatus. nec cum quibus habere poteram consilium. et in quo hospitium reclinabo. Et ideo cum plangitis me propter damnum vestrum. et non propter meum et lugeatis propter me. et non propter me ego meipsum plangam. et vocatus notario descripsit testamentum factum. et medietatem omnium bonorum suorum statim dedit pauperibus. **T**ertio ad idem. Consolationem debemus recipere. quia a natura habemus mortem nec est aliquis qui possit vitare hunc passum. Unde refert Hieronymus quod quidam Magister accessit ad regem Philippum quem perdidit

Consolatio mortuorum

consanguineā. z ad consolatiōez
 eius plus est tali fabula. **D**ñe dū
 milites vestri cum canib⁹ z equis
 z auibus venissent ad quōdam ne
 mus ppter venatiōem lepores in
 ter se consilium habuerūt vt irēt
 ad mare z precipitarent se ibi. **E**ūz
 ergo venissent z essent ī ripa ma
 ris viderūt delphinos fugere. qz
 inseqbantur a piscatorib⁹ z voca
 to vno interrogauerūt quare fu
 giebat. **R**ndit delphinus. qz ha
 bebant timorē z inseqbant. **E**um
 ergo starent ī istis verbis venit
 ceruus currens z fessus. z cū fuisset
 interrogat⁹ quare. rñdit quia
 inseqbatur z timebat. **T**ūc lepoēs
 dixerunt. **S**tultum fuiss⁹ si preci
 pitassem⁹ nos ppter insecuriōez
 z ppter timorem. qz hoc non solū
 nobis competit s; etiā alijs crea
 turis. ita dñe dico vobis a simile
 mors non īcepit a genere vestro.
 nec terminabitur ī eo. nec ē elie⁹
 dñs. princeps. iuuenis vel senex
 qui puciat a morte. **E**t ideo
 stultissimum est precipitare seipsuz
 z trīstari multū. si mors venando
 ī nemoie vite p̄sentis vener⁹ ali
 quem n̄m. **I**tem ad idem. **C**on
 solatiōē dēmus recipe. qz irreuo
 cabilis est sn̄ia. **D**nde a quodam
 sancto viro ī qdā visitatiōe mor
 tuoz audiuit talē fabulaz. **H**emē
 vulpis ibat p vias z venit ad viri
 dariū cuiusdam militis ī q⁹ erāt
 filia cum racemis pulcerimis. z
 qz erat alta. circūibat vulpis z e

babatur. quia non poterat attin
 gere ad racemos. **C**um ergo diu
 laborasset z nihil habuiss⁹ dixit.
 nolo. qz acerbi sunt z destruerent
 mihi dētes. ita dico vobis. **D**eus
 bñdictus habz vnum viridarium
 ī q⁹ est tilia pulcerima sue bea
 titudis. z ī qua sunt racemi. id est
 electi. qui ī statu gr̄e de hoc mū
 do recedunt. nos autē sumus sicut
 vulpis. **E**t ideo cum impossibile
 sit nobis ex quo sunt ī gr̄ia eos
 reducere ad nos. cōsolemur sicut
 vulpis faciebat. z dicam⁹ qz nolu
 mus eos habere. **I**tem ad idēz
 cōsolatiōem debemus recipe qz
 terminatur nostra miseria. **L**egit⁹
 ī libro de vij. domis spūss⁹. qz cum
 semel quidam religiosus cōrista
 retur de morte cuiusdam fr̄is sui
 deus misit sibi angeluz suum sub
 specie cuiusdā cartatarij. qui cū
 hac similitudine consolatus est euz.
Dñe dixit angelus. ego hēo duas
 domicellas sub regimine meo. ee
 sub ordinatione mea. vna em̄ est
 pulcra z pulcerima. leta et cum
 magnis diuicijs. z etiā cum ma
 gna dote z c. **S**z suum gen⁹ habz
 talem p̄rietatez qz semp vermes
 comedūt eos. z omē hospitium ī
 quod intrant deducūt ad mirabi
 lem peupratem. z qnto pl⁹ homo
 moratur cum domicellis illi⁹ ge
 neris. tanto pl⁹ infortunata z p̄les
 dolores eueniunt ei. **P**ecda domi
 cella est turpis nigra z paup. **S**z
 hanc gr̄iam habent mulieres sui

Consolatio mortuorum

Generis: quod quancumque strahunt eum
bono homine semper deducunt eum
ad mirabilem prosperitatem. Fuant
eum ab omni dolore. omne bonum ei
adducunt. Et si cum malis strahunt
malum eis inducunt. Cum qua ergo
istarum straheritis vos. si vos ope-
teret vel quam daretis nepoti vobis.
Andit religiosus. certe cum nigra
Tunc angelus dicit. pulchra est vita
presens cuius finis sunt vermes. de-
paupertas. perditio gaudij et virtutis.
Secunda nigra est mors. quam liberat a
corruptione mundi. dat hereditatem.
corroborat in amore dei. et ab omni
dolore perpetuo. si est bonus exclu-
dit. Eum ergo hanc dederit deus ve-
stro fratri inuanum murmuratis et
hoc dicentes euauit. **I**tem ad idem
Fuit imperator qui hunc filium vni-
cum. misit eum ad belladum. cumque
fuisse. ibi interfectus. et hoc fuisse no-
tificatum patri. **P**ater letus coronam po-
suit in capite. et dixit. **G**ras ago deo
qui filium meum a porta tione fumi
amouit. et de fuitate suprema. et li-
bertatem eternam cum corona p-
bitatis donauit. **E**umque omnes mira-
rentur. dixit imperator. homo viuens f-
uit quatuor mimicis interioribus. que-
tuor mimicis exterioribus. quatuor
mimicis iuxta se. et quatuor mimi-
cis supra se. extra se quatuor elemē-
tis. intra se quatuor humoribus. iux-
ta se diuicijs nobilitati honori et cu-
piditati. supra se amicis penitentibus
dominis et mimicis. et nihilominus mer-
cedem non habet ex istis. **I**tem ad

idem. **R**efert Valerius quod cum ana-
xagori fuisse nunciatum quod filius suus
erat mortuus. **A**ndit. nihil in expe-
ctatum mihi accidit. nec aliquez
ex me natum sciebam esse imorta-
lem. **I**tem ad idem. **R**efert Pa-
lerius quod fuit quidam Comes qui hunc
pulchrum viridarium dedit eum cui-
dam militi et successoribus suis quod
principalis in illo genere qui vte-
tur fructibus illius viridarij tenere-
tur in carcere. et quoniam ille moreretur
magis propinquus. **E**um autem vnde esset
mortuus et filius eius omnino horribi-
liter fleret. fuit interrogatus que-
sic tristabatur. tunc iuuenis. non
quod mortuus est. sed quod succedo in car-
cere. **C**arcer est tribulatio. virida-
rium est mundus. **M**iles est homo cui
mundus est datus. ut in sudore vultus
sui vescatur pane suo. multi ergo
flent mortuos quod succedunt in tri-
bulationibus. et non quia sunt expedi-
ti de vita. **I**tem osolandi sunt pe-
nitentes. **L**egit in libro vij. domus
spiritus. quod cum quedam mulier recogni-
tis peccatis suis frequenter osolaretur
a deo. et careret semel osolatione
optata. allocuta est suas virtutes
theologicas sic dicens. **F**ides va-
de et ascende per omnes articulos. et
adduc mihi christum benedictum ama-
torem penitentis. **S**pes accede ad
christum et optima donaria promissa pe-
nitenti. **C**aritas intra per omnia vul-
nera christi. per thesaurum sue misericordie. per
camerae sue pietatis. per cellarium
sue bonitatis. per aurem sue potestatis

Consolatio mortuorum

z apposta mihi victus amoris in
dumētuz doloris potū solatōnis
gaudiū deuote oīomīs q̄ sunt pro
missa permitēti. **Quarto** cōsolādi
sunt tribulatōnez paciētes. Audi
ni a q̄daz sancto viro in p̄dicatio
ne q̄ mūd⁹ iste erat tanq̄ arbor.
Nam arbor h̄z folia z h̄z fructus
z de vtroqz facit vtilitatē suā do
min⁹ arboris q̄ in folijs habz p̄
hibitōnez ab ardoze z a nociuo s̄z
ex fructib⁹ h̄z ditacionē z satura
tionē. **Silititer** in arboze mūdi sūt
folia tribulationū z fruct⁹ solata
tionū q̄ fruct⁹ solationū h̄nt co
gnicionē tribulationis sed per fo
lia tribulationū vitat ardoze dā
nationis eterne. **Item** ad idem
Legit⁹ fabula q̄ semel q̄dam mer
cator cū azimo suo ibat ad for. Et
q̄ cupiebat ibi esse p̄ tempe cuz
a culeo z cū fusta azimū p̄berabat.
Tūc azimus attēdens ad tantā af
flictōne mortem desiderabat. **Eū**
q̄z venissz ad for z vidissz quō pel
les azimoz mortuoz ducebātur p̄
pedes quō p̄cuciebātur cū bacul
z scindebātur dixit intra se. **Meli**
us est viuē in tribulatōne q̄ mori
z sustinere p̄tes dolores. **Iste** azi
mus ē hō p̄ctōi p̄cussus tribulatio
nibus qui desiderat mori vt illas
possit vitare. **Sz** si vidissz quo co
opantur illi qui sunt i p̄gatorio
ista essent dulcia essent sibi. **Item**
ad idem. **Legit⁹** i vita z p̄fec fra
p̄redi q̄ cū quidā cōuenē in q̄dā
tribulatione essz p̄pter hēticorum

maliciam letamiam omnib⁹ hoīs
dicerent visa est beata virgo co
ram filio suo stare z dicē. **Fili** ex
audi eos q̄ aduocata tribulatoz
sum ego z maxie illoz q̄ paciēter
dolores sustinēt. **Item** ad idē. **Le**
gitur in li. de vi z p̄fect. f̄m p̄e
q̄ cū quidā molestaret a b aīcis
tpalib⁹ z a vicijs infiorib⁹ z ab i
firmitatib⁹ corpis ad crucifixum
accedēs dixit. **Dñe** ihū xp̄e q̄ oēs
tribulatōnez in tuo corpe ptulisti
esto solatio mea q̄ añ me z post
me in mūdānis intra me in vicijs
iuxta me in reb⁹ tēporalib⁹ supra
me in hōibus solationē non iue
nio. **Tūc** vox de celo audita ē. **Ta**
liū amatoz z p̄fectoz z consolatoz
ego sum. **Et** ideo veni ad me z cō
solatōnib⁹ impleatis z recepto cor
pore xp̄i migravit ad dñm. **Item**
ad idem. **Eū** quidā religionē dese
rens vxorē duxissz z filios p̄creaf
set dū infirmaret occurrerunt ei
beatus Andreas z beatus Greg.
ipm i omnibus mēbris crudeliter
verberātes. **Tūc** clamauit infirm⁹.
Nō verberāt me q̄ dimisi moā
steriuz mō q̄ duxi vxorem modo
quia sex nūmos a quadā muliere
vidua retinui. **Et** surgens d̄ lecto
accepta cuiusdaz circūstantis ve
ste venit ad eccliaz dicens per p̄
ba corporalia p̄ dei grām libera
tus sum a spūalib⁹ z audito euā
gelio requieuit in pace.

De Contemplatōne

Contemplatio celestium me-
ra bona facit in nobis.
Primo illuminat. Refert
Platerus quod quidam rex egip-
ti fuit semel. Qui ut dicitur fuit
pater naturalis alexandri. et iste ha-
bebat duas tabulas eburneas li-
gatas et unitas sicut in qualibet
erant septem stelle auree quibus
visis statim proponabat et agno-
scebat omnes motus celorum et non so-
lum ipse sed et illi qui in eis studere
volebant. Loquendo spiritualiter iste
rex est deus. tabula eburnea est vi-
ta contemplativa in qua sunt due
species. Prima est cognitio operis crea-
tionis. Secunda est operis cognitio iusti-
ficationis in prima sunt septem stel-
le. Prima est productio materie. Se-
cunda cognitio purificationis for-
marum. Tercia cognitio effectuum na-
ture. Quarta cognitio humane in-
dustrie. Quinta cognitio instinctus
cognoscitive anime. Sexta cognitio
subtilitatis rationis. Septima cog-
nitio affectus voluntatis. In secunda
tabula sunt septem stelle. Prima
est cognitio beneficiorum sumptorum ex
promissione ad carnem. Secunda cog-
nitio gratie expulsiva culpe. Tercia cog-
nitio gratie confirmantis. Quarta cog-
nitio donorum. Quinta cognitio virtutum.
Sexta cognitio sacramentorum. Septi-
ma cognitio maiestatis diuine ex
articulis hinc. Secundo dicitur. Le-
gitur in libro de septem domibus spiritus quod
cum quidam homo cum duobus filiis
iret ad quandam regem obediens

in via. nemus maximum intrate-
rant et preoccupati nocte pater dixit fi-
liis sic hanc noctem dividamur vo-
biscum. Ego vigilabo in prima par-
te noctis et custodiam vos in secun-
da parte noctis vigilabit maior fi-
lius et custodiet nos in tertia parte
noctis filius vigilabit et custodiet
nos. Cum filii nolissent ut pater vi-
gilaret propter senectutem sed ipsi
dividentes noctem in duas partes
laborem voluerunt sustinere. Dum
ergo maior frater vigilaret et pa-
trem et fratrem dormientes custodi-
ret venit serpens qui voluit iuue-
nem dehonore. qui euaginato ense
et percussio serpente ipsum interfecit.
et carbunculum capitis in sua pera
abscondit. In media nocte surgit
frater maior qui fratrem minore cum
patre custodiret. In secunda parte no-
ctis et ecce avis terribilis forme
accessit ut dehonoreret eos. Qui cum
percussisset eam cum lancea et illa ig-
nem per nemus spiraret dum insequere
tur ab isto iste vidit turrim cum lu-
mine claro et dum accessisset in
pede turris vidisset canem ferocis-
simum et interfecisset eum. Ingres-
sus est turrim in qua infinitas di-
nicias repiens vidit ibi filias re-
gis et dato sibi ab illo anulo ad-
pium et fratrem incolumis est reuer-
sus. Iste miles est liberum arbitrium
maior filius impugnat a serpente
in prima parte noctis est intellectus
practicus qui impugnat ab ac-
cidia et ociositate. Maior filius qui

Contritio

impugnetur ab aue qui est intellectus
 speculatiu? q impugnetur ab igno-
 rantia: z iste accessit ad turrim co-
 reptionis: in c? pede m?dum in-
 uentus e? canis iuid? erroris. Et i
 ista turri sunt accessus siue g?dus
Prim? e? agnitio visibiliu ac eoru
 admiratio. **S**ec?ds de visibilib? ad
 visibilia deductio. **T**erciu? e? inuisi-
 bilis agnitiois augmentatio. **Q**uar-
 tus e? r?m?is confirmatio. **Q**uint? e? p
 itelligibilia deuenire in agnitioe
 dei. **L**atera aut? h? turris sunt q?r-
 tuor? **P**rimu? est agnitio maiestatis
 diuine oim pductiua. **S**ec?dm e? iu-
 sticie oim placatiua. **T**erciu? e? co-
 gnitio diuine oim spandoz colla-
 tiua. **I**ntra aut? hac camera? stat
 r?nalis aia cu? mirabilib? ornam-
 cis: f? cu? volutate cogitationu? agi-
 litate imaginationu? ingenij acu-
 mine: discretiois examie: cu? capa-
 citate meo?ie: z viuacitate intelli-
 getie: z cum affectiois volutate.
 Hac turris custodiut se i bo?is ope-
 rib? exercitantes: mudi desolatorij
 desolati: taciturni: g?ti: huiles: q?eti
 patietes: pximos diligetes: medi-
 tantes orates: fenestre turris sut
 obediencia: carnis supatio bona co-
 suctudo: amor doct?ie informatio
 recta pseuerantia: z iuste seqtur iu-
 diciu r?m?is: anul? dat? e? amor si-
 ue caritas pfecta vel scia b?o?uz?

De Contritione

Contritio pfecta m?ta bo-
 na iducit i nobis. **P**rio a
 morte corporali liberat: re-

fert **C**es? q? du? qda? p?dicato? i q?
 da? f?m?e acris rephedisset: surgit
 qda? m?r i pntia ppli iterrogauit
 an ocubine sacdotu? poterant sal-
 uari: tuc ille sic: si trāsierit furnuz
 ardētez: q? p furnu? iste intellexit
 pfecto? pntie: illa n? audita exposi-
 tione: s? tãq? simplex licz otrita ac-
 cessit ad furnu? ardētez: z imersit
 se iter flamas. **C**uq? ibi diu stetit
 set s?n? lesioe aliq? nullu? vestigiū in-
 cēdij i ea appuit p? otritiois vir-
 tute. **S**ec?do d?m placat. **R**efert
Ces? q? cu? qda? m?r d? suo p?o filio
 filiū habuisset: z ad papā p pntia
 accessisset: sibi iniuxit vt i crastio
 i eadē veste corā eo apparēt: m? q?
 accedebat ad filiū dū omittebat
 pctā. **Q**ue dū in sola camisia p?sen-
 tasset: ait papa: hec sit pntia tua: et
 q? aliqui o?tra eū murmurare ce-
 perūt: dixit papa: si non iuste feci
 diabol? intret in me: si iuste feci
 diabolus vexet vos. **C**uq? illi sta-
 tim fuissent arrepti a demone co-
 rriti liberātur a mia dei. **I**tem
 ad idem. **R**efert jaco. de vitria.
Qu? cu? quedā mulier opūcta in f?o-
 mone in p?sentia toti? ppli vell? a-
 fiteri sua pctā: phibita a p?dicato-
 re: iussit vt ingredētur eccliaz: et
 eum ibi expectaret. **Q**ue vadēs z
 crucē aspiciens: dū eam nimia co-
 tritione oscularer: p? magtudie co-
 tritionis emisit spm. **T**uc pplis vi-
 dit fulgorē tāte refulgetie egre-
 di ab ecclia q? qdāmō obfuscabat
 lumen sol? z illa lux celū ascendit

metrae
 a dixit
 am? no
 p?ima p
 in secun
 maior: fr
 ercia pte
 usodiēt
 or p? p?
 sed ipi
 partes
 re: **D**un
 ret z p?
 custodi
 it iure
 ro ense
 fecit:
 pera
 argit
 es: cu
 e no?
 vome.
 Qui cū
 illa ig
 infegre
 n cū lu
 g: et in
 erocif
 gref.
 as di
 az re?
 o ad
 ener?
 bitia
 p?pēte
 elle?
 e ab ac
 filius q?

qui cum magno impetu fuissent
ingressi eccliaz ad pedem crucis
inuenerunt mulierem mortuam; nulla
alia persona ibi inuenta. **T**ertio ad
idem. Legitur in li. de vita et pfecti
one firmi predicatorum quod cum quidam
fuit predicaturus uerbum dei et inter alia
comendaret misericordiam dei et diceret
quod maior esset misericordia dei omnibus peccatis
una mulier compuncta post
sermone est ei confessio que per misericordiam
contritione ibidem loquam perdidit
et spiritus exalauit. Tandem reuelatum
est fratri illi quod uirtus contritionis
illam mulierem absoluerat et eum
deum placauerat et ad gratiam deduxerat
beatorum. **I**tem ad idem. Refert Gregorius
quod cum quidam iuuenis canonicus
pisiensis delicate uiuens et imunde de
suis peccatis in infirmitate fuisset
confessus et superstitium viaticum. Post
mortem apparuit cuidam auunculo suo
et significabat quod erat damnatus et
causas assignauit. **Q**uia licet fuisset
confessus et abstinere non proponebat
si uideret confessionem non habuerat
uirtutem et in signum huius corporis
meum inuenietis adustum. Cumque illi
aperissent sepulchrum inuenerunt sicut
dixerat eis. **T**ercio confessionem retardat.
Refert Gregorius quod in anglia fuit
quidam iuuenis clericus qui allectus a
quodam inuenta iudea sollicitare eam
cepit de peccato immundo et offensiua
illa ordinauerunt ut in die pasceus
conuenerent secrete quia illa die per
misericordiam aduertisset de ea. **A**d
ueniente die iuuenis

mis clam hospiciu[m] ingreditur ad
lectu[m] puelle se ingerit et dum simul
nudi essent in lecto iudeus ingres
sus est camera[m] filie dum uidisset
scesus ait. **D** vilissime christiane ubi est
fides tua. **E**t cum nollet eum occidere
quia episcopus erat decreuit hoc manife
stare auunculo suo et in uigilia pasce
dum episcopus officium faceret in
greditur iudeus cum magna tur
ma eccliam. **Q**uia aspiciens iuuenis
indutus ad legendum epistolam et sci
ens causam eorum aduentus oritur
et plorans deo promittit ut si eum a
confusione eriperet ei munde foret.
Quia contritionem dei non despiciens
dum iudei coram episcopo uenissent
uirtute diuina muti facti sunt
et ora eorum nullum sonum resonantie
emittebant. Cumque uiliter fuissent
egressi de ecclia iuuenis attendens
ad gratiam sibi factam episcopo
confessus est peccatum et religionem
intrauit. **Q**uarto in iudicio excusat.
Refert iacobus de vitriaco. **Q**uia quedam
iuuencula fuit que peccans carnaliter
cum patre suo reprehendebatur a matre
cumque interfecisset matrem et hoc
sciisset per accidens propter hoc
molestaret eam dum dormiret
interfectus est a filia et facta
meretrice publica. **D**um autem
uenisset semel ad quendam
sermonem et ibi audisset quod in
finita erat misericordia dei iterum
gavit predicatorem si ita erat sicut
ipse affirmauit in sermone. **E**t
ille idem assereret confessio est

Contritio

omnia sua peccata. Et quia propter enormitatem peccatorum confessor velle de liberare super omnia iniungenda illa dixit videtur quod desponsus de salute mea et ille non facio sed ut scias quomodo eritis obediens preceptis meis impono ut usque post praedictum in ecclesia me expectetis. Quod cum gaudio accepisset et cum dolore mirabili oteretur de suis peccatis diuisum est cor eius et mortua est. Cumque predicator cum populo aduenisset et omnes simul oraret pro ea vox de celo inuinit indigetis suis precibus et ipsa cum deo exis non indiget precibus.

Item ad idem. Refert Celsus quod dum iuuenis quidam ordinem Cisterciensium dimisisset et in quadam ecclesia fuisset factus sacerdos. Decebat filios et filias multos genuit et inter ceteros unum mutum. Cumque beatus Bernhospitatus fuisset in claustro illius ecclesie sacerdote illo absente dixit beatus Bernhospitatus puero muto. Pade et dic domino tuo ut ad recipiendum nos veniat ad hunc locum. Puer inuit et a deo sibi restitutum verbo quod sibi a beato Bernardo fuerat impetratum nunciavit. Tunc sacerdos miratus ex miraculo festinater veniens ad hospiciam agnouit beatum Bernhospitatus et non est agnitus ab eo et prosterbens se ad eius pedes cum lacrimis sibi exposuit quod fuerat eius monachus et volebat reuerti cum eo. Tunc beatus Bernardus. Pado aliquantulum festinater ducam te mecum cum redieris. Tunc sacerdos. Domine quid fuerit

si mortuus fuero iterum respondit Bernhospitatus. Deus respiciet contritionem tuam. Necessit Bernhospitatus et post paucos dies mortuus est sacerdos et in habitu clericali sepultus. Quod audiens beatus Bernhospitatus dum redisset ad illum locum inuit cum clericis ad sepulchrum sacerdotis defuncti et illo aperto inuentus est cum habitu candidissimo monachi tante fragrantie ut totus populus miraretur. Tunc omnia benedixerunt dominum ex virtute contritionis visae.

Quinto est damnatus in pedibus. Refert Celsus quod cum miles quidam subito esset preuentus ab inimicis et vulneratus ad mortem mori inciperet clamauit cum oratione magna. Domine miserere mei. Cumque quidam obsessus a demone tunc illo mortuo modo mirabili grauaretur a demone interrogatus de causa. Respondit demon. Multi congregati fuimus in morte talis militis et quia misericordia et oratio ipsius abstulerunt a nobis volo me vindicare in isto. Tunc vnus adiuro te pro christo viuam ut dicas quod ille dixit in morte sua. Tunc demon letantur letificatur et glorificatur angeli ex eis.

Item ad idem. Refert iacobus de vitria quod cum in quadam regione quidam princeps latronum habitaret tante milicie tante ferocitatis erat ut omnes transeuntes iugularet. Hoc audiens quidam sanctus abbas cum bono equo et indumentis ad locum in quo morabatur prexit et captus statim ductus est ad principem latro-

num. Et cum interrogass; eum qđ
 vellet. respondit latro. equū z ve-
 stes. Tunc abbas. iustum est hoc
 qđ petis. quia ista dei sunt cōmu-
 nia. z cum multis annis fuera; v-
 sus z iustum est vt z vos vtamini
 sed volo vt dicatis mihi quid fa-
 cietis de eis. respondit latro. ven-
 dem? z emem? victui necessaria.
 Tunc abbas. fili q̄re cum tāto la-
 bore z piculo acquiris victū z ve-
 sticum tuuz. veni mecū z omia ne-
 cessaria tibi ministrabo. Eunq; ille
 rēnueret ex hoc qđ nō poss; come-
 dere fabas z c. dixit abbas. Dabo
 tibi carnes z pisces z vinū electū
 z panē z lectū optimū. z ideo seq̄-
 re me. Qui acquiescēs. Dum eēnt
 in moāsterio fuitorem ei statuit.
 qui q̄tidie ministras; omia pmissa
 Et postq̄ latro comederat mona-
 ch; in p̄ria illi; de mandato ab-
 batis comedeat panē z aquam
 req̄sita cā tāte p̄rie a latrone. re-
 spondit monach;. non ppter pctā
 q̄ fecerim hāc p̄ria; facio. sed vt
 hēam deū p̄cium in morte et in
 iudicō hoc facio. Tūc latro opun-
 ctus cum otritōne dixit. Ego mis-
 z infelix qui tot furta. tot homici-
 dia. tot adterria. tot sacrilegia fe-
 ci. nunq̄ ieiinaui. quō s̄ deū p̄-
 ciū hēbo. z puolutus cū lacrimis
 ad pedes abbatis. sic se afflixit ī
 penitentis vt om̄s in abstinētia
 suparet.

De Conuersione.

Conuerti d; pctōi ad deū
 ppter rōnes sequentes
 Primo deb; ouerti ppter
 hoc ne deus illaudatur.
Refert Petrus clauenf. Q; fuit
 quidam sacerdos qui implicatus
 in diuers; vicijs ad qđdam mona-
 sterium cisterciē. est adduct;. Eū
 q; ingredi pponeret. conuerti ad
 dominum differebat de die ī diē
 Tandem infirmatus grauiter. in-
 cepit clamare ad priorem. Pater
 oia pro me. q; duo diacones hor-
 rendissimi ad deuorādum me ve-
 nerunt. Eunq; illi cum lacrimis
 orassent. z ille fuisset liberatus a
 diacone. rogauerunt eum vt imple-
 ret promissum z per susceptōnem
 habit; ouertetur ad deū. Qui v-
 ba eoz otemnēs. post paucā horā
 icēpit clamaē. ignis occupat me.
 Dñ cū aperiret cooptozuz p oio-
 nes f̄m liberat;. ē. nec ppter hoc
 imple curauit pmissuz. tūc p̄ pau-
 lusz raptus ī extasi. sniaz sue dā-
 natōnis audiuit. z iō ad se rediēs
 clamauit. Ecce duo demones ve-
 niūt ad me. cuz sartagine magna
 vt fligar in ea in inferno. Eunq; q̄-
 rētur causa. R̄ndit. vīam penitē-
 di nō inēpi cū h̄iem breue tēp;
 z longaz vīam z difficilē. dñs me
 expectauit. z dū claudētur porta
 non puidi saluatōnem meā. z nūc
 eleuant me. z ponūt in sartagine.
Hec cognoscatis quod verum di-
 co. videte carnes meas que sunt
 deuorate vsq; ad ossa tantuz per

Conuersio

p vnam guttam sartaginis. z nūc
pmitur mihi sartago. et hec dicēs
expiravit. **I**tem ad idem. Legi-
tur in li. de vij. donis spū. q. qdā
rusticus vacca; z vitulū ducebat
ad forum. Eūq; piclitarē in trā-
situ cuiusdam flumis. pmissit dō z
beato michaeli p sua liberatōne
vacca z vitulum. Eūq; ess; iuxta
ripam. incepit dicē intra se. **P**ne
de; z sancte Michael sufficit vo-
bis q vos habeatis vitulū z ego
hēo vaccam. Eūq; ess; extra aquā
totaliter dixit de cetero nec vac-
cam nec vitulū. tunc subito venit
fulgur z interfecit eos. **R**usticus
est pctōr. vacca est corp. vitulus
est infirmitas. in qua hō offert dō
corp. z animā pmittēdo cōuersi-
onem. **S**; dum incipit curari sub-
trahit deo corp. z ad hoc pponit
deo fūire qntū ad spūalia. **S**; qn
est plene curatus. subtrahit sibi
omīa fūicia corporalia z spūalia.
Qd deus attēdens. fulgure dam-
natōnis eterne talem pcutit. vbi
oculi hēbant tenebras. aures plā-
ctus z voces terribiles. nates fe-
tozem terribilē sulphureū z cada-
uerū. os famē z sitim. manus z pe-
des vīcula ignea. sensus tactus
glaciem z flāmas acutissimas.
Item ad idem. Refert jacob;
de vitriaco q fuit quidā clericus
imādissime vite. cui in visione se-
nex appuit. in manu lib; vite te-
nētē. in quo erāt scripta nomina
saluādoz. **E**t q; iste orit; religio-

nem in se. iuera. **P**ū in libro legēe
nomen suū ita frequenter casum in-
uenit q vix potat sustinē pgame-
num. z petens ab angelo causam
ait. pposuisti plies correctōnem. z
tūc eras scriptus z resiliēdo dele-
tus. **E**t nisi mō religionē intrasset
damnatus fuisses. **S**ecdo debet
cōuerti pctōr. ne spūs ad infernū
trahatur. **L**e; in li. de vij. do. spū.
q; cum essent duo cūc. multū se
in vicem diligētes. vn; illoz infir-
matus ofessus fuit z recepit via-
ticum. z q; pmiserat locō suo post
mortem redire. in crastinū mortis
sue ei appuit. nūciauit ei q; ess; dā-
natus. Eūq; cūc; miraretur. eo q;
fuis; ofessus. rēdit mortū. sicut
quo ad corp. sic quo ad aīam p-
scriptio magnā virtutes; h; **E**t q; a
toto tempe vite mee excepta pue-
ricia. fui possessus a demone. nec
ex corde ppter amorē. sed ppter ti-
morem. z ideo damnatus recedo.
Item ad idem. Legit; in li. de
vij. donis spū. q. qdā fuit q
iuuetutem suā z totum temp; suū
expēdens ad vitupium dei. du;
infirmaretur z videret magnam
multitudinem demonum astātiū;
incepit clamare. **P**ate mihi indu-
cias obsecro saltē vsq; mane. **T**ūc
vnus demonum respondit. **I**n lu-
to fetidissimo semper fuisti. z cuz
posses surgere ibi noluisti. ignez
comburentem omnia spūalia
in domo tua habuisti. z cum habe-
res aquam extinguere neglexisti

Deus p̄ p̄mōtionē mirabili cor-
 ptis scriptis in sua carne. z cū san-
 guine suo te vocauerat z ire tota-
 liter contempsisti. malum elegisti. z
 malū habebis. z arripientes eū ad
 infernū traxerūt. Tercō debet ad
 deum pctōi cōuerti ne a demone
 decipiatur. Refert Beda in ge-
 stis angloꝝ q̄ rex anglie habuit
 vnū militem in armis pb̄um. S; in
 vita corruptū. Et amonitus fre-
 quenter vt se corrigeret. otēme-
 bat. Tandē infirmat' visitat' a re-
 ge z ad p̄nias moniretur. Qui ait
 Si ego nūc penitenter vidētur q̄
 essem timidus. Et ideo cū habeas
 satis de tempe peniteam adhuc.
 Eūq; infirmaret' graui' iterū ad
 p̄nias monietur. Tunc ille. domie-
 rex. iam temp' penitendi deficit.
 Nam paululū añ vestiz egressus
 duo iuuenes cādidiſsimi venerūt
 ad me libꝝ portantes scriptū lris
 fulgidis z aureis. z collocassent
 se. vn' ad caput. alius ad pedes.
 dixerūt ad inuicem. iste infirmus
 iudicatus est morti. z ideo videam-
 us si habemus aliqd̄ ius in eo.
 Et apientes libꝝ nullū bonūz in-
 uenerūt factū p̄ me. nisi q̄dam p̄-
 ua in puericia. Et dū sup̄ instaret
 venerunt duo nigerissimi simones
 z portātes vnū libꝝ nigerissimum
 i quo mihi legerūt oia pctā mea
 z cum legissent duo fulgidi iuue-
 nes dixerūt. Maledicte dimitti-
 mus te q; non donasti p̄ peniten-
 tiam equū corporis tui. Q; nō ad-

hibuisti remedia vulnerib' tuis.
 Q; non restitisti hostib' tuis. quo-
 usq; omia bona tua occupauerūt
 z abstulerūt. Et recedētes dimise-
 runt me cū duob' demonib' quo-
 rū vnus stat ad caput z alius stat
 ad pedes cum quib' recedam. Et
 hoc dicens expirauit. Item ad
 idem. Legitur in libro de septem
 domis spūſā. q̄ fuit q̄dam mulier
 sortilega que ex quibusdā fatuis
 fatib' dogmatizabat. z asserbat
 q̄ quicūq; in prima die Maij au-
 disset quinq; cantare cuculum
 in illo anno non moreretur. Eū-
 q; fuisse infirmata et moniretur
 a parentibus vt penitenter z con-
 fiteretur. Dixit se non posse mo-
 ri de quinq; annis eo q̄ quinq; vocem
 cuculi audiuisset. Tandēz
 grauata plus z pdidit vocem. z
 plus moreret' extrahens manum
 extra pannos cū quib' digitis si-
 gnum faciebat. Tūc venit demon
 in figura fulguris z p̄cisa sibi ma-
 nu eam suffocauit. Quarto d; p̄-
 pctōi conuerti ad deū ne tempus
 penitendi ei subtrahat. Legitur
 in vitaspa. q̄ fuit quidā diues q̄
 nec in iuuetute. nec in media eta-
 te. nec in senectute vicia declina-
 uerat. S; cōtemnens penitentes
 de p̄pria cōuersione non curabat
 Eū aut' infirmatus leuiter adhuc
 conuerti non curabat. Dum p̄pter
 grauitatez infirmitatis morti ap-
 propinquet vidit maximā multitu-
 dinem demonum ad se venire. vt

animam eius ad infernum posita-
rent. Tunc infirmus cepit clama-
re. Deus adiuua me. Tunc vnus de
mon eum arripies. dixit. maledi-
cte tu vis icipe horas quoniam dicitur
benedicamus tu vis transplantare
arbores quoniam trabs est sicca et anti-
qua. tu vis salire carnes quoniam sunt
putride. et imersit ferrum ignituz
in guttur eius et extinxit eum.

Utem ad idem. Refert iacobus
de vitriaco quod scolaris quidam pisi-
us fuit deliberans intrare religio-
nem. Cumque esset in tali proposito et in-
duceret socium suum ad simile opus
ille respondit. Manebo pisius ut
sim magister in artibus. postea mane-
bo per quatuor annos in monte pes-
sulano ut sim magister in medicinis.
postea per quinque in Bonomia ut sim
magister in legibus. et postea intrabo re-
ligionem. Tunc intrantes eum istis
verbis lectum. cum in crastinum pro
lectone vacaretur inuenit eum mor-
uus. **U**tem ad idem. Refert
Petrus alphonso quod semel fuit quidam
latro qui ingressus est opto-
rium cuiusdam mercatoris in quo
erant omnia iocalia. vasa argentea
panni serici. et armature militum
multe nimis. Qui aspiciens omnia ar-
maria. In prima parte noctis reuol-
uit et aspexit omnia iocalia et arne-
sia que erant ibi. Tandem in secunda
parte noctis respexit omnia vasa au-
rea et argentea diuersorum generum
que erant in secundo. in alia omnia pan-
nos sericos et laneos que erant in ter-

cio. et in quarta omnia genera armo-
rum que erant in quarto. Et cum tunc
aurore esset dominus hospicij surrexit.
et latrones cepit et curie tradidit.
Et cum esset iudicatus suspendio et
nudus expoliatus esset in pede fur-
ce dixit. Heu mihi ubi sunt tot pul-
cra iocalia. tot pulcra vasa aurea
tot mutatoria vestimentorum. tot pul-
cra armature sicut tu tenuisti ista
nocte in manibus tuis. nunc video
quod verum est puerbium commune. Qui
tempus habet et tempus expectat. tem-
pus deficit ei. et sic suspenditur sine
illis. **I**ste latro est homo. sed iste
mercator est deus. optorium eius est
vniuersitas creaturarum. hec est vi-
ta presentis. Sed diuersa armaria sunt
diuersa que appetuntur in mundo. In
primo continentur deliciae. vana gau-
dia. pulcritudines. que respiciuntur in
prima parte noctis iuuetutis. In se-
cundo sunt diuicie. redditus et cetera. que
contemplantur in secunda parte noctis.
In alio sunt honores. promotiones.
vanitas vestium. que respiciuntur in
alia parte noctis. In alio sunt nobi-
litates. potentie et cetera. que respiciuntur
in vltima parte noctis. Tandem in au-
rore mortis deus surgit. et capit ho-
minem et ad iudicium suum ducit. tunc
spoliatus omnibus bonis dum iu-
dicatur damnationi. incipit dicere
intra se. ubi sunt deliciae. vana gau-
dia. diuicie. honores. nobilitates.
et potentia omnia euanuerunt. Quod
tempus habui penitendi. et tempus
expectandi. et tempus deficit. et sic

miser suspenditur in inferno
Item ad idem. fingitur fabula
 q̄ aquila rex auisū semel ogrega-
 uit plamentum suum. in quo fue-
 runt omnia genera auisū. vt ex eis
 fuitorem sibi eligeret. Tandē ex-
 posuit eis dignitatē regni. Et iso-
 petiuit vt sibi assignarētur **Comi-**
tes et **Barones** ad suā associatōnē
Militēs et scutiferos sc̄z et domi-
 cellos ad suū p̄uicium. aduoca-
 tos ad p̄secutōnem causarū. capel-
 lanum et clericum ad completum
 capelle. Tūc hīco et deliberato cō-
 silio. assignauerunt vt grifaldi eēt
 Comites. lianstor. Barones. falco-
 nes milites. sparnerij scutiferi. co-
 lumbe domicelli. pica aduocatus
 gallus capellanus. **S**z mō fit q̄stio
 de cl̄ico. aliqui dixerūt de philo-
 mena. sed q̄ nesciebat latinū non
 fuit accepta a rege. aliqui dixerūt
 de calandria. et eadez rōne fuit re-
 futata. Et requisitis omibz nulla
 auis inuenta est. que sciret bñ lo-
 qui latinū. nisi coruū. qui licz eēt
 turpis et haberet malā voce. **Q**z
 sciebat dicē cras. factus est cl̄ic⁹
 regis. **Q**ui attendēs ad pulcritu-
 dinē aliarū. et turpitudinē p̄p̄iam.
 licentiaz petiuit a rege radendi
 tonsuram suam et barbā. abluēdi
 caput. et cōponēdi se. **Q**ui cū iret
 inuenit cadauer fetidum. et posuit
 se desup. et fact⁹ est turpior q̄ eēt
 prius. Tūc appropinq̄ante hora of-
 ficij. missum est p̄ eo. qui ait. cras
 cras. **S**cds nūcius mittit. et eodē

modo respondit. **T**ercius accessit
 et visa obstinatōne sua. proiecit ia-
 lum et interfecit eum. ac in luto po-
 suit. **L**oq̄ndo spūaliter. **I**sta aq̄la
 est xp̄us bñdictus qui in arboze
 crucis velut **A**quila sua brachia
 extendit. et iste voluit habere ser-
 uitores ydoneos. **N**ō habuit p̄i-
 archas sicut comites. ap̄tos sicut
 Barones et principes. martires p̄-
 fectos sicut milites. innocētes sicut
 scutiferos. p̄phetas. euangeli-
 stas. doctores. sicut aduocatos. cō-
 fessores sicut sacerdotes. v̄gines
 sicut domicellas. **L**icz p̄ctōrem fe-
 tidum et nigz tanq̄ coruū habuit
 suum clericum. **Q**ui attendens ad
 pulcritudinē aliorū. et voluit se ab-
 luere p̄ p̄niam. **S**ed dūm accedit
 occurrit sibi delicia carnis. amor
 pentum. amor rei terrene. in q̄bus
 implicatus imundior. efficitur q̄
 est. prius. **T**ūc deus mandat sibi
 tres nūcios. **P**rim⁹ est interna i-
 spiratio et externa p̄dicatio. nec
 auditur iste. nec p̄dicatio custodi-
 tur. sed dicit. cras cras cōuertar.
Scds qui est afflictio. tribulatio
 infirmitas et p̄ditio rerū. tandem
 mittit. et eodem mō r̄ndet. **T**andē
 mittitur tercius. et iste est mors. q̄
 p̄cutiendo eum. ponit in luto dā-
 nationis eterne. **Q**uinto debet
 p̄ctōr ad deum cōverti. ne in mal-
 occidatur. **R**efert **A**lphonsus q̄
 duo cl̄ici euntes p̄ ciuitatem. in q̄
 dam taberna audiuerūt dulcissi-
 mos cantus. et tunc accedentes i-

uitati p residentes ibi dixit vnus
 alteri dicit sapiēs q non est tran
 seūdum p sedes gentis inique s
 fugiendi sunt z ideo nullo mō in
 traret. **A**lter vero allec^t ex dul
 cedine cantus ex auditate pot^t
 itrauit ad eos alio recedēte. **D**uz
 ergo ibi situeretur leticia subito
 venit rector ciuitatis z cepit om̄s
 eo q alij fecissent homicidiuz. **E**t
 cu om̄s fuissent adiudicati suspe
 dio z clicus vnacū eis dū esset in
 morte incepit dicē intra se. **N**ūc
 agnosco z expimento percipio q
 malum est malis associare vestes
 suam qn̄ non potest lauare pānuz
 p̄ciosissimum in maū mali sutoris
 ponere vas balsami plenuz in la
 trinam proijcere. **S** qz tarde do
 lui iustum est vt sic sim cōdemna
 tus. **I**sti duo socij sunt duo statuf
Status iustoz z status p̄cōz s
 taberna est complacētia peccādi
 in qua sunt potus delectatōnum
 cibaria diuiciaz cantus vani gau
 dij iustus nō ingreditur istam ta
 bernam sed poti⁹ p̄cōz. **E**t qz oēs
 p̄cōres qntum in eis est occidūt
 xpm̄ z ideo in morte capiuntur a
 deo z dū sunt iudicati dānatiōni
 eterne incipiūt agnosce q maluz
 fuit vestes anime p cōtritōnē nō
 abluere vestes ip̄az virtutuz ad
 scindēduz demoni exponere vas
 in quo fuit ymago dei p̄ciosior
 om̄i balsamo in latrinam tantaz
 fed itatuz imergere z om̄ib⁹ pec
 catis se associare. **S**ed qz temp⁹

penitendi tūc non est mortem re
 cipit dānatiōnis eterne. **N**exto
 p̄cōz debz cōverti ad deum quia
 p om̄s creaturas p̄dicatur. **L**egi⁹
 i libro de vij domis spūss. **Q**z fuit
 quidam pastor qui ppter occupa
 tiōnē custodie gregis nunq̄ audi
 uerat p̄monem. **Q**uadā aut die in
 gressus ciuitatem dum in platea
 p̄dicaretur verbū dei transeundo
 a p̄dicatore audiuit istud verbuz
 in omni creatura potest p̄cōz qn̄
 tumcūqz rudis accipe exemplum
 diligendi deū z declinatōnis pec
 catum. **E**ū ergo venissz ad nemus
 z sup baculum suū se appodiaret
 vidit iuxta oues bufonē maximū
Tunc ait intra se. **V**ideam⁹ si est
 hoc vex qd dixit p̄dicator z in
 cepit imaginari cōditiones bufo
 nis z dixit intra se. **I**stud animal
 est plenū veneno z corruptione si
 tu es hō habens sensum z rōnem
 ergo pl⁹ tenens deo q istd aial
 istud animal comedit terrā z fu
 git alia aimalia. **S** tu hēs panē
 habes vinū in cutis timorez aial
 bus istud animal est ita deforme
 sine manib⁹ sine p̄fecta virtute z
 cum te talem potuit fecisse deus
 cum ergo nō fecerit magis es ob
 ligat⁹ deo istud animal nūq̄ pec
 cauit nec offendit deū nec trans
 gressum est eius p̄ceptū sed vi
 uit semp fm regulam sibi datam
 a deo sed ego vilis p̄cōz nunq̄m
 vnum p̄ceptū p̄uaui om̄ibus vi
 cijs me exposui z fm sacramenta

6

ecclesie me non rexi iste laudat deum
 per suam vocem ego nec oratione dico
 Et dum sic meditare contritio
 et fletus maximus inuasit in eum
 et informatus per quendam sanctum pre-
 tereuntem in sanctitate deo fuit
Item ad idem Legitur in libro
 de vij. domis spiritus quod fuit quidam
 comes in pictavia sceleratus et ma-
 lus et quia abundabat in humana
 sapientia vix volebat aliquem do-
 ctorem audire qui de sua peruer-
 sione ipsum moueret Tunc quidam
 simplex homo accessit ad eum et
 proposuit sibi hanc parabolam Azim
 et miles questionem ad invicem ha-
 buerunt et cum ad iudicium peruen-
 sent miles venit cum principibus cum
 clericis cum armatis sed azim venit
 cum illis cum quibus fuerat nutri-
 tus scilicet cum porcis cum herbis cum
 animalibus cum canibus et examinata
 questione azimus obtinuit secundum
Nunc quero a te o comes an talis
 miles deberet multum esse defusus
Andit comes vere tamen quod si ego
 fuisset loco eius nunquam homo ex-
 tunc me vidisset Tunc simplex Vere
 tu es miles ille et ego sum azimus
 et habemus questionem An vacare de-
 licijs vanitatibus et peccatis sit malum
Tu cum rationibus tuis vis opponere
 quod non et ego quod sic et ideo sum vo-
 catus coram domino iudice tu vis
 cum militibus cum potentia cum
 nobilitate et ego cum creaturis et si
 respicis omnem creaturam omnes
 laudant deum et sunt obediens

ei Respice celum et terram et omnia
 que in eis sunt Respice astra et
 omnem naturam cum suis actibus et
 qualitatibus et dispositionibus sine
 lingua et oculis deum cognoscunt
 peccatum fugiunt Laudant herbe flo-
 res arbores floribus suis et fructi-
 bus Laudant aves et agnoscunt
 nam oua fouent et pullos nutriunt
De precepto dei pulli statim sequuntur
 matrem et agni precito nati sunt
 ad balatum matris agnoscunt et se-
 quuntur Porci nati curunt ad vbera
 matris quilibet ad suum secundum diem na-
 tiuitatis sue Canes sunt fideles
 suis dominis et se opponunt volentibus
 nocere Cum ergo omnis creatura
 quantumcumque vilis conditionis exi-
 stat suo obediat creatori nec in ali-
 quo transgrediatur suum preceptum
Ego vnicuique eis questionem iurabi-
 mur in die iudicii non obstante sapi-
 entia et nobilitate tua Tunc comes
 illa precogitatio ex istis verbis con-
 uertit ad christum suam vitam pleis-
 sime emendauit **H**ic primo debet
 conuerti ne pestilentie infligatur
Legitur in libro de vita et perfectione
 fratrum predicatorum Quod quidam
 magister interrogauit magistrum jordanem
 que erat causa quod ex quo predicator
 res et minores fuerant in mundo non
 fuerat bonum sectum **A**ndit frater jor-
 danis **P**er imittit tempestates et
 dolores secundum grauitatem et enormi-
 tatem peccatorum et quod per aduentum pre-
 dicatores gentes agnoscetes deum
 plus eum contempserunt ideo plus

pmittitur. **I**te; ad idem. Legit^r
 in eodem libro q^d cum quidam fr^{ater}
 corde hiet conuertē ad xpm qn^{dam}
 dam scolare delicatus iuit ad do^{ctorem}
 mum suā qui videns frēm puenit
 eum ne loq^uretur de deo. **T**ūc fra^{ter}
 ter concessit solum q^d i fine poss^{et}
 dicere duo verba. **C**ōtinuatis ver^{bis}
 bis fr^{ater} voluit recedē. z dixit iueⁿ
 nis. duo verba mea dicam nunc.
Scitis vos q^uliter tectū hēbunt i
 alio secko qui nolunt penitere in
 isto rōdit iueis. **T**ūc frater. ysa^{ias}
 sic dicit. **S**ubsternet^r tinea. z coo^{per}
 pimentum tuū erit vermes. **Q**ui
 reuoluēs diligenter in corde ad
 pñiam est adduct^{us}. **I**n octauo dz
 cōueri ad xpm ne acius puat.
Legitur in libro de vita z pfectō^{ne}
 ne fratrum predicator^{um}. **Q**uz q^u
 rētur a fratre jordanē q^ue pl^{ur} pe
 niterent rustici q^u magni elici. et
 frēq^uentius cōuerterētur. **R**espon
 dit. **F**acili^{us} mēbrat^{ur} bono vino
 rustici qui aquā osueuerunt bibē^{re}
 q^u nobiles z ciues qui nō reputāt
 q^u vsum hnt. **I**tem ad idem. **L**e^g
 gitur in eodem libro q^d fait inter^{rog}
 rogat^{us} fr^{ater} jordanis. q^ue pēt^{er} dice
 batur porta inferni. **R**ōdit. hō q^u
 stat in porta videt^r affectare igre
 di domū. z q^u pētōres otinue mo^{di}
 rantur in pētis. ideo videt^r q^d af^{fect}
 fectent in penis inferni eē quarū
 pēt^{er} porta esse dicitur. **I**te; ad
 idem. **L**egitur in Eol^o patrum **Q**uz
 fuit quidā pitissim^{us} tonsor qui s^{uo}
 lucro suo excepto victu centū de

narios i suo marsubio recōdebat
 a quolibz sumēdo denarium tm.
Cūq; in quadam ciuitate remota
 audiuisz q^d p q^ulibet tonsione. xij.
 denarij donarētur. sumptis indu^{er}
 mentis ad illam prexit. z incipiēs
 opari. prima die magnas pecūias
 est lucratus. z veniēs ad vesperuz
 dum ad macellū iuisset p emptio
 ne ciboz iuenit cibaria esse i ma^x
 ximo precio. z exigue viuens totū
 lucrū suuz sine diminutōne alic^{ui}
 denarij erat necessarius expendē.
Tūc ad se reuersus dixit. perfecti
 or fuit acq^usitio dnarior^{um} q^u solidor^{um}
 rum. **N**az in primis implebā bur
 sam z splēdidissime vixi. sed nunc
 vino p^{er}issime z nihil supest mibi.
 sed omia cōsumūtur. z reuersus ē
 ad locum primū. **I**ste tonsor ē hō
 iste due ciuitates sunt stat^{us} pñie
 z stat^{us} pēt^{er} in pñia homo lucratus
 necessaria i hac vita z p^{ri}ma eter
 na in alia. **S**z in pēt^{er} statu licz hō
 plus abūdet z lucret^r de diuicijs
 z honoribus delicijs z vanis gau
 dijs. nihilomin^{us} omia cōsumūtur
 z hō sitibūdus et famelic^{us} rema^{ne}
 net. nec ppter hoc bonis spūalib^{us}
 ditatur. **S**i hō etiam osiderat q^d
 care emūtur ista z cū q^untis dolo^{re}
 rib^{us}. credo q^d omissa ciuitate pec
 cati hō rediret ad locuz pñie pri^{me}
 me. **I**te ad idē. **F**ulco massiliēn^{sis}
 cum ellz ioculatoz z semel i lecto
 delicatissime iacēt. incepit oside^{re}
 rare q^d essz sibi magna pena non
 posse recedē ab eo. **Q**ui ex h^o attē

dens ad acerbicatem penarū ifer
m cōtritus magne pñie se dedit.
Item ad idem. Legit' in li. de
vita z pfectione fīm pdicātorum
q' cū quidā iuuenis illā religiōez
ingressus eēt z sollicitaret' a pen'
tibus vt exiret. q' nō possz sustinē
austeritatem ordinis. **A**ndit. vel
ero dānatus vel saluat'. si ero dā
natus. hic volo addiscē sustinere
penā z facē pñiaz. si sum saluatus
hēbo maius meritum. **N**ono
debz ouerti ad deum pctōr q' ab
eo dulciter expectat'. Legitur in
quodā libello de exemplis q' set
quinqz homi hoies fuerūt cōgre'
gati disputātes z oferētes d' hoc
verbo **E**uāgelij. arca est via q' ducit
ad vitam. **Q**z cū caritas ponat
ur p via vite z hec sit latissima.
dubitabāt p quē modū illud vbu
intelligētur z deliberatōne retē'
ta statuerūt diē in qua quilibz dī
ceret qd de' misstratz sibi. **C**uz 8°
venissent ad diē statutuz. **P**rimus
sic respōdit ad dubitatōnez. legi
tur dixit iste q' semē fuit **B**urgēs
diues nimis. z iste habuit vnū
filiū. cui tradidit ptem bonorum
suoz. vt exiret. qūo se hiet cuz
eis. **T**unc iuuenis attendēs q' pī
suus ptem sibi resuauerat in bo
nis ofusus vt illa etiā hiet i malis
vsibus sua bona osumpsit. **C**unqz
nudus vitupat' z famelic' venis
set ad ptem suū adiutoriū postu
lauit. **T**ūc pī artēdens ad ei' ma
liciam subsidiū negauit expresse.

isti ergo erat arca via recuperandi
diuicias z hñdi diuicias pīs. iste
pī est deus. filius est pctōr. **B**ed
thesaur' datus est tēp' ad bene
opandū collatuz. z q' pctōr sub cō
fidentia t'pis futuri. qd deus sibi
resuat expendit temp' p'eteritū
z p'sens in cōtumeliaz dei. dū spo
liatus omibus bonis attendit ad
mortē. huic arca est via veniendi
ad vitam. **D**cd's soluit q'stionē. et
sicut prim' premisit pabolam. sic
iste. **D**uo lutores fuerūt semel lu
dentes ad scatos. quoz quilibet
erat pitus. **D**e 8° vnus hiet glo
riaz sup alter. dimisit vt alter lu
craret' totam familiā. z veniēdo
ad angulum tabule ipē vires re
sumētz cum paucis lucraret' lu
dum. sed mēta est vanitas sibi.
Naz cū pdidisset pedones z pau
cos retinuissz sibi. duz vellet resi
stere ludenti. ipē cum tota fami
lia sua cōclusit sibi z eleuauit lu
dum. **I**ste cum tota familia fuit i
arca via lucrandi ludum. quia si
cū tota familia vix pōt suparr. al
ter min' cū paucis. **I**si duo luto
res sunt diabolus z pctōr. tabula
est mund' siue vita. familie hois
est iuuentus. sanitas. pulcritudo.
diuicie. fortitudo. zc. **E**t q' hō ista
dimittit diabolo. credēs peitere
in angulo vite. mētur iniquitas
sibi. **E**t ideo talium arca est via q'
ducit ad vitam. **T**erci' rñdit pre
mittendo parabolam sicut primi
Quidaz nobilis vidit scalā aureā

a terra vsq; ad celum tangētem
 ita artā q̄ non poterat p̄ eas ascē
 dere nisi vn̄ successiuē ex vtraq;
 pte eius erant fixi cultri infimē
 nec bñ poterāt agnosci draco de
 terrim? erat in pede scale vn̄ isti
 ascendēti arta est via veniēdi ad
 vitam. Hec scala est p̄nia in qua
 vnus sol? pōt ascēdere. Nam hñs
 p̄ctm̄ nō est vnus sed hñs grām
 est vnus. Latera huins scale sunt
 duo scz appetit? vicōz spūatum
 z appetit? vicōz carnaliū sed cul
 tri sunt varie z infinite cogitatio
 nes draco vero est dānatio eter
 na. Penitētes s̄ artam viam hñt
 veniēdi ad vitam. Quart? sic eam
 soluit. Duo milites sem̄ pugbant
 in quodā duello quoz vnus ex fa
 tua audacia proiecit lanceā mas
 sam ferreā z scutuz volēs cū ense
 alterz debellare. Alter vero cum
 essz pbissimus cū lancea eum ad
 terram piccit z stante sup gladio
 alter? dixit arta est mihi via vi
 ctorie. Primus miles ē diabolus.
 Scds miles qui stemmit arma ē
 p̄ctōr qui lanceaz i bona fortune
 massam ferreā i bona nature scu
 tum i bona grē dat diabolo z re
 tinet sibi ensem i volūtatem pei
 tendi. Et ideo qñ p̄strat? aliqua
 graui infirmitate vel semio vt pe
 tētie arca est via penitēdi ne a d
 mone vincat. Quert? soluit sic q̄
 s̄sionē. Ambulātes p̄ alta idigēt
 fatiori via q̄ ambulātes per yma
 Et quia demois est alta p̄ supbiā

Via autē dei est yma p̄ huilitatez
 ideo pia est lata z scda ē stricta

De Chorea

Chorea multa mala iducit i
 nobis. Dno em̄ demoī fa
 cit solaciū. Le? in li de vij
 d o ff. Q, quidā iuueis moach? in
 gressus ē purgatoriū bti patricij
 Et dū inspeixit ibi horribilia tor
 menta int̄ alia videbat vnū vide
 bat em̄ circulū ibi plenū acutissi
 mis clavis z sup illos vidit corei
 zantes incedē sup eos pluebat cō
 tinue ignis sulphure? z paulatim
 dracones q̄ i medio coree stabāt
 scindebant viscera eoz z deuora
 bāt. Tāde? i fine illi? circuli erāt
 duo lupi crudelissimi z eradicā
 tes brachia illoz q̄ erāt in corea
 sulphur ignitū z sal emittebāt p̄
 defessatōnes. Eūq; iste q̄suissz ab
 angelo q̄ eum ducebat q̄tia p̄ctā
 isti omiserāt r̄ndit isti sūt coreizā
 tes. Nam corea ē tanq̄ gladi? scin
 dens ex oi pte añ retro a dextris
 z a sinistris abstract? q; expoliāt
 se i coreis z qdqd̄ ihoēstatis hñt
 z attractōnis ad malū ibi oñdūt.
 Lunat? z lucidus est per compo
 sitionem z ornamenta varia et iō
 non est mirum si tales tali graui
 rate pene affliguntur. Cūq; ille
 monachus exiisset z vidisset co
 reizantes aliquos clamabat. Fu
 gite karissimi quia chorea ignis
 est ad quem calefaciūt se imundi

Unde sicut ignis non durat sine lignis: sic nec chorea placabilis est sine mulieribus. **S**ecundo est de obprobrium. Legitur enim in libro de vij. domis spū. q. cum quidam nobilis filium suum amotū a lacte deo dedicasset: et iuuenis in religione profecisset: instructus a quodam bono et sancto abbate. Dum semel coram cruce dñi oraret: occurrit sibi in mente quod erat illud quod plerumque ad peccatum alliciebat: et in quo deus plus vitupabatur. **D**ñm ergo in lacrimis orans vidit quendam pulcherrimum: et cum eo coreizatio magna. **Q**ui transiens circa crucez faciendo circumulum primū: quilibet dabat unum ictum super clavos crucifixi. **E**ūque fecisset secundum circumulum cum manibus percutiebant vulnera xpi. **E**ūque fecissent terciū circumulum eleuantes coronam crucifixi et infra pedes conculebant. **T**ercio in quarto circumitu eius plangens deridebant: in quinto circumitu in faciem eius spuebant. **I**n sexto circumitu latenter crucifixi perforabant. **S**ed in septimo eū blasphemabant. **E**ūque ille iuuenis de oratione surrexisset: et vellet vindicare tot vitupera que in eius presentia impendebant crucifixo. Ille qui ducebat choream apprehendit eū dicens: **D**e fiste aliquentulum et audi me. **T**u rogasti deum ut tibi digretur ostendere: quid erat illud quod plerumque alliciebat hominem ad peccatum: et in quo deus plus vitupabatur: et ideo ex precepto dei ego qui sum princeps inferni

et coreizaciones precuro: veni huc cum ministris meis ut tibi exponam omnia mala coreizationis: et quomodo sub pulcro pallio facio vitupare christum. **N**am in coreizatione primo est motus pedum: et ostensio calciametorum. **E**t hoc fit in vitupium conclautionis pedum christi: et quot saltus et passus fuerit: tot ictus ad firmandum pedes christi in cruce quantum in eis est inducunt. **S**ecundo est ibi extensio brachiorum et diuictio digitorum. **E**t hoc fit in vitupium brachiorum christi. **T**ercio est ibi corona vel sertum herbarum et florum: et tunc conculeatur corona christi. **Q**uarto est ibi catus: in vituperium plangens christi. **Q**uinto est ibi ornatu: et isti spuunt christum. **S**exto est ibi leticia cordis: et isti aperiant latus christi. **S**eptimo est ibi transitus: et hoc fit in derisionem christi. **Q**uare in chorea multo plerumque vitupatur christus: et in ea vtor omnibus armis meis: scilicet tactu: visu: et locutione. **I**tem ad idem. **L**egitur in libro de vij. domis spū. q. in quadam ciuitate consuetudo erat ut in quibusdam festiuitatibus coree ducerentur per villam: et iuuenes cuius laruis turpissimis staret super ligneos equos. **E**um autem quidam predicator hoc reprehendisset: eo quod diem diei preponeret diei mundi: et laborem requei: dum propter eius predicationem non desisterent: et in platea citatis in quodam festo coreizarerent: venit quidam minister

tudo demonum in spē iuuenum z mulierum coreizando z diuixerunt se coreizantibus illis de illa ciuitate tunc vnus illoꝝ demonū icepit cātare z dicē sic anssels quimian amat amaseran deyslonaret demō met aues vsat psonueil que scias pagatz. Tunc apta est terra z flāma magna eos iuoluit et om̄s ad infernū deduxit. **I**tem ad idem **M**acrat Gals maluerit in historia sua q̄ anno dñi millesimo de cimotercō heinrico sc̄do impatoe z b̄ndicto papa clviij. p̄sidente. In quadam villa saxonie vbi erat ecclesia Magni martiris in vigilia natalis dñi Robertus p̄sbiter primas missam ichoauerat z in cimiterio q̄dam d̄bertus nomie cū xvij sodalibus vritis z xv feminis coreā ducens z cantilenas seculares p̄strepēs ita sacerdotē ipediebant vt ipa verba eoz inter sacra missarū solēnia intus resonarēt ille mandat vt tacerēt quo neglecto imprecatur est deū dicēs. **P**laceat deo z sancto Magno vt ita cātantes maneat vsq; ad annū verba itaq; pondus habuerūt et itaq; p̄ totū annū p̄māserūt filius p̄sbiteri iohēs sororez suā cantātes per brachia arripuit z statim istud a corpore euulsit s; gutta sanguinis nō exiuit illa vero toto anno cū cetis p̄māsit coreas ducēs z plura nō cecidit sup eos nō dolor nō frigus nō sitis nō fames nō lassitudo eos affecit indunta eoz vel cal-

ciānta nō sunt attrita s; q̄si pecorides cantabāt p̄no vsq; ad genua deide vsq; ad femora terre diuisi sunt fabzica recta aliqui sup eos erigebat nuto dei vt pluias arcer. **A**nno reuoluto Erbertus colomeñ ep̄s eos absoluit a nodo q̄ manū eoz ligabāt z añ altare sci Magni recōcilauit filia p̄sbiteri cū alijs duabus otinuo exticta est. **E**eteri v̄o otinuis tribus diebus z noctibus dormierūt z p̄ ea obierūt z miraculis vt fertur claruerūt q; valde penituerūt. **T**ercō est dā nationis mitius. **R**efert jaco. de vitri q̄ fuit q̄dam domicella mltū lasciuia q̄ntus ad coreizatōnes. **E**ū q; fuisset mortua: cuidā sancte mortuali appuit z ducebat coream symeaz maximā z cū desisteret aliqui tulū a ductōne coree circūdabāt eā symeaz z deuorabāt octos eius z cetera mēbra capitis z cūz maxis clavis ofigebāt manus eius z pedes ad lignū z supponebāt ignē z picem. **E**ūq; illa sancta mortua requireret causam tormentorum illa respōdit. **C**horea est causa tāti doloris. **N**am hec frangit pactum dei in baptismo recitat cantus diaboli condemnatos in ordine. **E**st archa fractionis matrimonij est porta inferni z mercatum diaboli est fractio pacis est ignis incendens iram dei z est venenū mortis. **Q**uarto est fatuitatis iudicium. **R**efert jacobus de vitriaco. **Q** fuit quidam nobilis

qui habuit filiam valde castam z que se multuz traherat a choreis z ab alijs lasciujs mūdams. Eun q; increpata fuiss; a p̄e quia gaudijs non adhēbat z vanitatibus mundi. **A**ndit illa. **P**i fatuissimū est choreas ducere in hac vita. et hoc ostendo p̄ multa exēpla. **P**rimū fuit tale. **P**riniceps h̄ns vestem pulcrā; vtitur ea. vel dat alteri principi non dat histriom̄i donec sit antiqua. **P**riniceps est de vestis est ouersariū. histrio est mūdus. **E**t ideo nō debeo dare florez iuuetutis mee histriom̄i. **S**ecūda rō fuit hec. **Q**ui pdidit castā pulcherrimū z hēditatem infiniti laboris dum actu eaz videt gaudē nō pōt. **Q**uia nos pdidim; hēditatē celestem z ideo zc. **T**ercia racō fuit ista. **I**ncarcerat; z victus duz moratur inter mimicos letari nō pōt. **E**t q; sum; victi diuers; p̄ctis z inter mimicos. **I**deo zc. **I**tem ad idem. **R**efert **G**regorius q; cū qdaz iuuenis audiuis; q; chorea esset porta inferi z ip̄e assererat q; eēt porta b̄titudinis. leticia solatiōnis. dum ducēt choream sub quodam portali. lapis molaris subito cecidit z ip̄m cōprimens z interficiens. ambo simul absorpti sunt a terra.

De Correctione

Correctio ad hoc q; sit p̄tiosa deb; h̄e obditiones sequentes. **P**rimo deb; eē

dulcis. **U**n̄ **A**nshelm. refert q; qdā abbas cum mirabili duricia nutiret pueros z corrigēt. nec ex hoc multum vtutes augmētaretur in eis. requisit **A**nshelmū que est causa. tunc **A**nshelm; quia de h; mimib; facitis bestias. z q̄ntuz h; sit p̄tiosum ostendo tali exēplo. **S**i aliquis plantass; virgulam z ex omi pte circūcingeret eaz ne dilatari poss; alter; duoz ess; vel ess; mutilis. vel recubata flectēt se ad yma. **S**ic pueri z iuuenes dum p̄ asperitatem correctionis circinguntur. nec exemplum pietatis aspiciunt. vel sūt mutiles ordinē dimittēdo. returbātur z reflectuntur ad yma. id est ad pueras cogitationes. eo q; non p̄nt habere exteriorē cōsolationem. **S**ecūdo deb; esse caritativa. **L**egit; in libro de vij. domis spūss. **Q**uidā iuuenis fuit qui religionē mgresus non erat soluz vicōsus in se. s; alijs scandalum ministrabat. **C**uz autem per sanctum **P**aconuz fuisset correctus. z ille ad eius monitionem fuisset compūctus quotiēscūq; fratres videbat flebat z cāz huius assignauit. quia dicebat se vallatum obsequijs taliz; fratrum quorum pedum putuis sibi debebat esse venerandus. **T**ercio deb; esse vera. **V**nde legitur in vita z cōuersatione fratrum predicatorum. q; cuz frater jordanis fuisset requisitus a **F**riderico imperatore que de eo dicebātur in mūdo.

Andit domine vos mittitis nau-
cios p diuersas mundi pres: z cer-
tos rumores de vita via auditis.
Bed video q facitis sicut xps q
sciens omia que dicebantur de eo
nihilomi? interrogabat discipulos
suos. Et ideo ego dico vobis q d
vobis dicitur q ecclias grauatis
sentēcias otemntis augurijs itē-
ditis iudeis z sarracenis nimis fa-
netis. cōsiliarijs vris non acqnie-
scitis. vicarium dei debonestatis.

Quarto debz esse iusta. Legi
in eodem libro. Q, cuz papa Gre-
gori? correctōnem quorūdam mo-
nasteriorū cōmisisset qbusdam fra-
tribus. z illi non fuato iuris ordi-
ne iustam correctōnem fecissent.
rephensi a papa. **A**ndit fē iorda-
damis. **D**i sancte frequenter mihi
accidit cum vellem declinare ad
aliquā abbatiam cisterciē. q in-
ueni aliquā viā cōmunem q ducit
ad portam longam vel circularē
q tediū erat mihi tm circūire cū
tamē abbatia esset ppe octos me-
os. z aliqñ iui p priata z cicius p-
ueni ad portam. **C**rudelis g? fuissz
portatus si compulisset me ad re-
deundum ad viam cōmunem. z si
sup hoc me grauassz. ita dico i p-
posito. via iuris est longa z circu-
laris. **B**ed hec correctio z dispo-
sicio iusta fuit z breuis. z ido gra-
uari non debemus si breuem viā
eligim? dimissa longa.

De Corpore christi

Corpus xpi est in sacramē-
to altaris. ostendūt omēs
creature sequētes. **P**ri-
mo apes. **R**efert jacob?
de vitriaco. **Q**, dum quidā sacer-
dos deferret corp? xpi p viam. et
custodiret negligēter ipm pdidit
cum pixide in qua portabat. z qz
iuxta via erant aluearia apū omēs
exeuntes de suis cauernis circū-
cinerūt pixidem. circūquaqz edi-
ficauerūt tabernaculuz in modū
ecclie. nec aliqua res imunda au-
debat appropinquare illi taber-
naculo. **S**z statim qn transibāt ai-
malia ab apibus viriliter repelle-
bantur. **C**ūqz hoc fuissz denuncia-
tum ecclie. z sacerdos illuc cū de-
uotione iuisset. tunc apes se diui-
dentes p medium p quoddaz fo-
ramen illius tabernaculi illi sa-
cerdoti pixidem ostēdebant. **Q**ui
recordatus de perditiōne pixidis
cum fletu corpus xpi recuperans
apes ad sua aluearia reuertūtur.

Item ad idem. **R**efert **E**ef. q
quondam fuit quedam mulier q
aluearia apum habens. vt melius
veniret z magis multiplicaretur
didicit vt si corpus xpi ponētur i
medio apum sequeretur quod op-
tabat. **T**unc semel recepta cōmu-
nionē z abscondita in aluario a-
pum posuit. **T**unc omnes apes al-
uearium exeuntes ad flores mitif-
simos auolantes vnam eccliam
cū altari fenestris cuz cāpali fe-
cēt. z sē altae corp? xpi locauerūt.

Eūq; columna lucis de nocte staret sup alueariū. Gētes mirati cū deuotōne apierunt. z in presentia ep̄i de alueario sine fractōne illa ecclia extrahitur. z corp⁹ Dñic⁹ in altari videtur. Scita aut̄ veritate a muliere cui⁹ erant apes. z repto corpore xp̄i cum illo tabernaculo ad eccliam tante virtutis ponitur esse cera illi⁹ tabernaculi. vt igni exposita nō immutet̄.

Hecdo agnoscūt eum animalia. Refert Esf. Q; quidaz sacerdos dum ad quādam infirmum distantem deferret corpus xp̄i i pascuis animaliu sibi cecidit. tūc omia animalia oues z boues azimi z equi circulum rotūdum faciētes circa eum cū mirabili rugitu circa corpus xp̄i flexis genibus stabāt. Et dum pastores stupefacti venerūt z in medio albā hostiā iuissent dū vellēt ingredi nullo mō poterant. z ip̄i etiā compuncti de suis p̄cc̄is p̄strati deū flēdo laudabāt. Eūq; sacerdos veniss; ad infirmū corp⁹ dñicum nō inueniss;. cū dolore rediens inueit corp⁹ Dñic⁹ omīno illesum. z recepto honorifice animalia ad pascua recesserūt cum añ se mouere nō possent.

Item ad idem. Accidit in dyocesi andegauēsi. Q; dū sacerdos quidā ad coicanduz infirmos accederet. z p quādam locū cōmunez transiret. obuius fuit ei quādam iudeus cū pulcherrimo equo. Eūq; iudeus absq; omī reuerētia subi-

ro vell; trāsire. equ⁹ genua flexit z cū lacrimis reuerētia exhibebat. z suo supplicabat creatori. **Q**d cum iudeus calcaribus z verberib⁹ eum compellēt ad surgen- duz nunq̄ amoueri potuit donec corpus xp̄i reuerēter transiret. z vox h̄cemodi audica fuisse narratur. **A**gnosco creatorē meū qm tu negas de virgine natū. **T**ūc iudeus compūctus ex taz magno z euidenti miraculo. z xp̄o credidit z baptisim⁹ suscepit. **T**ercio ip̄m ofitentur pisces. **A**ccidit in punicia Marbonēsi q quidā heretic⁹ informaret vel doceret quādam piscatorē p quem modū poss; abundari in captura pisciū. **T**ūc piscator diligēter requirens modū respondit iude⁹. **R**ecipe corp⁹ xp̄i z sua in ore. z ad d omū tuam portā. z in ore primi piscis pone corpus xp̄i. z extūc quotq; pisces ueris retinebis. **Q**ui camplēs audita. z ex hoc ditatus. p verecundia p xxx annos sine d̄essione stetit. **A**ccidit g⁹ vt ille heretic⁹ q hoc docuerat cōuertētur ad xp̄m z mirabili mō iduceret pplm ad susceptōne z ad reuerētia sacramenti altaris. **Q**d audiens piscator p̄nā ductus cōfessus est hoc p̄cc̄m et non absolut⁹ a sacerdote monitus fuit vt a coione desistēt quousq; ip̄e absolutōnez habuiss;. **Q**ui mirabili modo compūct⁹ ad locum in quo cōmiserat p̄cc̄m accessit z flens z dolēs. **D**ū eleuass;

caput vidit in alia parte fluminis
 piscem stantem corpus **P**nicū in
 ore ostendētem. z ad eum directe
 accedētem. ipe vero non audens
 tangere nec recipere pisces. curres
 celeriter nūciauit sacerdoti. z ve
 nientes ambo dum nō viderēt ce
 perūt cum maximis lacrimis dñm
 rogare vt grām suā ostenderet.
Statim piscis appuit z in ore cor
 pus xpi retinuit. z ad euz directe
 veniēs in manu sacerdotis illd re
 posuit. **Q**ui corpus xpi z pisces re
 cipiens. hoc miraculū ppto predi
 cavit. **Q**uarto confitentur z co
 gnoscūt demones corpus xpi esse
 in sacramento altaris. **D**icitur qd cū
 quidā dmones aduocassz. z sacer
 dos cum corpore xpi trāsiret per
 cameram demon se pstravit in si
 gnum reuerentie. Eūqz fuissz req
 situs ab icā tatore qre hoc fecissz.
Rādit demon qd quia erat pctōz
 tuus. in cui⁹ ptāte celum. angeli.
 demones. z infernus sunt posita.
Tandē rēpente sine corpore xpi
 dyabolus flexit genua. **E**t cū iter
 rogaret quare hoc faceret. cū ibi
 non essz corp⁹ xpi. **R**ādit qd ipe
 est locus in quo māsit. vbi debēt
 addiscē xpiani qd pmtiosum sit qd
 corpus xpi recipiens in luto vo
 luptatum proijciat. **I**tem ad
 idem. **F**rater jordanis pdicatoruz
 nota. **A**gē. dum ad qndam eccliaz in q
 erat demoniac⁹ venisset. coraz mk
 tis astantib⁹ demoni impatur vt
 ab obfesso exiret. **Q**ui tēnuīt tūc

Et isto frater jordanis ad fenestras
 vbi erant hostie non ose crate ac
 cessit. z vnam accipiēs z in ore d
 moniaci posuit. picipiendo vt i vie
 fute dei exiret. **T**ūc demoniacus
 cū dentib⁹ destruens hostiaz sub
 sannādo incepit rodē dicens. nō
 exhibo p te. quia hic nō est xps. **E**t
 tandem vnā osecratam accipiēs
 dixit. **H**ic est xpus. tūc demon re
 spondit. **V**er est. z ideo pñiam ei⁹
 non possuz ferre. z recedo ab isto.
Item ad idem. **L**egit in mira
 culo beati **P**etri martiris de ordi
 ne fratrz pdicatorz qd cū ipe quē
 dam heticum cōuertissz. z ille per
 alios heticos fuisset puerfus. **T**ūc
 cidit vt beatus **P**etr⁹ cum iteruz
 visitaret eum post cōuersionem.
Qui respuens ei⁹ confortiuz. ami
 ciciam z hospiciū interdicēs. bea
 tus **P**etr⁹ interrogauit causā rei.
Tūc heretic⁹ qdammō increpan
 do eum dixit. **D**ecepisti me cuz v
 bis tuis z falsitatib⁹. **T**ūc sanct⁹
Quo ostat tibi vt deceperim. tūc
 heticus dixit. **F**rēs mei duxerunt
 me ad qddam templuz mire alti
 tudinis magtūdis z pulcritūdis
 in quo vidi xpm z mrem ei⁹ virgi
 nem cū celesti curia in cathedris
 aureis residē. a qb⁹ misericordiaz
 sum cōsecutus. z ab eis audini qd
 tu falsitatez errorem z nō verita
 tem doces. **T**ūc sanct⁹. **S**i ista ve
 ra sunt. z hoc cū tuis potestis mi
 hi ostendere vobis adherebo. et
 qd pdico reuocabo. **Q**ui accedēs

ma fle
 n exhibe
 rea toz
 bus z per
 ad surgen
 uit donec
 ransiret
 uisse nar
 e meū qm
 ū. **T**ūc ju
 magno z
 d credidit
 Cerdo ipm
 dit in pom
 ā heretic⁹
 qndaz pi
 ssi abun
 ic piscia
 nodū re
 xp⁹ xpi
 am poi
 pone cor
 piscis vo
 amples
 o pereant
 effione ste
 eretic⁹ q
 r ad xpm
 pplm ad
 az sacra
 ma piscia
 est hoc
 acerdote
 e desisti
 s habuisti
 mōpē
 it pām
 ū cū

18.

Nota.

R

ad alios hereticos. et factum expli-
cans. gauisi valde. in crastinum die
statuerunt. et sanctum adduxerunt
ad locum prefatum. Tunc sanctus
mane consurgens missas celebra-
uit. et duas hostias consecrauit. una
assumpsit. et alteram reuerenter in
pixide secum portauit. et ad locum
predictum. unam hereticis prexit.
Qui videns claritatem pallacij. et
pulcritudinem. fulgorem residen-
tium in thronis. et pulcritudinem assi-
stentium. subridere incepit. Tunc illa
que ab hereticis credebatur mater
dei. dixit sancto. Cur maledicte pe-
tre cum etioribus. et falsitatibus tuis
decipis. et corrumpis creatos. et re-
demptos per meum filium. Tunc san-
ctus. Que estis vos que talia dici-
tis. tunc illa dixit. Ego sum mater
dei. et hic est ihesus christus filius meus.
et hic sunt seruitores mei angeli.
Tunc sanctus corpus christi extrahens
de pixide quam secum portauerat.
ait. Si vos estis mater dei. et isti sunt
seruitores vestri. exhibete reueren-
tiam filio vestro. qui est verus deus
et verus homo. Statim fulgura ce-
ciderunt. et cum maximis flammis. et fe-
toribus illa illusio evanuit. et iue-
nerunt se omnes in loco fetido. et cor-
rupto. et ex tam magno. et mirabili
miraculo conuersi sunt. et fuerunt
christo. Item ad idem. scilicet quod dmo-
nes confitentur christum. Accidit in
partibus tholosanis. quod dum quidam
hereticus pessimus fuisset ductus
ad ignem. et fuisset in medio maximi

ignis. tunc incepit clamare. Deus
meus adiuua me. tunc ignis in me-
dio est diuisus. et circumquaque diui-
sus non ei nocuit. Secundo accendi-
tur ignis. et in eo proiectus. dum cla-
masset sicut prius. aqua maxima de
celo descendit. et ignem extinxit. Cum
quidam populus vellet eum liberare. et in-
quisitorem secundum predicatorum combu-
rere. inquisitor accepto corpore christi
secrete prexit ad locum in quo erat
preparatus copiosissimus ignis. et ex-
trahens corpus christi in presentia totius
populi sic dixit. Domine ihesu christe qui pre-
cepisti zizamiam colligere. et in ignem
mittere. rogo pro hoc sacrum corpore
tuum quod hic est. ut ostendas po-
tentiam tuam super hoc membrum diabo-
li. qui negat quod tu non es. hic in hoc
benedictissimo sacramento. Cum ergo
hereticus fuisset proiectus in ignem. et
clamaret. Deus meus adiuua me.
Demon respondit. non possum. quia
deus verus. et verus homo in illa
hostia est. qui non solum meum pos-
se abstulit. sed etiam expellit ne
hic plus valeam imorari. sed iua-
lescere flamma hereticus est combu-
stus. Item ad idem. fuit quidam
incantator qui habens demonem
inclusum in quodam anulo. Dum
quidam die loqueretur cum eo. demonem in-
cepit clamare. Dimitte me. obse-
cro ut fugiam paululum. et reuer-
tar statim ad obsequium tuum. Cumque
ille concessisset. et demonem reuersus
fuisset. inquisiuit causam recessus.
tremoris. et doloris. Cumque demon

se recusare diceret et ille offerens
 set eum. ait. in sacramento est verus
 deus qui creauit celum et terram et
 omnia que in eis sunt. Et ideo fer-
 re non potui eius presentiam. **Q**
 tunc portabatur per carcerem ad
 infirmum. Eumque sic loqueretur et
 sacerdos reuertetur. incantator in
 virtute ihesu christi ei precepit ut non
 recederet. **Q**ui tremens et dolens
 huius iret sacerdos. ait demon. ad-
 orabo locum ubi steterunt pedes
 eius et prostratus iacuit quousque
 transisset. **¶** Quinto confitentem eum
 ibi esse peccatores et infideles. **¶** Inter
 quedam per multos annos in ceci-
 tate manens. in dominici corporis sa-
 cramento dubitauit. de quo dolens
 affligebatur. ac consilium a viris
 sanctis petebat. Tandem Romam
 rediit. et dubia adhuc rediens ec-
 clesiam in qua missa erat celebra-
 da intravit. et deuote rogauit ut
 deus hanc dubitationem auferret.
 Tunc in eleuatione corporis christi
 vidit christum in forma hominis. et eam a
 cecitate curauit. **¶** Item ad idem
In partibus ultra marinis dum quidam
 scismaticus sacerdos celebra-
 ret missam et ante receptionem sarraceni
 inuasissent eum. ipse subito san-
 guinem assumpsit. et corpus in manu
 posuit. qui credentes quod esset pecu-
 nia. interrogabant quid esset. Tunc
 ille. caro christi est. et aperiens manus
 visa est pecunia carnis. iteque secundo
 dixit. Lux dei est. **¶** Statim appuit
 in figura lucis. et quotiescumque dixerit

ificabat nomina. per que hoc sacra-
 mentum exprimitur. statim in illis
 speciebus monstrabatur. et tunc ter-
 rici sarraceni fugerunt. **¶** Item ad
 idem. Legitur quod soldanus in die
 Pasce vocauit aliquos christianos cap-
 tiuos. qui illa die coicauerant. et
 interrogauit eos quo ibat corpus
 christi post assumptionem. et quod erant
 simplices et ignorantes. nec scirent
 quid respondere deberent. Unus autem
 illorum ait. **¶** Pone ad caput. Et statim
 ex precepto soldani illi caput am-
 putatur. et diuiso capite in medio
 inuenta est candidissima hostia.
¶ Que in figura pueri conuersa cum
 mirabili claritate celos ascendit.
¶ Tunc soldanus timore perterritus omnes
 christianos a seruitute liberauit.
¶ Sexto iusti. frater Gallus de
 campis magister in Geometria et
 ordine fratrum predicatorum de sacra-
 mento altaris dubitabat. et de du-
 bitatione dolebat. Quare in missa
 rogauit deum ut istam temptatio-
 nem auferret. Tandem apparens
 ei christus in missa in forma iuueis per
 certissimi cedebat eum in facie cum
 manibus dicens. **¶** Noli amplius du-
 bitare ego sum. et sic temptatio re-
 cessit. **¶** Item ad idem. Eum pari-
 sius omnes doctores commisissent san-
 cto Thome de aquino ordinis predi-
 catorum ut ipse materiam corporis christi
 terminaret. et omnes assentirent sibi et
 sue sententie. sanctus predictus hoc
 attendens. in quibusdam quaternis
 omnia scripsit. **¶** Cum autem ad le-

Nota.

gendum deberet accedere cum maxi-
 mis lacrimis rogavit deus dicens
Domine deus propter caritatem quam
 dilexisti humanum genus impediri
 linguam meam ut non possim pro-
 ferre. Illa que scripta sunt in istis
 quaternis de sacramento altaris
 si fit ibi aliquid contra fidem. Tunc
 statim christus stetit super quaternos
 cum mirabili claritate et ait. **D**ia-
 recta sunt et vera. Et cum socius
 suus hoc videns pro prioris pisensis
 iuisset et alijs et venissent unacumque
 socio viderunt cameram plenam
 claritate et sanctum Thomam per
 duos palmos stantem et elevatum
 a terra. **I**tem ad idem quod iusti
 agnoscunt. Legitur in historia lo-
 bardica quod cum Hugo de sancto
 victore in infirmitate ultima labo-
 raret et nullum cibum retinere pos-
 set corpus dominicum cum multa in-
 stantia postulabat. Tunc fratres
 eius turbationem sedare volentes
 simplicem hostiam ad instar cor-
 poris domini sibi detulerunt. **Q**uod
 ille per spiritum agnoscens ait. **M**i-
 serereatur vestri deus frater quia me
 deludere voluistis. **N**am ille quam
 potastis non est deus meus. Tunc
 illi curientes ad corpus dominicum de-
 tulerunt. **Q**uod ille videns cum fle-
 tu sic ait. **A**scendit filius ad patrem
 et spiritus sanctus ad deum qui fecit
 illum. Et hec dicens emisit spiri-
 tum corpore domino etiam disparere.
Item ad idem. Refert **C**es-
 quod quidam monachus de ordine ci-

stercien cum in die natalis in qua-
 dam altari celebraret cum lacri-
 mis facta transsubstantiatione iam
 non speciem panis sed infantem
 pulcherrimum vidit cuius amore suc-
 census et pulchritudine delectatus
 et complexus est eum et dum sic su-
 per corporale reposuisset formam
 sacramentalem reassumpsit.
Septimo cognoscunt ipsum esse
 pueri. **F**rater quidam familiaris
 cuidam nobili viro domum eius fre-
 quenter et filium eius unicum plu-
 rimum diligebat et quia puerilia
 ei afferebat puer sequebatur eum ubi-
 que. **E**t cum ad ecclesiam fuisset eum
 secutus ubi frater otine celebra-
 bat stans puer iuxta fratrem vi-
 dit manifeste in elevatione corpo-
 ris christi puerum in manibus dicti
 fratris vidit postea fractionem et
 summptionem et ideo fugit et abscon-
 dit se in turri. **Q**uesitus autem et
 inuentus nullatenus venire voluit.
Eunq; frater ille iuisset ut eum
 adduceret puer clamavit. **S**alua-
 te me salvate me quia iste vult me
 comedere sicut hodie comedit ve-
 num pulcherrimum puerum in qui-
 rentes vero causam dicti invene-
 runt quod de sacramento altaris hoc
 vidisset. **O**ctavo probat eum
 ibi esse ignis. Legitur in Mariali
 quod quidam puer filius Iudei du-
 ctus ad ecclesiam christianorum
 cum alijs ad communionem ac-
 cessit. **Q**uod cum patri innotuisset
 eum in fornacem ardentem proiecit.

Quod aspiciens m̄ tanq̄ furiosa
 civitatem totam vocibus doloro-
 sis implevit. concurrūt xp̄iam z i
 cēdia ab ore fornacis huc z illuc
 dispergi aspiciant. z dissipato iḡ
 ne inuenerūt pueruz quasi super
 plumas mollissimas discubentes.
 Et abstracto illeso ab igne. refe-
 rebat q̄ mulier illa in cuius basi-
 ca panem accepat. sedens in ca-
 thedra cum paruulo filio me suo
 pallio ne ignis mihi nocerz ope-
 ruit. Et tunc infromittētes p̄iem
 in fornacem consumptus est i mo-
 mento. **I**tem i baiona fuit cō-
 busta vna ecclia. z cum corp⁹ xp̄i
 ess; in pixide argentea. in bursa li-
 nea combustis omib⁹. z liq̄facto
 argento. bursa cum corpore xp̄i i
 medio flāmarum stetit. illesa.

De Cruce

Cruz multas virtutes o-
 patur in nobis. **P**rimo
 est demonis fugatiua. **L**e-
 gitur in vita beati Longini q̄ dū
 imundus spūs exiisset ab ydolif
 intrauerunt gentiles. z dū fuisset
 requisiti causam hui⁹. **R**ūderūt
 vbi non est xp̄s nec eius signum.
 ibi est habitatio nostra. **I**tem
 ad idem. Legitur in passione Cy-
 priane z iustine virginis. **Q** cū v-
 nus magnus hō adamauerat ju-
 stinam. nec precib⁹. nec promissis
 vel minis vellet ei consentire. vel
 eius coniugio copulati. voluit eā

rape. sed facto ab ea signo crucis
 pdidit virtutem supandi. **E**unq;
 ille Cipriano incantatori dedisset
 duo talenta vt p̄ maleficia eā ha-
 beret. **D**um q̄sdam vngētam de-
 disse; diabol⁹ ad qd̄ seq̄batur mi-
 rabilis temptatō. facto signo cru-
 cis. demonem cōfutum victuz fu-
 gavit. **E**ūq; fuisse; vocatus ali⁹ for-
 tior. z dedisse; medicamentum for-
 tius. etiam p̄ signum crucis ipsuz
 abiecit. **T**andē vocatur princeps
 demonū qui in spē mulieris vgi-
 nis se transfigurās. dum ipam in
 flāma ret ad cōiugiū. z rediret ad
 seipam. demonem ofusum emisit.
Cūq; demon fuit cōiuratus a Cy-
 priano p̄ quid vincebatur coact⁹.
Rūdit p̄ crucem xp̄i. qui infernū
 claustra confregit. **I**tem ad idē
 Legitur in libro de septem domis
 spūs. q̄ euz quidā diabolus iras-
 set corpus cuiusdam iuuenis mor-
 tui. fact⁹ est cuiusdaz Ep̄i suus. z
 cum strēnuissime fūiret fact⁹ est
 eius camerarius. **E**um aut̄ iret ad
 cameras luna lucente. z ip̄e por-
 taret lumen. q̄siuit q̄nta ess; luna.
Rūdit iste. xxij. z Ep̄us ait. **Q**uo-
 tu sciuisi hoc ita cito. cū nescias
 iras. respondit fūitor. z ego vidi
 q̄n facta fuit. z postea continuauit
 semp̄ eius cursum. **T**unc ep̄us stu-
 pens siguit se signo crucis. z de-
 mon cadauē relicto. sicut fulgur
 euauit. **I**tem ad idem. Legit⁹
 in libro de septem domis spiritus
 sancti. **Q** quidam homo fuit qui

ut dicebatur de nocte ibat cum hominibus dominabus. Eundem reprehenderetur a quodam sacerdote eo quod videbatur esse figmentum. Respondit homo. Si vultis ire mecum hac nocte ego ostendam vobis veritatem rei. Qui consentiens dum in primo somno nudus surrexisset inuenit ante hostium trabem quam ille de mandato illius quasi equum ascendit et inhibuit ne signaret se signo crucis. Tunc subito rapti et portati ambo ad quoddam cellarium maximum vidit ibi maximam multitudinem dominarum psallentium. Et quia ibi erant luminaria et mense posite dum omnes intrarent mensas ad comedendum sacerdos sicut consueuerat cibaria benedixit. Tunc subito luminaria illa euauerunt et demones cum maximo impetu inde fugerunt et sacerdotem illum nudum in lombardia in quodam cellario solum et inclusum ac super quoddam vas ymaticum reliquerunt. **I**tem ad idem. Legitur in libro de septem donis spiritus sancti quod fuit apud tholetum quidam maximus nigromanticus ad quem accedens quidam scutifer pauper propter diuicias se eius seruitio mancipauit. Cum autem quadam die vnacum magistro domino suo ad nemus cum aue venatica venisset visum fuit illi scutifero quod ad ripas cuiusdam fluminis venissent ultra quod erat castrum mirabilis

structure. Eundem requisitum magistrum cuius esset illud castrum. respondit domini mei est et cum ipso pnoctabimus et para te ad faciendum homagium sibi. Eundem incipissent ambo transire fluum speculator castri clamauit quis esset qui fluum transiret. Respondit magister ego sum amicus domini regis. Tunc porte aperunt pons tonatilis inclinatur et quadraginta iuuenes cum corticijs eis occurrerant et etiam milites incliti. Cumque introducti fuissent pallatium et rex descendisset de aureo solio iuxta se posuit magistrum et quesitum fuit causam sui aduentus. Tunc magister. Ideo veni ut dices locum meum et ab eo recipies homagium. Eundem pro homagio fuit requisitus ut abnegaret patrem et filium et spiritum sanctum. Iuuenis stupens et dexteram manum eleuans signauit se et ait Et ego reddo me patri et filio et spiritui sancto. Tunc subito tota illa curia cum rege et magistro in abissum descendit et solo iuvene proterito remanente. **I**tem ad idem. Legitur in libro dyalogorum quod cum quidam iudeus de campania iret Romam nocte vetro adueniente necessitate cogente intrauit templum appollinis in quo pertimescens signauit se signaculo crucis. Tunc circa mediam noctem vidit malignos spiritus congregatos coram quodam presidente. Et cum retulissent que

mala contra bonos fecerant. pñ
 inter alios dixit. q̄ inter alia ma
 la que fecerat erat q̄ quēda; epi
 scopum sanctum amore allicitum
 cuiusdam momialis induxerat in
 tantum q̄ eam cum palma retro
 percusserat. tunc exhortatus a p̄
 fide vt completeret incepta. p̄ ce
 teris singularē gloriam obtinuit
 tunc iudeus palpitans p̄re timo
 re. intuetur a p̄ncipe. Et cum mī
 sisset ministros vt eum raperent
 eunq; demones venissent ad euz
 clamauerunt. ve. ve vas vacuum
 sed signatum. tunc omnes cū ma
 gno impetu discedentes. nec nō
 cere ei valentes. in crastinum re
 diens episcopo omnia nunciavit.
 et baptizatus ab eo deo diu serui
 uit. **S**ecundo cruz est infirmit
 atum curatiua. Legitur in histo
 ria triptita. q̄ i ciuitate gampoli
 erat arbor pilopolis nomine pla
 tata vt dicitur a jeremia tante p̄
 turis. vt portantes eius folia. co
 medentes eius fructus. aspiciētes
 eius florem a diuersis infirmitati
 bus curarētur. et hec vt ibidez di
 citur christo se inclinauit descen
 denti in egipto. Hec arbor ē cruz
 christi de qua colligitur triplex
 p̄ca. nature. gracie. et glorie. folia
 illi; arboris sunt opera pietatis.
Sed fructus ex vna pte sunt isti.
 quia cruz est restauratio angelo
 rum. gloria redemptorum. redēp
 tio captiuorum. reconciliatio reo

rum. destructio peccatorum. defē
 sio iustorum. inflāmatiō aliquoꝝ
 consolatio tribulatoꝝ. refugiu
 naufragantium. deiectio inimico
 rum. restitutio proborum. vitā ger
 minat. iocunditatem fructificat.
 oleum stillat. balsamum fundit.
Fructus autem alterius p̄tis sunt
 isti. summe dilectionis represēta
 tio. xp̄ianitatis consignatio. diui
 ne pietatis p̄cipatio. inferni spo
 liatio. demonum repressio. mundi
 renouatio. veritatis promulgatio
 iusticie decor. humane nature iu
 stificatio. damnatoꝝ saluatio. mor
 tuoꝝ suscitatio. ciuitatis celestis
 restauratio. **U**nde est arbor quaz
 vidit **D**aniel q̄ habebat situs li
 beralitatem. quia in medio terre
 altitudinis sublimitatem. magni
 tudinis dignitatem. fortitudinis
 infirmitatem. rectitudinis con
 gruitatem. pulcritudinis speciosi
 tatem. fructuū vbertatem. vmbre
 securitatem. liquoris iocunditatē
Legitur in historia triptita q̄ q̄
 dam paganus fuisset conuersus.
 hoc solum videbatur sibi ab ho
 mine q̄ cruz adoraret. in qua do
 minus sic fuerat vitupatus. Cum
 autem graui et periculosa infirmi
 te fuisset grauatus. angelus do
 mini apparuit dicens. **I**mpossibi
 le est q̄ tu curetis. nisi crucez cuz
 deuotione adores. quam veneran
 tur omnes angeli dei et adorant.
 quia hec est medicina cuiuscunq;

languoris. Quod cum ille faceret
statim curatus surrexit. **I**tem
legitur in hystoria triptita q̄ cuz
christianus mansiss; iuxta sinago
gam iudeorum mutato hospicio
in eo in quo manserat. reliqt̄ ima
ginem crucifixi satis composita;
quam adorabat secreta adoratio
ne. Cuiq; iudei eam inuenissent.
conuocatis multis alijs. illa; ima
ginem clavis nouis affixerunt. et
alia passionis domini facta inno
uauerūt. Eum aute; venissent ad
lateris apertionem cum lancea.
statim exiit sanguis z aqua. Qui
recipientes in vase. stupefacti. in
firmos suos illo liquore vnixerūt
qui omnes fuerūt curati. **H**ec re
ferentes episcopo baptizati sunt
ab eodem z sinagogam in eccle
siam dedicauerunt. **R**equiritus
vero xpianus vnde talem imagi
nem sic composita; habuerat. re
spondit. **N**icodem? moriens re
liquit eam **G**amalieli. **G**amaliel
zacheo. z iste iacob. Et ita per di
uersas generationes et successio
nes ad eum venerat z per eū diu
in secreto custodiebatur. z cū de
uotione venerabatur. **I**te ad
idem. **R**efert **B**eda in gestis an
glorum q̄ cuz **E**dwardus rex an
glie factus fuiss; xpianus. z mul
tos apostoras a fide interfecisset.
Dum insurrexissent contra euz la
trones. i medio sui exercitus cru
cem erexit. in cui? pede ortus est
fons. cuius aqua omnes equos z

homines vulneratos sanabat et
bita plena victoria glorificabat
christum. **T**ercio cruz christi
est viuificatiua. **L**egitur in **E**cce
siastica hystoria q̄ quedam līati
cia erat in alexandria quam gen
tiles sacramenta vocabant. hūis
signum crucis. et hanc vocabant
vitam venturam. **C**ui? virtus cō
tra actum bellorum erat multuz
mirabilis. et interdum vulnerati
ad mortem curabantur per eam.
Hec līaticia est cruz xpī figurata
in lecto **D**elye z in lectulo **E**lysei.
habens dimensiones suas. vna in
altum ianuam aperiens. alia i la
tum brachia extendens. alia in p
fundum demones deumcens. **L**e
gitur in hystoria triptita q̄ cū he
lena nesciret discernere iter cru
ces inuentas. dū cruz christi fuit
posita super mortuum. statim su
scitauit eum. **Q**uarto est cruz
christi in periculis confortatiua.
Legitur i passione **G**alvici mar
turis. q̄ cum quidā gentilis pellz
habere **C**onstantiam virginem in
vxoem. illa affectans eius cōuer
sionem concessit. post reditū bel
li. **E**um ille in prelio deficeret po
nit deo vt si eum dignaretur iu
uare christianus efficeretur. **T**ūc
statim apparuit ei quidam iuue
nis pulcherrimus habens signum
crucis in humeris z gladius i ma
nu. qui ait. sequere mei. **C**unq; p
medios hostes euz duxisset ad re
gem. ligatum regem ei tradidit.

tunc cum victoria rediēs. postea
baptizatus martir est effectus.

Item ad idem. Legitur in hi
storia triptita q̄ cum quidaz por
taret vexillum crucis timens im
petus hostium. illud tradidit so
cio suo ad portandum. ex quo se
cutum est. q̄ dimittens vexillum
est occisus. z ille qui vexillum por
tauit irruentibus telis z sagittis
in nullo est lesus. Sed in signum
omnia in se tela z sagittas immis
sas recipiebat. nec fuit lesus i ex
ercitu quicq̄. **Q**uinto est ma
lorum reuocatiua. Legitur in hi
storia triptita. Q̄ cum iudei rece
pissent licentiaz a iuliano aposta
ta reedificando templum. quan
tum foderant in die inueniebant
in mane repletum. z cum congre
gassent multa milia egipti z cal
cis subito a procella venti totum
est sufflatum. Cūq̄ etiam violen
ter vellent edificare. fundamēta
iacere. fundamenta resiliētia a
liquos occidebant. alios combu
rebant. z tunc subito visum est si
gnum fulgidum in celo ad instar
crucis. z in vestibulis eorum. cruce
nigre inuisibiles apparuerūt. tūc
timore perterriti aliqui sunt con
uersi. reliqui vero fugerunt.

Item legitur in passione qui
riaci. qui alio nomine iudas fuit
vocatus. qui inuenit crucem dñi.
cum iulianus apostata eum com
pelleret ad negandum nomē xp̄i
z ille nollet hoc facere. proiectus

est in foueam plenam serpentib⁹
Cum igitur ille signam crucis fe
cisset. omnes mortui sunt. Cūq̄ eti
am secundo in ollam bulientem
plenam oleo fuisset proiectus. fa
cto signo crucis in ea absq̄ lesio
ne mansit. Quod percipiens incā
tator qui serpentes inuocauerat.
ad christum est conuersus.

Sexto est mortis retardatiua
Legitur in libro de septem domis
spiritus sancti q̄ fuerunt duo scili
cet vir z vxor i sanctitate z pace
viuentes. Temptati vero a demo
ne voluntatem ambo habuerunt
finiendi vitam suam per suspen
dium. Cum igitur ex hac tempta
tione improba z cogitatione ipor
tuna tristes efficerentur. nec som
num caperent. nec comedere pos
sent. quesuit alter ab altero cau
sam sue tristitie. Respondit vir q̄
super omnia magnam voluntatē
haberet se suspendendi. Mulier
respondit similiter. Consenciētē
igitur ambo laqueos coaptane
runt. Tunc similiter ait viro suo
Domine consulerem vt prius bi
batis de illo vmo quod fecimus.
de quo nondum gustauimus. vt i
ebriati suauius moriamur. placeat
hoc viro. vnum defert. Quod cū
vellet bibere sicut consueuerat
illis signauit z bibit z dedit vxo
ri. Cūq̄ ambo gustassent. sic tēp
tatio ab eis recessit vt cum con
fusione ad d̄fitendum statim irēt

Item ad idem. Refert Gre-
gorius quod Iustinus Impera-
tor cum semel quadam die p
uimentum pallacij deambulet
in quodam lapide vidit signum
crucis impressum z elevans ipm
cum reuerentia dixit crucem ad-
orandam esse z non conculcandam
Eum ergo illa fuisset amota sub
ea inuenta est tabula crucem ha-
bens z illa amota inuenta est alia
crucem habens. Et sub illa etiam
thesauri infiniti. **P**rimus lapis
est penitentia. secundus est cari-
tas. tercius est passio christi sub
qua infiniti consistunt thezauri.

Septimo est elementorum do-
minantia. Legitur in historia an-
thiocena. **Q**uidam peregrini
pertimescentes mare refugiebant
transitum z ideo Constantinus de
duobus clavis christi fecit fieri
frenum vt esset immobilis. De ter-
cio fecit fieri crucem quam proie-
cit in mare adriatico quod erat vo-
rago nauigantium z ex tunc tem-
pestates fuerunt fugate. **I**tem
ad idem. Legitur in vita patrum
Quidam cum mare intumesceret z vi-
deretur cooperire totam superfi-
ciem terre. beatus hylarion tres
crucis opposuit ac mari in virtu-
te crucis precepit vt ultra non p-
cederet. Tunc mare se recolligens
z ad modum muri se erigens re-
uersum est ad suum locum. nec ul-
tra redijt. **U**nde cum virga ad cuius

tractam mare diuiditur pharaon
submergitur z israel liberatur

Metano est confortativa. **L**e-
gitur in libro dyalogorum. **Q**uod cum
Sabinus lumen oculorum pte se-
nio amisisset. Quidam archidya-
conus eius ambiens episcopatus
per puerum fecit ei dari poculum
venenatum. Tunc sanctus hoc co-
gnoscens dixit puero. bibe tu pri-
mo de hoc quod ministras. Tunc
puer verecundia coactus bibere
voluit poculum venenatum. **Q**uod
attendens sanctus dixit ei. **N**oli
hoc facere fili. Ego venenum bi-
bam. **P**ed dominus tuus episco-
pus non erit z facta signo crucis
cum illud bibisset nihil ei nocuit
Sed archidyaconus mortuus est.
statim ac si per os episcopi vene-
num bibisset. **I**tem legitur in
vita beati Ignacij. **Q**uod cum diuer-
sis tormentis cruciatus continue
fortior inueniretur tanquam granum
sinapis. quesuit ab eo tyrannus
quare in eo z in alijs christianis
erat tam mirabilis fortitudo. re-
spondit Ignacius. **S**i sanguis ag-
ni animat z fortificat elephantes
maxime sanguis christi et figura
crucifixi. ideo tantam fortitudinem
habemus. **Q**uod cum tyrannus ex-
petiri vellet eo interfecto fecit ex-
trahi cor z illud scindens in qua-
cunq; particula facta de corde e-
ius videbatur depicta ymago vt
in speculo figura crucifixi.

Nono est deo recōciliatua.
 Legitur q̄ cum quidam gentilis
 fuiss; baptizat; z post baptismus
 fuiss; damnatus. compūct; in mē
 te a quodam sancto viro req̄siuit
 p̄ quem modū poss; deo recōcilia
 ri. Tunc sanctus respice ad signū
 crucis. q̄d est signum recōciliatō
 nis. z ideo ponitur inter laycos z
 clericos ī medio ecclie. q̄si archa
 federis inter deum homines z a
 gelos. Est signum cōmunicatōnis
 z ideo ponitur in campanili tem
 plozum in capite lecti morientuz
 z eis mortuis reseruat. Est signū
 liberationis. z ideo est signum in
 fronte z in postibus hostiorum.

Decimo est hominum signati
 ua. Unde dicitur in libro de sep
 tem domis spiritus sancti q̄ cui; q̄
 dam predicaret de cruce. inter a
 lia hoc dicebat. Crux christi est si
 cut pons quem fecit nobis. in q̄
 fecit nobis tres archus. Primus
 est summa penaltas. Secundus
 summa paupertas. Tercius summa
 liberalitas. Primū fecit otariuz
 cōcupiscentie. Secundum otariuz
 superbie. Terciu contrariū auari
 cie. **S**ecūdo crux est tanq̄ na
 vis mercatoris portans xpm bñ
 dictum. dans immortalitatem z re
 cipiens mortalitatem. dans diui
 cias z recipiens paupertatem. dans
 honorem z accipiens otumelias
 dans quietem z recipiens laborē
 dans gliam z accipiēs ignomiaz
Tercium quod dixit est q̄ ve

stigiū crucis est impressum ī ho
 mine. z precipue in capite in quo
 est vita z omnis sensus. Nam a
 pilis vsq; ad summitatez nasi est
 altitudo z profundum crucis. sup
 cilia oculoꝝ sunt brachia cru
 cis. Item a naso vsq; ad mentum
 est altitudo z profundum crucis.
 vt vita hominum sit in cruce z vi
 uat in cruce. qui vult crucifixum
 placatum videre. **Q**uarto est
 sicut scala celi qua in vidit iacob

Quinto est sicut porta celi. In
 infuram hui; post mortē sum
 mi pontificis redibant exules ad
 suas hereditates. Est sicut clavis
 regia. est sicut paxillus in medio
 ciuitatis in quo repiuntur amissa
 Est sicut sigilluz summi regis. Est
 tanq̄ moneta perfecta. Cum autē
 hec z similia predictus frater p̄
 secutus fuisset. subito crux fulgi
 da z lucida in medio omnium ap
 paruit. de cui; circūferentia vox
 audita fuisse narratur. Lignuz vi
 te est his qui apprehendunt. eaz
 et q̄t. e. beatus.

De cruce signatis

Cruce signātis diuersa pri-
uilegia conceduntur a deo
Primum est demonum libe-
ratio. Legit' in li. de sep-
donis spūss. q' i dyocesi carnacenē
tempe beati Ludouici quidā mi-
les ibat p siluam cū trib' scutife-
ris in q' audiuit horribiles plāct'
demonū dicentiū. De ue nobis q'
omnia nra amittim' z iam pro ma-
gna pte amissim' ppter crucis si-
nationē z susceptōnez. nam tales
Barones z tales z nomiabāt eos
suis nomib' quos diu possidera-
mus amissim'. Q' audiens miles
territus corruit sed ofortat' a scu-
tiferis cum fecissz crucem de fo-
lijs z eam assumpsissz cū voto de-
mones magis horribil' clamaue-
rūt dicentes. Tu maledicte cur
nos fugas de hac silua. Nonne
sufficit tibi q' essem' eiecti de ca-
stris principū z Baronū z his di-
ctis recesserūt de loco. **I**tem ad
idem. Legit' in li. de vita z pfecti-
fem p'dicator q' cū quidā frater
p'dicator exercens officiū p'dica-
tionis crucis clicum diuitē z de-
liciosum in voluptatib' z honori-
bus cruce signat' qui volēs ofite-
ri cōsuluit vt differret vsq; i cra-
stinū q' essz in ecclia vbi erat hi-
ratio sua. Qui acquiescēs duz illa
nocte lectum intraret diabol' ei
appuit dicēs. quid est hoc qd fe-
cisti. ego omnib' dieb' vite tue si-
bi fuiui. puidens tibi in diuicijs
z honozib' mūdaīs z tu me sper-

nēs nūc z vis me totaliter dimit-
tere. sed certe nō sic effugias ma-
nus meas. Tūc clicus timens de
bursa subito signū crucis extra-
xit z sup ventres suū ponens ait.
Ecce in me ptātem habere non
poteris q' ecce scutum z arma dē-
fensionis mee cōtra te extendo. s-
sanctissimū signum crucis. quo vi-
so diabol' statim disparuit z ipse
liberat' quieuit. **I**tem ad idēz
Miles quidāz magm valoris cru-
cem in remissionē pctōz suoz re-
cipiens itez arripuit. et duz i via
infirmaret' grauitē diabolus ei
appuit multis rōnibus probauit.
q' deberet esse suus. Sed Miles
ecōtrario allegabat pctōz suoz
factam cōfessionem. crucis assūp-
tionem z firmum ppositū pficien-
di votum z non inchoauerat viā.
Tandem cum ex istis nō poterat
a presentia demonis liberari ac-
cepit sup tunicale suum. in q' erat
signū crucis consutum. z ait. Ec-
ce signum crucis qd accepi ad dē-
fensionem meā contra te. Quo vi-
so demon recessit. **I**tem frater
p'dicator in quadam villa p'di-
cans de cruce nihil pficiebat eo
q' ciues iuramento firmauerant
q' nullus signaretur cruce. Tunc
frater in principio vni' p'mois ait
sic. P'ms facite signum crucis in
frontibus z i pectore. vt diabol'
et eius insidie pcul sint a vobis.
Quod cum illi fecissent. ait. Nō
certe sunt piuri qui iurauerāt se

Cruce signatus

non signati qui modo fuistis omnes signo crucis signati. Tunc multi compuncti et edificati signum crucis receperunt. **S**ecundum privilegium est mortis vitatio. **L**egitur in historia transmarina quod quidam Episcopus cum multis peregrinis cruce signatis mare transiens cuius navis est subito scissa. Tunc Episcopus scalam ascendens cum paucis pervenit ad ripam et quia unus servus suus saliens in undis marinis fuerat involutus. Dum Episcopus venisset ad littus servum ibi reperit sanum protectam a cruce et a virgine benedicta. **I**tem ad idem legitur quod peccator quidam enormis desperatus temptavit frequenter in aquis se submergere ut laqueo se suspendere. Qui attendens ad predicationem et tantam gratiam et indulgentiam audiens et tantam virtutem crucis contra hostes cum proposito de cetero abstinenti crucis signum assumpsit. Quo facto statim amore vite sibi occurrit mors cum temptatione demonis est edita per eum. **T**ercium privilegium est damnationis exclusio. **L**egitur in libro de miraculis beate virginis quod cum navis crucis signatorum prope terram fuisset submersa quot cruce signati ibi erant tot columbe candidissime vise sunt volare ad celum. **I**tem dum frater quidam pre-

dicaret de cruce quidam miles fuit compunctus et motus ad susceptionem crucis. Cum autem hoc renueret propter filiorum amorem in nocte illa visum est sibi quod erat super pontem altissimum et subter erat chaos maximus et profundus. Et cum vellet cadere et terrore inenarrabili esset perterritus beata virgo ei affuit afferens in manu sua signum sancte crucis. Cui dixit. Vis liberari ab hoc periculo et timore. Respondit miles. Vt quod domina liberaberis in hoc signo filij mei et vade ad fratrem jordanem ex parte mea ut te muneat signo crucis quia cito es recessurus. Cum autem miles cum filijs fuisset cruce signatus et visionem narrasset infinitos ad simile actum promovit. **Q**uartum privilegium eterne glorie promotio. **L**egitur in libro de septem donis spiritus sancti quod dum quidam in platea crucem predicaret gentibus visa est beata virgo in medio eorum consistere et suum filium cruce signatis in precium et in premium dare. **I**tem legitur de septem donis spiritus sancti. Quidam miles gallicus cruce signatus dum omnia loca sancta et christi vestigia visitasset dum venisset ad montem oliveti ait. Domine ihesu christe qui pro humano genere fudisti tuum sanguinem preciosissimum in hac terra sancta quantum valui vestigia

Cruce signatus

tua sum secutus modo vero quia ad te volare nequeo vt avis quia alas non hēo. **R**ogo te vt in pace suscipias spm meū z statis i gloriam est assumptus. **I**tem quidaz miles pbissimus duz muasissz saracenoꝝ aciem sic allocutus est equū suum. **D** bone maurelle per multas dietas velociter portastime ad torneamta ad hastiludia ad guerras contra deum z etiam aduersus infernum modo emēda mihi vt in hac die portes me ad paradysum et hoc in virtute crucis qui equitauit super lignum. **T**unc equus ita virtuosum impetum fecit sup inimicos xpi vt q̄t tangebatur tot interficeret finalit equus interficitur cum domino suo z i morte eius visa est columna lucida in cuius capite anima illius militis portabat ad eternaz gliam cum magna comitina sanctorum. **I**tem legatus quidaz cuz magna comitina magnoꝝ clericorum predicabat crucem z cū non posset per se nec per socios nec per religiosos fratres facere peccij si esset aliquis qui possit vt sciret pponere verbum dei. **E**t cū presentaretur quidam sacerdos simplicissime scature qui prochiamis suis predicabat de legendis sanctorum z reputabat eum populus predicatorem egregioꝝ rogatus a legato z coactus per virtutem sancte obedientie surrexit violenter z sine auctoritate aliq̄

facere scripture populum alloquitur in hunc modum. **E**st ne aliqs hic de villa mea surrexerunt mēti dicentes ita domine nos sumus de loco vestro. **T**unc sacerdos p̄posuit eis talem questionem. **Q**uis est maioris laboris vel ventilare bladum vel flagellare. **R**esponderunt domine flagellare. **N**am vnus homo ventilat vna die quantum decem flagellarent. **T**unc sacerdos verum est. **N**am isti clerici scientes sacram scripturam z habentes maximam fortitudinem flagellauerunt vos per totum diem sacris scripturis z verbo dei. **E**t quia sciunt me esse debilem in sciencia elegerunt ad ventilandum quia nescio flagellare sicut ipi. **E**t quia ventilare nihil aliud est nisi mittere granum ad vnam partem z paleam ad aliam. **I**dcirco adiuro vos per passionem crucifixi z per effusionem sanguinis eius quem effudit in cruce propter peccata soluenda vt omnes qui voluerint tanqm̄ triticum electum reponi i paradiso in horreo dei veniant celeriter z accipiant crucis signum. **P**allee vero vadant z succendantur in ignem eternum. **Q**uintum privilegium est infirmitatus curatio. **L**egitur in libro de vita z perfectō fratꝝ predicatorꝝ qd̄ fē jordanis semel deuotissime pdicabat crucē scāz z cū nihil pficeret licet diu pdicasset surrexit mulier

Cruce signatis

habens manū aridam z omīno
inutile. Et accedens cū magna
deuotione crucem assumpsit. post
eius assumptionē statim eius ma-
nus arida est perfecte curata.

Item miles quidam brico cū
vidisset multos cruce signatos z eos
iridēdo esset multū misestus. cum
in quodā festo a derisione nō ces-
saret. loquelam amisit. Qui vidēs
diuinā vltionem cū digitis signū
fecit z humiliter supplicauit. vt si-
gnum crucis sibi daret. Qui euz
magna deuotione fuisse crucem sig-
natus vocem miraculose recepit.

Sextum priuilegiū est penarū
purgatorij diminutio. Legitur in
historia trasmarina qd cum quādam
navis ex tempestate suborta pisset.
lapides precōsi z fulgidi visi
sunt eleuari a mari. z euz a flāma
exāte in aere retardarētur. illi la-
pides ex suo fulgore ignē peitus
extinxerūt. z in celi palatio visibi-
liter sunt recepti. **I**tem duz quā-
dam frater predicaret crucē in quādam
ciuitate. inter alia dixit in suo ser-
mone qd quilibz poterat reddē p-
ticipes sue indulgētie suos pētes
z etiam sibi associare pīem z ma-
trem in sua pegrinatione. **Q**uā-
diens quādam filiū qui anime pīs
sui multū afficiebat. eo qd eēt nu-
per mortuū. accepit sigculum san-
cte crucis ea intētionē vt aīma
pīs a peīs purgatorij liberaret.
Qui cum esset de sero in lecto vox
ad eum venit dicens. **D**ormis ne

fili. iuuenis. quis es tu. **E**go iquit
sum pī tuus. z bñdicta sit hora q
te genui in hoc mūdo. **Q**z p signū
qd hodie recepisti liberaus sum
a pena purgatorij magna. **S**ep-
timū priuilegiū est pētōz relaxa-
tio. Legitur in libro de vita z pfe-
ctione fratrum predicatorū. qd euz q
daz frater pdicaret de cruce. inē
alia pposuit talem pabolam. **M**er-
quedam fuit que a viro suo cōce-
pit filium pulcherrimum. Et cū sci-
ret se esse pregnantem abortum
procurauit. extinxit fetum. nunquā
ergo talis deberet suscipere mor-
tem. vtiqz dilectissimi. **P**rox est cō-
scientia. fetus est ppositum susci-
piendi crucem. **E**t ergo illi qui ex-
tinguūt hunc ppositum sunt digni
damnatione eterna. **C**uius verba
audiens quidam qui conceptum
susceptionis crucis exterminauerat.
ppteritus ad domum suā veit
z non valens dormire. causas vxor-
ri interroganti explicauit. **C**uz at
consolatus ab vxore z induit ad
susceptionem crucis dormiret. vi-
dit in somnis se esse in imundissi-
mis fetidis z turpibus vestibus.
que sibi nimium displicebat. z au-
diuit vocem. vis talibz exui z mū-
dissimis indui. **R**espondit volo.
Vade inquit vox ad fratrem Jo-
hannem qui exuet te his indum-
tis. z per signum sancte crucis in-
duet te mundissimis. **Q**ui surgēs
accessit ad euz. Et facta plena cō-
fessione fuit ab eo cruce signatus.

Item scolaris quidam in monte pessulano in quadam predicatione crucem assumpsit: et dum venisset ad socios suos inuenit eos comedere electuaria et spēs: et cum inuissent eum: dixit karissimi ego offero vobis optimum electuariū: videlicet meritum passionis christi qui est salus nostra: et datur in susceptione crucis. Et si quis voluerit accipere ex eo poterit. Tunc vnus sociorum respondit: nolo ego quia nimis longe duceret me. Tunc iste longius ducent te peccata tua: vnde in crastinum mortuus est inuentus. **I**tem duz scilicet in quadam platea crux predicaretur quidam sanctus religiosus vidit beatam virginem stantem iuxta predicatorem cum suo filio: qui singulis accedentibus ad signationem crucis cum lintheo pulcherrimo deaurato abstergebat omnes maculas et immundicias ipsorum. Vnde dicebat filius cuiuslibet remittuntur tibi peccata tua. **E**ro pectoris tuus et merces tua. **I**tem cum miles quidam strenuissimus: dum in quadam afflictu vidisset cruce signatos perituros ait: Vere nolles esse modo in paradiso: alijs admirantibus suum dictum explicauit dicens: Si modo esses in paradiso esses ibi sicut offensus: nunc vero pro virtute crucis ingrediar ibi sicut martyr. **O**ctauum priuilegium est remuneracionis augmentatio. Legitur in historia athiobena quod miles quidam habens pulcherrimos filios: signum crucis accepit. Et cum esset in

domo sua: pater in secreto pueros ad se vocabat et eos deosculans: et creberime amplectens et inter brachia detinebat. Cum autem quæretur ab eo: quare hoc faceret: cum tamen eos in breui relinqueret. Respondit: ideo facio ut ostendam domino ihesu christo quod istos ad quos taliter afficio: pro eo dereliquo et michi tribuat in futuro. **I**tem ad idem. Mulier paupercula vnguento filio suo mane ad opus egredienti sic benedicebat semper pro vias quibus deus incessit: incedas fili dilecte: mortua matre et factus aditus incepit inquirere pro quas vias christus ambulasset. Et cum didicisset quod in Bethleem et circa statim assumpta cruce ad terram sanctam accessit: et pambulans omnibus locis in quibus christus fuerat: mortuus est in loco sui ascensus. **I**tem nobilis quidam de alemonia cruce signatus cum impediretur ab amicis a via: et nullo modo acceperisset eum venisset Massalia infirmatus decessit: et traditus sepulture a socijs. Post multum tempus venerunt pentes ut corpus ad propria deportaret: fodientes inuenerunt coloratum et rubeum clamide indutum habentes burdonem et peram ad humerum et alia signa peregrinationis licet nulla posuissent ibi.

Deceptio